INTRODVCTIO CHRONOLOGICA,

SIVE, OPVSCVLVM

DE COMPVTO ECCLESIASTICO

ad

CHRONOLOGIAM

accommodato.

AVTHORE

R. P. HENRICO PHILIPPI

E SOCIETATE IESV, IN VNIVERSITATE

Pragenſi Sacrarum Scripturarum Profeſſore.

Permiſſu Superiorum.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

COLONIÆ AGRIPPINENSIVM,

Sumptibus IOANNIS KINCHII Bibliopol. ad interſigne Monocerotis.

ANNO M.DC.XXI.

Digitized by Google

FACVLTAS R.P. PRÆPOSITI PROVINCIALIS Prouinciæ Auſtriæ.

EGo Gregorius Rumer Societatis IESV in Prouincia Auſtriæ Præpoſitus Prouincialis, poteſtate ad hoc mihi facta à Reuer. admodum P. N. Mutio Vitelleſco Generali Præpoſito, facultatem cōcedo, vt INTRODVCTIO CHRONOLOGICA à P. HENRICO PHILIPPI Societatis noſtræ compoſita, & grauium virorum eiuſdem Societatis iudicio examinata & approbata, typis euulgetur. In cuius rei fidem has litteras manu noſtra ſubſcriptas, & ſigillo noſtro munitas dedimus, Brunæ Anno Domini 1621. 25. Februarii.

GREGORIVS RVMER.

Digitized by Google

SERENISSIMO ET REVEREN-diſsimo Domino,

DN. CAROLO, ARCHI-DVCI AVSTRIÆ, DVCI BVR-GVNDIÆ, &c. EPISCOPO WRATISLAVIEN-ſi, & Brixienſi, Ordinis Theutonici Supremo Magiſtro, Domino meo Clementiſſimo.

OFferent alii SERENITATI TVÆ grandes Iliadas & ingẽtia Volumina, quæ Tutelæ & Patrocinio tanti Archiducis commendent: ego verò Tuæ humanitatis non ignarus, SERENIS. CAROLE, exiguũ de COMPVTO ECCLESIASTICO Opuſculum TVO NOMINI oblatum venio, dedicare præſumo. Alibi Reginarum ſororũ tuarum encomia perleges; alibi Diuos Romanorum Imperatores, Fratrem, .uos, Proauosq; tuos longa ſerie ad Orbis Chriſtiani gubernacula :ſidentes, ipſis permiſtus Heroibus, Heros ipſe contemplaberis: ìc breuicolam annorum connexionem ac varietatem ſpectare li-:bit, animumq; grauiſſimis regendorum populorum curis fatiga-m, percurſis & vno quaſi aſpectu luſtratis variorum regnorũ atq; onarchiarum, exordiis, decurſibus, periodis aliquãtiſper recrea- Quâ ſpe fretus hic libellus pia quadam præſumptione audet ad gentiſſimos TVÆ SER.^tis radios eò propius accedere, atq; ad tã- 'atroni præſidium aſpirare; quò certius conſtat, TE non modò hiſtoriarum lectionem oculos & mentem identidem reflectere

Digitized by Google

ſolitum; quod maximi quiq; Imperatores, vnde genus ducis, factitarunt: ſed etiam cum Philoſophiæ dares operam, ſic Mathematicis pariter diſciplinis addictum fuiſſe, vt Ptolomeos, Alfonſos, Carolum Magnum, Carolum IV. aliosque Reges ac Monarchas toto orbe clariſſimos proximè ſequi ac imitari videreris. Quid, quod SER.^tas TVA paucorum tunc dierum induſtria, Eccleſiaſticã computandi rationem exactè comprehenderit? de memoria, digitorum adminiculo, præſentibus grauiſſimis viris, pariterq; ſtupentibus Feſta, quæ vocantur Mobilia, cæteraq; id genus in annos plurimos expeditè nouerit recenſere? Sic nempe decebat Magnorum Auguſtorum tunc Nepoté, iam verò Fratrẽ Germanum, iam MAGNVM EQVITVM THEVTONICORVM MAGISTRVM, Auguſtos, Magnos, hoc in ſtudio, æmulari. Sic breui ad Infulas Epiſcopales à Deo vocandus, omnium bonarum artium doctrinam primus ipſe percallere voluit, vt gloria maiore ſuorum, deinde Epiſcopatuum Clericos, tum cæterarum diſciplinarum, tum inprimis *Computi Eccleſiaſtici* præceptis, iuxta Tridentini & aliorum ſacrorum Conciliorum Decreta, erudiendos curaret. Taceo benignum illum TVÆ SER.^tis oculum, quo aliquando Mathematicam Pragenſis Collegii ſupellectilem aſpexiſti: taceo liberalem illam manum, quam ante hoſce tumultus fabricæ Glacenſis Gymnaſii porrigebas. Id vnum modò cum TUA SER.^te ago, vt pauculas haſce pagellas *Introductionis Chronologicæ* ſub TVI NOMINIS tutela, CAROLE ARCHIDVX SER.^me lucem tantiſper aſpicere patiaris, dum Societas Noſtra omni ſtudiorũ genere in id incumbere nititur, vt Mundo palàm faciat, quot quantisq; nominibus, Auguſtæ Domui Auſtriacæ, atq; adeò SER.^ti TVÆ æternum obſtricta teneatur, Deoq; ſupplex vota fundit, pro Tua Tuorumq; ſoſpitate, iuſto de hoſtibus triumpho, ac felicitate ſempiterna. Ex Cæſareo AVGVSTI Fratris Tui Collegio, Clagenfurti, ipſo die Natali SER.^tis TVÆ, 7. Auguſti, An. Chriſti 1621. Imperii Auſtriacorum 348.

Serenitatis Veſtræ

Humilimus Cliens ac ſeruus in Chriſto

HENRICVS PHILIPPI è Societ. Ieſu

CAPITA

Digitized by Google

CAPITA HVIVS OPVSCVLI.

I. *De quantitate anni Computiſtici.*
II. *De Aureo numero, ſiue Cyclo Lunæ.*
III. *De Cyclo Solis, & Litera Dominicali veteris Calendarij.*
IV. *De æquatione Cycli Solis & Litera Dominicali noui Calendarij.*
V. *De Indictione comparatâ cum Cyclis Solis & Lunæ.*
VI. *De Nouiluniis per Epactas more Computiſtico inueniendis.*
VII. *De Feſtis mobilibus.*
VIII. *Tabulæ Paſchalis fuſior explicatio.*
IX. *De loco Solis in Zodiaco, ætate Lunæ, & litera Martyrologij.*
X. *Quot diebus annus Gregorianus Iulianum præcedat aut ſequatur.*
XI. *Quædam prænotanda ad varias æras aptè coniungendas.*
XII. *Vt pariantur inter ſe anni Iuliani & æræ Chriſti.*
XIII. *De connexione æræ Chriſti cum æra Hiſpanica; annis Auguſtorum; annis Monarchiæ Romanorum; annis æræ Diocletiani, ſiue à Sanctis Martyribus.*
XIV. *Nexus Olympiadum & annorum Chriſti.*
XV. *Diaſtema Vrbis conditæ ab æra Chriſti.*
XVI. *Quanta ſit differentia inter annos Chriſti & Regni Græcorum, ac à morte Alexandri.*
XVII. *Declaratio & vſus Tabulæ connexionis ærarum.*
XVIII. *Praxis Chronologiæ addiſcendæ.*
His ad calcem additur Catalogus vulgaris Conſulum, ab anno Confuſionis vſque ad deleta à Tito Ieroſolyma.

INDEX TABELLARVM.

I. *Aurei numeri ſiue Cycli Lunæ, quæ explicatur cap. 2.*
II. *Cycli Solis cum proſcelide eiuſdem & Litera Dominicali pro veteri Calendario. Locum habet in fine cap. 3.*
III. *Æquationis Cycli Solis, Cap. 4. num. 5.*

IV. Lite-

Digitized by Google

IV. *Literæ Dominicalis noui Calendarij pro annis Chriſti.*

V. *Literæ Dominicalis ad formam noui Calendarij, pro annis ante æram Chriſti. Hæc & præcedens Tabella locum habet in fine capitis quarti.*

VI. *Indictionum. Cap. 5. num. 2.*

VII. *Epactarum pro annis octingentis ante Chriſtum, iuxta formam veteris Calendarij.*

VIII. *Epactarum pro annis Chriſti, à primo vſque ad 1600. excluſiuè, ſecundum formam veteris Calendarij, ad Nouilunia duntaxat inuenienda, non autem Feſta mobilia.*

IX. *Epactarum pro nouo Calendario ab anno Chriſti 1600. vſque ad 3199. incluſis terminis. Seruit tum Nouiluniis, tum Feſtis mobilibus inquirendis. Hæ tres Tabellæ Epactarum locum ſibi vendicant cap. 6. num. 2.*

X. *Tabula Paſchalis reformata, quæ figenda eſt cap. 7. num. 3.*

XI. *Cycli Epactarum perpetui. Cap. 9. num. 3.*

XII. *Differentia Calendarij Gregoriani à Iuliano pro annis ante Chriſtum. Cap. 10. num. 1.*

XIII. *Differentia Calendarij Gregoriani à Iuliano pro æra Chriſti. Ibid.*

XIV. *Concordia Olympiadum cum annis ante æram Chriſti.*

XV. *Concordia Olympiadum cum æra Chriſti. Huius & præcedentis Tabulæ ſedes eſt cap. 14. num. 2.*

XVI. *Tabula connexionis ærarum. Ad finem cap. 16. Schema primum, ſecundum, tertium, obſeruiunt cap. 17. Tabulæ Aurei numeri, Literæ Dominicalis, & Epactarum, de quibus fit mentio cap. 18. non ſunt diuerſæ ab iis quæ traduntur cap. 2. & ſequentibus.*

LECTO-

Digitized by Google

LECTORI BIBLIOPOLA.

Adiunximus præſenti Chronologicæ Introductioni Calendarium Rom. cum ſuis Epactis, Calendis, Idibus, &c. in gratiam eorum qui hac vtentur, cum ad pleraq; quæ hîc traduntur, examinanda, Calendarium ad manum habere, neceſſe ſit.

Tabella litterarum Dominicalium ab Idibus Octobris anni correctionis 1582. *(detractis priùs x. diebus) vſque ad annum* 1700. *excluſiuè.*

c b	A g	f e d	c b	A g f	e d	c b A

g f	e d c	b A	g f e	d c	b A g	f e	d

Vſus huius Tabellæ hic eſt. Anno correctionis 1582. poſt Idus Octobris (detractis priùs x. diebus) tribuatur littera c, primæ cellulæ, & ſequenti Anno 1583. littera b, ſecundæ, & Anno 1584. dentur litteræ A, g, tertiæ cellulæ, & ſic deinceps aliis annis ordine aliæ cellulæ tribuantur, donec ad annum propoſitum peruentum ſit, redeundo ad principium Tabellæ, quotieſcumque eam percurreris. Nam cellula, in quam annus propoſitus cadit, dummodò minor ſit quàm annus 1700. dabit litteram Dominicalem propoſiti anni. Quæ ſi vnica occurrerit, annus erit communis: ſi verò duplex, Biſſextilis, & tunc ſuperior littera Dominicam diem oſtendet in Kalendario à principio anni vſque ad Feſtum S. Matthiæ Apoſtoli; inferior autem ab hoc Feſto vſque ad finem anni.

TABEL-

Digitized by Google

TABELLA TEMPORARIA FESTORVM MOBILIVM.

Anni Dom.	Liter. Dom.	Aure. Num.	Epacta.	Septuageſima.	Dies Cinerum.	Paſcha.	Aſcenſio.	Pentecoſtes.	Corpus Chriſti.	1. Dominic. Aduentus.
1620	e d	6	xxvi	16. Febr.	4. Mart.	19 April	28. Maii	7 Iunii	18 Iun.	29. Nou.
1621	c	7	vii	7. Febr.	24. Febr.	11. April.	20 Maii	30 Maii	10 Iun.	28. Nou.
1622	b	8	xviii	23. Ian.	9. Febr.	27. Mart.	5. Maii	15 Maii	26 Maii	27. Nou.
1623	A	9	xxix	12. Febr.	1. Mart.	16 Apr.	25. Maii	4 Iunii	15 Iunii	3. Dec.
1624	g f	10	x	4. Febr	21. Febr.	7 April.	16. Maii	26 Maii	6 Iunii	1 Dec.
1625	e	11	xxi	26. Ianuar.	12. Febr.	30 Mart.	8 Maii	18 Maii	29 Maii	30. Nou.
1626	d	12	ij	8. Februar.	25. Febr.	12 Apr.	21 Maii	31 Maii	11 Iun.	29. Nou.
1627	c	13	xiij	31. Ianuar.	17. Febr.	4 Apr.	13 Maii	23 Maii	3 Iunii	28. Nou.
1628	b A	14	xxiv	20. Febr.	8. Mart.	23 Apr.	1 Iunii	11 Iun.	22 Iun.	3. Dec.
1629	g	15	v	11 Febr.	28 Feb.	15 April.	24 Maii	3 Iunii	14 Iun.	2. Dec.
1630	f	16	xvi	27 Ian.	13. Febr.	31 Mart.	9. Maii	19. Maii	30. Maii	1 Decemb.
1631	e	17	xxvii	16. Febr.	5. Mart.	20. Apr.	29. Maii	8. Iunii	19. Iun.	30. Nou.
1632	d c	18	viii	8. Febr.	25. Febr.	11. April.	20. Maii	30. Maii	10. Iun.	28. Nou.
1633	b	19	xix	23. Ian.	9 Febr.	27. Mart.	5. Maii	15. Maii	26. Maii	17. Nou.
1634	A	1	I	12 Febr.	1. Mart.	16. April.	25 Maii	4. Iunii	15. Iun.	3 Decemb.
1635	g	2	xii	4. Febr.	21. Febr.	8. April.	17. Maii	27. Maii	7. Iunii	2 Decemb.
1636	f e	3	xxiii	20. Ianuar.	6. Febr.	23. Mart.	1. Maii	11. Maii	22. Maii	30. Nou.
1637	d	4	iiii	8. Febr.	25. Febr.	12. Apr.	21 Maii	31. Maii	11. Iunii	29. Nou.
1638	c	5	xv	31. Ianuar.	17. Febr.	4. April.	13 Maii	23. Maii	3. Iunii	28. Nou.
1639	b	6	xxvi	20. Febr.	9. Mart.	24. Apr.	2 Iunii	12. Iunii	23. Iunii	27. Nou.
1640	A g	7	vii	5. Febr.	22. Febr.	8. April.	17. Maii	27. Maii	7. Iunii	2. Decemb.
1641	f	8	xviii	27. Ian.	13. Febr.	31. Mart.	9. Maii	19. Maii	30. Maii	1. Decemb.
1642	e	9	xxix	16. Febr.	5. Mart.	20. Apr.	29. Maii	8. Iunii	19 Iunii	30. Nou.
1643	d	10	x	1. Febr.	18. Febr.	5. April.	14. Maii	24. Maii	4. Iunii	29. Nou.

IANVA-

Cyclus Epact.	Littera Dom.		Dies Menſis.		
*	A	*Kal.*	1	*Circumciſio Domini.* dupl.	
29	b	4	2	Oct. S. Steph. *duplex. cum commem.* Oct.	
28	c	3	3	Oct S. Io. Ap. *dup. cum com.* Oct. SS. Innocent.	
27	d	*Pridie*	4	Oct. SS Innoc *dupl.*	
26	e	*Non.*	5	Vigilia Epiph *cum com.* S. Teleſph. pp. & m.	
25.25	f	8	6	*Epiphania Domini* dupl.	
24	g	7	7	De Oct. Epiphaniæ.	
23	A	6	8	De Octaua.	
22	b	5	9	De Octaua.	Agonalia.
21	c	4	10	De Octaua.	
20	d	3	11	De Oct. & *com.* S. Hyg. Papæ & m.	Carmentalia.
19	e	*Prid.*	12		
18	f	*Idib.*	13	De Oct.	
17	g	19	14	Octaua Epiph. *dupl.*	
				Hilarii epiſc. & conf. *ſemidupl. cum com.* S. Fel. Presb. & m.	
16	A	18	15	Pauli primi Ere. *ſem. cum com.* S. Mauri. Abb.	
15	b	17	16		
14	c	16	17	Marcel. Pap. & m. *ſem.*	
13	d	15	18	*Antonii Abbat.* dupl.	
				Cathedra S. Petri Romæ. dupl & *com.* S. Priſcæ Virg. & m.	
12	e	14	19		
11	f	13	20	Marii, Marthæ, Audifacis, & Abachum m.	
10	g	12	21	*Fabiani & Sebaſt. m.* dupl.	
9	A	11	22	Agnetis virg & m. *dup.*	
				Vincentii & Anaſtaſii mart. *ſemidupl.*	
8	b	10	23		
7	c	9	24	Emerent. virg. & m.	
6	d	8	25	Timoth. ep. & m. *ſem.*	
5	e	7	26	*Conuerſ. S. Pauli A.* dupl.	
4	f	6	27	Polycarpi ep. & m. *ſem.*	
				Ioan. Chryſ. epiſ. & confeſſoris. *dupl.*	Caſtori & Polluci.
3	g	5	28		
2	A	4	29	Agnetis ſecundo.	
1	b	3	30		
*	c	*Prid.*	31		

†† FEBRVA-

Cyclus Epact.	*Littera Dom.*		*Dies Menſis.*	
29	d	*Kal.*	1	Ignatii ep. & m. *ſem.*
28	e	4	2	*Purific B. Maria virg* dupl.
27	f	3	3	Blaſii epiſc. & mart.
25. 26	g	*Prid.*	4	
25. 24	A	*Non.*	5	Agathæ virg & m. *ſem.*
23	b	8	6	Dorotheæ virg. & m.
22	c	7	7	Romualdi Abb. *ſem.*
21	d	6	8	
20	e	5	9	Apolloniæ virg. & m.
19	f	4	10	
18	g	3	11	
17	A	*Prid.*	12	
16	b	*Idib.*	13	
15	c	16	14	Valentini Presb. & m.
14	d	15	15	Lupercalia. Fauſtini & Iouit. m.
13	e	14	16	
12	f	13	17	
11	g	12	18	Simeonis ep. & mart.
10	A	11	19	
9	b	10	20	
8	c	9	21	Deæ Mutæ. Feralia.
7	d	8	22	Chariſtia cognatorũ. *Cathedra S. Petri Antiochia* dup. Vigilia.
6	e	7	23	Regifugium. *Matthia Apoſt.* dup.
5	f	6	24	
4	g	5	25	
3	A	4	26	
2	b	3	27	Equiria.
1	c	*Prid.*	28	

In anno biſſextili Februarius eſt dierum 29. & Feſtum S. Matthia celebratur 25. Februarii, & bis dicitur, Sexto Kalendas, id eſt, die 24. & die 25. & littera Dominicalis, qua aſſumpta fuit in menſe Ianuario, mutatur in præcedentem: vt ſi in Ianuario littera Dominicalis fuit A, mutatur in præcedentem qua eſt g. &c.

Cyclus Epact.	*Littera Dom.*	*Dies Menſis.*	
*	d	*Kal.*	1 Marti.
29	e	6	2
28	f	5	3
27	g	4	4 Lucii Papæ & mart.
26	A	3	5
25.25	b	*Prid.*	6 Auguſtus pontifex max.
24	c	*Non.*	7 Veioui. Thomæ de Aquin. confeſſ. *dupl. com.* SS. Perpetuæ & Felicitatis martyrum.
23	d	8	8
22	e	7	9 Quadraginta Mart. *ſem.*
21	f	6	10
20	g	5	11
19	A	4	12 *Gregorii Papæ & conf. & Eccl. Doct.* dupl.
18	b	3	13
17	c	*Prid.*	14 Equiria.
16	d	*Idib.*	15
15	e	17	16
14	f	16	17 Liberalia.
13	g	15	18
12	A	14	19 Mineruæ quinquatrus. Ioſeph. Confeſſ. *dupl.*
11	b	13	20 quinquatrus.
10	c	12	21 quinquatrus. Benedicti Abbat. *dupl.*
9	d	11	22 quinquatrus.
8	e	10	23 quinqu. Tibiluſtrium.
7	f	9	24
6	g	8	25 *Annunciat. B. Mariæ virginis.* dupl.
5	A	7	26
4	b	6	27
3	c	5	28
2	d	4	29
1	e	3	30 Concordiæ, Saluti, Paci.
*	f	*Prid.*	31

Cyclus Epact.	Littera Dom.		Dies Menſis.	
29	g	*Kal.*	1	Veneri.
28	A	4	2	Franciſci de Paula confeſſ.*dupl.*
27	b	3	3	
25 26	c	*Prid.*	4	
25.24	d	*Non.*	5	Megaleſia.
23	e	8	6	
22	f	7	7	
21	g	6	8	
20	A	5	9	
19	b	4	10	
18	c	3	11	Leonis Papæ & confeſſoris.*duplex.* Ludi Cereri.
17	d	*Prid.*	12	
16	e	*Idib.*	13	
15	f	18	14	Tiburtii, Valeriani, & Maximi martyrum.
14	g	17	15	
13	A	16	16	
12	b	15	17	Aniceti Papæ & m.
11	c	14.	18	
10	d	13	19	
9	e	12	20	
8	f	11	21	Palilia. Romæ natalis.
7	g	10	22	Soteris & Caii Pontificum & mart. *ſem.*
6	A	9	23	Georgii mart.*ſemid.*
5	b	8	24	
4	c	7	25	*Marci Euangeliſtæ.* du Robigalia.
3	d	6	26	Cleti & Marcel.Pont.& martyrum.*ſemid.*
2	e	5	27	
1	f	4	28	Vitalis martyris. Floralia.
*	g	3	29	Petri mart.*ſem.* & cõ.S.Cathar.Sen.virg.
29	A	*Prid.*	30	

Cyclus Epact.	Littera Dom.		Dies Menſis.	
28	b	Kal.	1	Bonæ Deæ. *Philippi & Iac. Ap.* d.
27	c	6	2	Athanaſ. ep. & conf. *dup.*
26	d	5	3	*Inuent. S. Crucis* dup. *& com.* SS. Alexandr. Euent. & Theod. m. ac Iuuenalis ep. & conf. *in Laud. tantùm.*
25. 25	e	4	4	Monicæ viduæ.
24	f	3	5	
23	g	Prid.	6	*Ioannis ante portam Latinam.* duplex.
22	A	Non.	7	Stanislai ep. & m. *ſem.*
21	b	8	8	*Appar. S. Mich. Ar.* dup.
20	c	7	9	Greg. Nazian. epiſc. & confeſſ. *duplex.* Lemuria noctu.
19	d	6	10	Gordiani & Epim. m̄.
18	e	5	11	
17	f	4	12	Nerei, Achill. & Domit. virg. atq; Pancratii mart. *ſemid.*
16	g	3	13	
15	A	Prid.	14	Bonifacii martyris.
14	b	Idib.	15	
13	c	17	16	Vbaldi Epiſc. & conf.
12	d	16	17	
11	e	15	18	
10	f	14	19	Pudentianæ virginis.
9	g	13	20	
8	A	12	21	Agonalia.
7	b	11	22	
6	c	10	23	
5	d	9	24	Tubiluſtria. Volcan.
4	e	8	25	
3	f	7	26	Vrbani pp. & mart.
2	g	6	27	Eleuth. Papæ & m.
1	A	5	28	Ioannis Papæ & mart.
*	b	4	29	
29	c	3	30	Felicis Papæ & mart.
28	d	Prid.	31	Petronillæ virginis.

Cyclus Epact.	Littera Dom.		Dies Menſis.	
27	c	Kal.	1	Carnæ.Iunoni Monetæ.
25 26	f	4	2	Marcellini, Petri, atque Eraſmi mart.
25.24	g	3	3	
23	A	Prid.	4	
22	b	Non.	5	Dio Fidio.
21	c	8	6	
20	d	7	7	
19	e	6	8	
18	f	5	9	Menti in Capitolio.
17	g	4	10	Veſtalia. Primi & Feliciani m.
16	A	3	11	Matralia. *Barnaba Apoſt.* dupl.
15	b	Prid.	12	Baſilidis, Cyrini, Naboris, & Nazarii m.
14	c	Idib.	13	Antonii de Padua Confeſ. *ſemiduplex.*
13	d	18	14	Baſilii Magni Epiſc. & confeſ. *duplex.*
12	e	17	15	Viti. Modeſti atque Creſcent. m̃.
11	f	16	16	
10	g	15	17	
9	A	14	18	Marci & Marcell. m̃.
8	b	13	19	Geruaſii & Protaſii m̃.
7	c	12	20	Summano. Siluerii Papæ & mart.
6	d	11	21	
5	e	10	22	Paulini Epiſc & conſ. Vigilia.
4	f	9	23	
3	g	8	24	Forti Fortunæ. *Natiuitatis S. Ioannis Baptiſta.* duplex.
2	A	7	25	De Octaua Natiuitatis S. Ioannis Baptiſtæ.
1	b	6	26	Ioannis & Pauli martyrum. *ſem. cum com.* Oct. Nat. S Ioan.
*	c	5	27	De Oct. Nat. S. Ioan.
29	d	4	28	Leonis Papæ & conſ. *ſem. & com.* Octauæ & Vigiliæ.
28	e	3	29	*Petri & Pauli Apoſt.* dupl.
27	f	Prid.	30	*Commem. S. Pauli Apoſt.* dupl. *cum com,* Oct. Natiuit. S. Ioannis.

Cyclus Epact.	Littera Dom.		Dies Menſis.	
26	g	*Kal.*	1	Oct.S.Ioan.Bapt. *dupl.&com.* Oct.Apoſt.
25.25	A	6	2	*Viſitat.B.Mariæ virg.* dup.*cum com.* Oct. Apoſt. & SS. Proceſſi & Martin.m.
24	b	5	3	De Oct.Apoſtolorum.
23	c	4	4	De Octaua.
22	d	3	5	De Octaua.
21	e	*Prid.*	6	Ludi Apollinares.Octaua Apoſt.Pet. & Pauli *duplex.*
20	f	*Non.*	7	
19	g	8	8	
18	A	7	9	
17	b	6	10	Septem fratrum, & ſanctarum Rufinæ ac Secundæ mart. *ſemid.*
16	c	5	11	Pii Papæ & martyris.
15	d	4	12	Nabor.& Fel.mart *& com.* S. Ioannis Gualberti Abbatis.
14	e	3	13	Anacleti Papæ & martyris. *ſemiduplex.*
13	f	*Pridie*	14	Merkedinus dies.Bonau.ep.& conf. *dup.*
12	g	*Idib.*	15	Merkedinus.
11	A	17	16	Merkedinus.
10	b	16	17	Merkedinus.Alexii Confeſſoris.
9	c	15	18	Merkedinus. Symphoroſæ cum 7. filiis martyribus.
8	d	14	19	Merkedinus.
7	e	13	20	Lucaria. Margaritæ virg. & m.
6	f	12	21	Praxedis virginis.
5	g	11	22	*Mariæ Magdalenæ* dupl.
4	A	10	23	Neptunalia.Apollinaris Epiſc.& mart. *ſemiduplex.*
3	b	9	24	Vig. *& com.* S Chriſtinæ virg & mart.
2	c	8	25	*Iacobi Apoſtoli* dupl. *& com.* S. Chriſtoph. mart. *in Laud. tantùm.*
1	d	7	26	Annæ matr. B. Mariæ. *duplex.*
*	e	6	27	Pantaleonis martyris.
29	f	5	28	Nazar.Celſi,& Vict.Papæ mart.& Innoc.Papæ & conf. *ſemid.*
28	g	4	29	Marthæ virg. *ſemid. & com.* SS.Felicis Papæ, Simplicii, Fauſtini, & Beat. mart.
27	A	3	30	Abdon & Sennen m.
25.26	b	*Prid.*	31	

AVGV-

Cyclus Epact.	Litteræ Dom.	Die Menſis.		
25. 24	c	Kal.	1	Spei. *Petri ad Vincula.* duplex. *& com.* SS. Machabæorum mart.
23	d	4	2	Steph. Papæ & mart.
22	e	3	3	Inuentio S. Stephani Protomart. *ſemid.*
21	f	*Prid.*	4	Dominici Conf. *dupl.*
20	g	*Non.*	5	Saluti. *Dedicatio S. Mariæ ad Niues.* duplex.
19	A	8	6	*Transfig. Domini* dupl. *& com.* S. Xiſti Papæ, Fel. & Agap. mart.
18	b	7	7	Donati Epiſc. & mart.
17	c	6	8	Cyriaci, Largi & Smaragdi mart. *ſemid.*
16	d	5	9	Vig. *& comm.* S. Romani martyris.
15	e	4	10	*Laurentii mart.* dupl.
14	f	3	11	De Oct. S. Laurentii *cum comm.* SS. Tib. & Suſannæ mart.
13	g	*Prid.*	12	Herculi. De Oct. *& commem.* S. Claræ virginis.
12	A	*Idib.*	13	De Oct. *& commem.* SS. Hippol & Caſſiani martyrum.
11	b	19	14	De Oct. *cum commem.* Vigiliæ, & S. Euſebii confeſſoris.
10	c	18	15	*Aſſumpt. B. Mariæ virginis* duplex.
9	d	17	16	Portuno. De Oct. Aſſump. B. Mariæ *cum commem.* Oct. S. Laurentii.
8	e	16	17	Oct. S Laurent. *dupl. & com.* Oct. Aſſumpt.
7	f	15	18	De Oct. *& commem.* S. Agapiti martyris.
6	g	14	19	Vinalia. De Octaua.
5	A	13	20	Bernardi Abbat. *dupl. cum commem.* Oct. Aſſumpt.
4	b	12	21	Conſualia. De Octaua.
3	c	11	22	Oct. Aſſump. B. Mariæ. *dupl. cum comm.* SS. Tim. Hippol. & Symphor. mart. Vigilia.
2	d	10	23	
1	e	9	24	Volcanalia.
*	f	8	25	*Barthol. Apoſt.* dupl. *Romæ celeb. die 25.*
29	g	7	26	Opi in Capitolio. Ludouici Regis Franciæ confeſſoris.
28	A	6	27	Zephyrini Papæ & m.
27	b	5	28	Volturnia.
26	c	4	29	*Auguſtini Epiſc. confeſſ. & Eccl. Doct.* dupl. *& com.* S. Herm. m.
25. 25	d	3	30	*Dec. S. Ioannis Bapt.* dupl. *& com.* S. Sabinæ m.
24	e	*Prid.*	31	Felicis & Adaucti m̃.

SEPTEM-

Cyclus Epact.	Littera Dom.	Dies Menſis.	
23	f	Kal.	1 Ægidii Abbat. *& com.* SS. duod. Frat. m̃.
22	g	4	2
21	A	3	3
20	b	Prid.	4
19	c	Non.	5
18	d	8	6
17	e	7	7
16	f	6	8 *Nativ. B. Mariæ virg.* dupl *& com.* S. Adr. m. *in Laud. tantùm.*
15	g	5	9 De Oct. B. Mariæ *& com.* S. Gorgonii m.
14	A	4	10 Nicolai de Tolent conſ. *ſemid. cum com.* Oct. Nat. B. Mariæ.
13	b	3	11 De Oct. *& com.* SS. Proti & Hyacinthi m̃.
12	c	Prid.	12 De Octaua.
11	d	Idib.	13 De Octaua.
10	e	18	14 *Exalt. S. Crucis.* dupl. *cum com.* Oct. B. Mariæ.
9	f	17	15 Oct. Nativ. B. Mariæ *dupl. cum com.* S. Nicomedis martyris.
8	g	16	16 Cornelii & Cyp. Pontif. & m. *ſemid. cum com.* SS. Euph. Luciæ & Gemin. martt.
7	A	15	17
6	b	14	18
5	c	13	19 Ianuarii Epiſc. & ſociorum martt. *ſemid.*
4	d	12	20 Merkedinus. Vig. *& com.* S. Euſtachii, & ſoc. martt.
3	e	11	21 Merkedinus. *Matthæi Apoſtoli & Euangeliſtæ* duplex.
2	f	10	22 Merkedinus. Mauritii & ſoc. martt.
1	g	9	23 Merkedinus. Auguſti natalis. Lini Papæ & m. *ſem. cum comm.* S. Thec. virg. & martt.
*	A	8	24
29	b	7	25
28	c	6	26 Cypr. & Iuſtinæ m.
27	d	5	27 Coſmæ & Dam. m. *ſem.*
25.26	e	4	28
25 24	f	3	29 *Dedicat. S Michaelis Archang.* duplex.
23	g	Prid.	30 *Hier. Presbyteri conſ & Eccl. Doct.* dupl.

Cyclus Epact.	Littera Dom.		Dies Menſis.	
22	A	*Kal.*	1	Remigii epiſc & conf.
21	b	6	2	
20	c	5	3	
19	d	4	4	*Franciſci conf.* dupl.
18	e	3	5	Placidi & ſociorum m̃.
17	f	*Prid.*	6	
16	g	*Non.*	7	Marci Papæ & conf. *cum com.* SS. Sergii, Bacchi, Marcelli, & Apuleii martt.
15	A	8	8	
14	b	7	9	Dionyſii, Ruſtici, & Eleuther. m. *ſemid.*
13	c	6	10	
12	d	5	11	Meditrinalia.
11	e	4	12	Auguſtalia.
10	f	3	13	
9	g	*Prid.*	14	Calliſti Papæ & mart. *ſemid.*
8	A	*Idib.*	15	
7	b	17	16	
6	c	16	17	
5	d	15	18	*Lucæ Euangeliſtæ* dupl.
4	e	14	19	Armi luſtrum.
3	f	13	20	
2	g	12	21	Hilarionis Abbatis, *& com.* SS. Vrſulæ, & ſociarum virginum & martyr.
1	A	11	22	
*	b	10	23	
29	c	9	24	
28	d	8	25	Chryſan. & Dariæ m.
27	e	7	26	Euariſti Papæ & mart. Vigilia.
26	f	6	27	
25. 25	g	5	28	*Simonis & Iudæ Apoſt.* dup.
24	A	4	29	
23	b	3	30	
22	c	*Prid.*	31	Vigilia.

Cyclus Epact.	*Littera Dom.*		*Dies Menſis.*	
21	d	*Kal.*	1	*Feſtum omnium Sanctorum*. duplex.
20	c	4	2	*Commemor. omnium fidelium Defunctorum*. dupl. & de Oct. omnium Sanctorum.
19	f	3	3	De Octaua.
18	g	*Prid.*	4	De Oct. *cum commem.* SS. Vitalis & Agricolæ martyrum.
17	A	*Non.*	5	De Octaua.
16	b	8	6	De Octaua.
15	c	7	7	De Octaua.
14	d	6	8	Oct. omnium Sanctorum. *dupl. & comm.* SS quatuor Coronatorum martyrum.
13	e	5	9	*Dedic. Baſilicæ Saluat.* dupl. *& commemor.* S. Theodori mart.
12	f	4	10	Tryphonis, Reſpicii, & Nymphæ mart.
11	g	3	11	*Martini Epiſc. & conf.* dupl. *& commem.* S. Mennæ mart.
10	A	*Prid.*	12	Martini Papæ & martyris. *ſemiduplex.*
9	b	*Idib.*	13	
8	c	18	14	
7	d	17	15	
6	e	16	16	
5	f	15	17	Gregorii Thau. Epiſc. & confeſſ. *ſemidupl.*
4	g	14	18	Merkedinus. *Dedic. Baſilicarum Petri & Pauli* duplex.
3	A	13	19	Merkedinus. Pontiani Papæ & m.
2	b	12	20	Merkedinus.
1	c	11	21	*Præſentatio B. Mariæ virginis*. duplex.
*	d	10	22	Cæciliæ virg. & martyris. *ſemiduplex.*
29	e	9	23	Clementis Papæ & m. *ſemid. cum commem.* S. Felicitatis mart.
28	f	8	24	Chryſogoni mart.
27	g	7	25	*Catharinæ virginis & martyris*. duplex.
25.26	A	6	26	Petri Alexandrini Epiſcopi & martyris.
25 24	b	5	27	
23	c	4	28	
22	d	3	29	Vig. *& com.* S. Saturnini martyris.]
21	e	*Prid.*	30	*Andreæ Apoſtoli*. dupl.

DECEM-

Cyclus Epact.	*Littera Dom.*		*Dies Menſis.*	
20	f	*Kal.*	1	
19	g	4	2	Bibianæ virg. & m. *commemorat.*
18	A	3	3	
17	b	*Prid.*	4	Barbaræ virg. & m. *commemorat.*
16	c	*Non.*	5	Sabbæ Abbatis. *commem.*
15	d	8	6	Nicolai Epiſc. & confeſ. *ſemiduplex.*
14	e	7	7	*Ambroſii Epiſcopi & confeſſ. & Eccleſiæ Doctoris.* duplex.
13	f	6	8	*Concept. B. Mariæ virginis.* duplex.
12	g	5	9	
11	A	4	10	Melch. Papæ & mart. *commem.*
10	b	3	11	Damaſi Papæ & conf. *ſemiduplex.*
9	c	*Prid*	12	
8	d	*Idib.*	13	*Luciæ virg & martyris.* duplex.
7	e	19	14	
6	f	18	15	Euſebii Vercellenſis Epiſc & m *commem.*
5	g	17	16	
4	A	16	17	Saturnalia.
3	b	15	18	
2	c	14	19	Opalia.
1	d	13	20	Vigilia.
*	e	12	21	Angeroniæ. *Thomæ Apoſt.* dupl.
29	f	11	22	
28	g	10	23	Larentalia.
27	A	9	24	Vigilia.
26	b	8	25	*Natiuitas Domini noſtri Ieſu Chriſti.* dupl.
25 · 25	c	7	26	*Stephani Protomart.* dupl. *cum commem.* Oct. Natiuitatis.
24	d	6	27	*Ioannis Apoſt. & Euangeliſt.* dupl. *cum comm.* Octauarum.
23	e	5	28	*SS. Innocentium mart.* dupl. *cum comm.* Octauarum.
22	f	4	29	Thomæ Cantuarienſis Epiſc. & mart. *ſem. cum comm.* Octau.
21	g	3	30	De Dominica infra Oct. Natiu. *vel* de Oct. *cum comm.* Octau.
19 20	A	*Prid.*	31	*Silueſtri Papæ & confeſſoris.* dupl. *cum comm.* Octauarum.

Hæc Epacta 19. nigra numquam eſt in vſu, niſi quando eodem anno concurrit cum aureo numero xix.

CAP.

CAPVT PRIMVM.
DE QVANTITATE ANNI COMPVTISTICI.

1. ANNVS ille ad quem Computus Eccleſiaſticus accommodatur eſt ſolaris, conſtatque menſibus duodecim, diebus verò trecentis ſexaginta quinq; & fere ſex horis, quæ annis quaternis diem illum qui bis ſextus dici ſolet conſtituunt, annumque efficiunt dierum trecentorum ſexaginta ſex, ita vt dies iſte aſſcititius interterminalia & regifugium inſeſtatur, nempe poſt viceſimam tertiam Februarii. Ex quo fit vt Feſtum S. Matthiæ proxime poſt diem intercalatum anno bis ſextili celebretur.

2. Hæc intercalandi ratio decreto Iulii Cæſaris inſtituta conſtanter retinetur in Calendario veteri: in nouo autem, licet in Annis Chriſti expanſis eadem ſeruetur; in centeſimis tamen (propter minuta illa fere vndecim, quæ anno cœleſti ad complendas ſex horas deſunt) non niſi quarta quaque centuria bis ſextilis annus recurrit. Itaque Annus Chriſti milleſimus ſexcenteſimus eſt bis ſextilis; at milleſimus ſeptingenteſimus, milleſimus octingenteſimus, milleſimus nongenteſimus erunt communes. Rurſus Annus bis milleſimus admittet intercalationem, quam reiicient bis milleſimus centeſimus, bis milleſimus ducenteſimus, bis milleſimus trecenteſimus: & ſic de cæteris. Tametſi iuxta antiquum Calendarium omnes anni Chriſti centeſimi & milleſimi ſint bis ſextiles, vt oſtendunt Tabulæ infrà capite tertio & quarto tradendæ.

CAPVT SECVNDVM.

De Aureo Numero, ſiue Cyclo Lunæ.

1. *CYclus decemnouennalis Aurei Numeri eſt reuolutio Annorum ab vno ad nouemdecim: qua reuolutione peracta iterum ad vnum reditur.* Itaq; ſi aliquo anno in vſu fuerit Aureus Numerus 17, ſequenti anno vſurpabitur 18: anno proxime ſequenti,

 19: Anno

19: Anno ſubſequenti, 1: deinde 2, &c. Hic *Cyclus* dicitur etiam *Lunaris*, quia poſt annos vndeviginti, nouilunia ad eandem ferè diem menſis recurrunt; etſi non ad eandem horam. Siquidem in trecentis & duodecim circiter annis Iulianis, iuxta motus medios nouilunia vno ferme die citiùs reuertuntur. *Exempli gratia*, Si hoc anno ſub finem diei octauæ Ianuarii Luna fuerit in Iugo, poſt annos nouemdecim eâdem die octauâ Ianuarii ſoli coniungetur: poſt annos verò circiter trecentos & duodecim coniunctio Solis & Lunæ fiet vnâ die citius, ſecundum formam veteris Calendarii.

2. Quis autem numerus ex *Aureis* quolibet Chriſti Anno ſit in vſu, facile ex Tabula *Aurei numeri* colligitur hoc pacto. Si propoſitus æræ Chriſti annus fuerit aliquis ex collectis, ſiue centeſimis aut milleſimis, Aureum illius Anni numerum reperiemus in ſuperiore parte Tabulæ, ſi rectâ ab anno illo centeſimo aut milleſimo deſcendamus; vſque ad lineam ſolitariam Aureorum numerorum. *Verbi gratia*: Anno Chriſti centeſimo Aureus numerus eſt, 6: Anno ducēteſimo eſt, 11: Anno trecenteſimo eſt, 16: &c. Rurſus Anno milleſimo nongenteſimo eſt, 1: bis milleſimo, 6: quater milleſimo centeſimo, 16.

3. Si datus Annus non fuerit aliquis centeſimus præciſe aut milleſimus, Aureum numerum illi congruentem deprehendemus è regione dati Anni expanſi in ſiniſtro noſtro latere ſignati, ſub centeſimo qui datum Annum expanſum proximè antecedit. *Verbi cauſa*: Anno Chriſti milleſimo ſexcenteſimo decimo octauo Aureus numerus eſt, 4: Anno milleſimo ſexcenteſimo decimo nono, 5.

4. Quod ſi datus Annorum numerus fuerit infra centum, quære Aureum illius Anni numerum ſub 0. *Verbi gratia*: Annus Chriſti quadrageſimus quintus habuit Aureum numerum, 8: quadrageſimus ſextus, 9: tam in nouo quam veteri Calendario; idem enim eſt in vtroque Calendario eiuſdem anni Cyclus Lunæ. Itaque Anno Domini milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo Aureus numerus eſt, 6: Anno milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo primo eſt, 7. ſtylo nouo pariter & antiquo.

5. Eodem modo habebimus Aureum numerum pro *Annis ante Æram Chriſti*, ſi ab inferiori parte Tabulæ aſcendamus vſque ad Annos vel ſolitarios, vel è regione expanſorum notatos, ad latus noſtrum dexterū. *Verbi gratia*: Anno ante Chriſtum centeſimo debetur Aureus numerus, 16: Anno centeſimo primo, 15: centeſimo ſecundo, 14. &c. Anno ducenteſimo, 11: trecenteſimo, 6: quadringenteſimo, 1: quadringenteſimo primo, 19: quadringenteſimo ſecundo, 18: rurſus quadringenteſimo vigeſimo, 19: quadringenteſimo vigeſimo primo, 18: & ſic de cæteris.

Hic eſt locus Tabulæ primæ quæ eſt Aurei numeri ſiue Cycli Lunæ pro annis ante & poſt Chriſtum.

CAPVT

BIBLIOTECA NAZ.
ROMA
VITTORIO EMANUELE

19: Anno ſubſequenti, 1: deinde 2, &c. Hic *Cyclus* dicitur etiam *Lunaris*, quia poſt annos vndeviginti, nouilunia ad eandem ferè diem menſis recurrunt; etſi non ad eandem horam. Siquidem in trecentis & duodecim circiter annis Iulianis, iuxta motus medios nouilunia vno ferme die citiùs reuertuntur. *Exempli gratia*, Si hoc anno ſub finem diei octauæ Ianuarii Luna fuerit in Iugo, poſt annos nouemdecim eâdem die octauâ Ianuarii ſoli coniungetur: poſt annos verò circiter trecentos & duodecim coniunctio Solis & Lunæ fiet vnâ die citius, ſecundum formam veteris Calendarii.

2. Quis autem numerus ex *Aureis* quolibet Chriſti Anno ſit in vſu, facile ex Tabula *Aurei numeri* colligitur hoc pacto. Si propoſitus æræ Chriſti annus fuerit aliquis ex collectis, ſiue centeſimis aut milleſimis, Aureum illius Anni numerum reperiemus in ſuperiore parte Tabulæ, ſi rectâ ab anno illo centeſimo aut milleſimo deſcendamus, vſque ad lineam ſolitariam Aureorum numerorum. *Verbi gratia*: Anno Chriſti centeſimo Aureus numerus eſt, 6: Anno ducēteſimo eſt, 11: Anno trecenteſimo eſt, 16: &c. Rurſus Anno milleſimo nongenteſimo eſt, 1: bis milleſimo, 6: quater milleſimo centeſimo, 16.

3. Si datus Annus non fuerit aliquis centeſimus præciſe aut milleſimus, Aureum numerum illi congruentem deprehendemus è regione dati Anni expanſi in ſiniſtro noſtro latere ſignati, ſub centeſimo qui datum Annum expanſum proximè antecedit. *Verbi cauſa*: Anno Chriſti milleſimo ſexcenteſimo decimo octauo Aureus numerus eſt, 4: Anno milleſimo ſexcenteſimo decimo nono, 5.

4. Quod ſi datus Annorum numerus fuerit infra centum, quære Aureum illius Anni numerum ſub o. *Verbi gratia*: Annus Chriſti quadrageſimus quintus habuit Aureum numerum, 8: quadrageſimus ſextus, 9: tam in nouo quam veteri Calendario; idem enim eſt in vtroque Calendario eiuſdem anni Cyclus Lunæ. Itaque Anno Domini milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo Aureus numerus eſt, 6: Anno milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo primo eſt, 7. ſtylo nouo pariter & antiquo.

5. Eodem modo habebimus Aureum numerum pro *Annis ante Æram Chriſti*, ſi ab inferiori parte Tabulæ aſcendamus vſque ad Annos vel ſolitarios, vel è regione expanſorum notatos, ad latus noſtrum dexterū. *Verbi gratia*: Anno ante Chriſtum centeſimo debetur Aureus numerus, 16: Anno centeſimo primo, 15: centeſimo ſecundo, 14. &c. Anno ducenteſimo, 11: trecenteſimo, 6: quadringenteſimo, 1: quadringenteſimo primo, 19: quadringenteſimo ſecundo, 18: rurſus quadringenteſimo vigeſimo, 19: quadringenteſimo vigeſimo primo, 18: & ſic de cæteris.

Hic eſt locus Tabulæ primæ quæ eſt Aurei numeri ſiue Cycli Lunæ pro annis ante & poſt Chriſtum.

CAPVT

Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZ.
ROMA
VITTORIO EMANUELE

19: Anno ſubſequenti, 1: deinde 2, &c. Hic *Cyclus* dicitur etiam *Lunaris*, quia poſt annos vndeviginti, nouilunia ad eandem ferè diem menſis recurrunt; etſi non ad eandem horam. Siquidem in trecentis & duodecim circiter annis Iulianis, iuxta motus medios nouilunia vno ferme die citiùs reuertuntur. *Exempli gratia*, Si hoc anno ſub finem diei octauæ Ianuarii Luna fuerit in Iugo, poſt annos nouemdecim eâdem die octauâ Ianuarii ſoli coniungetur: poſt annos verò circiter trecentos & duodecim coniunctio Solis & Lunæ fiet vnâ die citius, ſecundum formam veteris Calendarii.

2. Quis autem numerus ex *Aureis* quolibet Chriſti Anno ſit in vſu, facile ex Tabula *Aurei numeri* colligitur hoc pacto. Si propoſitus æræ Chriſti annus fuerit aliquis ex collectis, ſiue centeſimis aut milleſimis, Aureum illius Anni numerum reperiemus in ſuperiore parte Tabulæ, ſi rectà ab anno illo centeſimo aut milleſimo deſcendamus, vſque ad lineam ſolitariam Aureorum numerorum. *Verbigratia*: Anno Chriſti centeſimo Aureus numerus eſt, 6: Anno ducẽteſimo eſt, 11: Anno trecenteſimo eſt, 16: &c. Rurſus Anno milleſimo nongenteſimo eſt, 1: bis milleſimo, 6: quater milleſimo centeſimo, 16.

3. Si datus Annus non fuerit aliquis centeſimus præciſe aut milleſimus, Aureum numerum illi congruentem deprehendemus è regione dati Anni expanſi in ſiniſtro noſtro latere ſignati, ſub centeſimo qui datum Annum expanſum proximè antecedit. *Verbi cauſa*: Anno Chriſti milleſimo ſexcenteſimo decimo octauo Aureus numerus eſt, 4: Anno milleſimo ſexcenteſimo decimo nono, 5.

4. Quod ſi datus Annorum numerus fuerit infra centum, quære Aureum illius Anni numerum ſub 0. *Verbigratia*: Annus Chriſti quadrageſimus quintus habuit Aureum numerum, 8: quadrageſimus ſextus, 9: tam in nouo quam veteri Calendario; idem enim eſt in vtroque Calendario eiuſdem anni Cyclus Lunæ. Itaque Anno Domini milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo Aureus numerus eſt, 6: Anno milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo primo eſt, 7. ſtylo nouo pariter & antiquo.

5. Eodem modo habebimus Aureum numerum pro *Annis ante Æram Chriſti*, ſi ab inferiori parte Tabulæ aſcendamus vſque ad Annos vel ſolitarios, vel è regione expanſorum notatos, ad latus noſtrum dexterũ. *Verbi gratia*: Anno ante Chriſtum centeſimo debetur Aureus numerus, 16: Anno centeſimo primo, 15: centeſimo ſecundo, 14. &c. Anno ducenteſimo, 11: trecenteſimo, 6: quadringenteſimo, 1: quadringenteſimo primo, 19: quadringenteſimo ſecundo, 18: rurſus quadringenteſimo vigeſimo, 19: quadringenteſimo vigeſimo primo, 18: & ſic de cæteris.

Hic eſt locus Tabulæ primæ quæ eſt Aurei numeri ſiue Cycli Lunæ pro annis ante & poſt Chriſtum.

CAPVT

Digitized by Google

3.
BIBLIOTECA NAZ.
ROMA
VITTORIO EMANUELE

19:Anno ſubſequenti, 1:deinde 2,&c.Hic *Cyclus* dicitur etiam *Lunaris*,quia poſt annos vndeviginti,nouilunia ad eandem ferè diem menſis recurrunt; etſi non ad eandem horam. Siquidem in trecentis & duodecim circiter annis Iulianis, iuxta motus medios nouilunia vno ferme die citiùs reuertuntur. *Exempli gratia*, Si hoc anno ſub finem diei octauæ Ianuarii Luna fuerit in Iugo,poſt annos nouemdecim eâdem die octauâ Ianuarii ſoli coniungetur: poſt annos verò circiter trecentos & duodecim coniunctio Solis & Lunæ fiet vnâ die citius, ſecundum formam veteris Calendarii.

2. Quis autem numerus ex *Aureis* quolibet Chriſti Anno ſit in vſu,facile ex Tabula *Aurei numeri* colligitur hoc pacto. Si propoſitus æræ Chriſti annus fuerit aliquis ex collectis, ſiue centeſimis aut milleſimis, Aureum illius Anni numerum reperiemus in ſuperiore parte Tabulæ, ſi rectà ab anno illo centeſimo aut milleſimo deſcendamus, vſque ad lineam ſolitariam Aureorum numerorum. *Verbi gratia*: Anno Chriſti centeſimo Aureus numerus eſt,6: Anno ducēteſimo eſt,11:Anno trecenteſimo eſt,16:&c. Rurſus Anno milleſimo nongenteſimo eſt,1: bis milleſimo,6: quater milleſimo centeſimo,16.

3. Si datus Annus non fuerit aliquis centeſimus præciſe aut milleſimus,Aureum numerum illi congruentem deprehendemus è regione dati Anni expanſi in ſiniſtro noſtro latere ſignati,ſub centeſimo qui datum Annum expanſum proximè antecedit. *Verbi cauſa*: Anno Chriſti milleſimo ſexcenteſimo decimo octauo Aureus numerus eſt,4: Anno milleſimo ſexcenteſimo decimo nono,5.

4. Quod ſi datus Annorum numerus fuerit infra centum,quære Aureum illius Anni numerum ſub 0. *Verbi gratia*: Annus Chriſti quadrageſimus quintus habuit Aureum numerum,8: quadrageſimus ſextus,9: tam in nouo quam veteri Calendario; idem enim eſt in vtroque Calendario eiuſdem anni Cyclus Lunæ. Itaque Anno Domini milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo Aureus numerus eſt,6: Anno milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo primo eſt,7. ſtylo nouo pariter & antiquo.

5. Eodem modo habebimus Aureum numerum pro *Annis ante Æram Chriſti*,ſi ab inferiori parte Tabulæ aſcendamus vſque ad Annos vel ſolitarios,vel è regione expanſorum notatos,ad latus noſtrum dexterū. *Verbi gratia*:Anno ante Chriſtum centeſimo debetur Aureus numerus,16: Anno centeſimo primo,15: centeſimo ſecundo,14.&c. Anno ducenteſimo,11: trecenteſimo,6: quadringenteſimo,1: quadringenteſimo primo,19: quadringenteſimo ſecundo,18: rurſus quadringenteſimo vigeſimo,19: quadringenteſimo vigeſimo primo,18: & ſic de cæteris.

Hic eſt locus Tabulæ primæ quæ eſt Aurei numeri ſiue Cycli Lunæ pro annis ante & poſt Chriſtum.

CAPVT

Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZ.
ROMA
VITTORIO EMANUELE

Cyclus Epact.	Littera Dom.		Dies Menſis.	
20	f	Kal.	1	
19	g	4	2	Bibianæ virg. & m. *commemorat.*
18	A	3	3	
17	b	*Prid.*	4	Barbaræ virg. & m. *commemorat.*
16	c	*Non.*	5	Sabbæ Abbatis. *commem.*
15	d	8	6	Nicolai Epiſc. & confeſ. *ſemiduplex.*
14	e	7	7	*Ambroſii Epiſcopi & confeſſ. & Eccleſiæ Doctoris.* duplex.
13	f	6	8	*Concept. B. Mariæ virginis.* duplex.
12	g	5	9	
11	A	4	10	Melch. Papæ & mart. *commem.*
10	b	3	11	Damaſi Papæ & conf. *ſemiduplex.*
9	c	*Prid.*	12	
8	d	*Idib.*	13	*Luciæ virg & martyris.* duplex.
7	e	19	14	
6	f	18	15	Euſebii Vercellenſis Epiſc & m *commem.*
5	g	17	16	
4	A	16	17	Saturnalia.
3	b	15	18	
2	c	14	19	Opalia.
1	d	13	20	Vigilia.
*	e	12	21	Angeroniæ. *Thomæ Apoſt.* dupl.
29	f	11	22	
28	g	10	23	Larentalia.
27	A	9	24	Vigilia.
26	b	8	25	*Natiuitas Domini noſtri Ieſu Chriſti.* dupl.
25. 25	c	7	26	*Stephani Protomart.* dupl. *cum commem.* Oct. Natiuitatis.
24	d	6	27	*Ioannis Apoſt. & Euangeliſt.* dupl. *cum comm.* Octauarum.
23	e	5	28	*SS. Innocentium mart.* dupl. *cum comm.* Octauarum.
22	f	4	29	Thomæ Cantuarienſis Epiſc. & mart. *ſem. cum comm.* Octau.
21	g	3	30	De Dominica infra Oct. Natiu. *vel* de Oct. *cum comm.* Octau.
19 20	A	*Prid.*	31	*Silueſtri Papæ & confeſſoris.* dupl. *cum comm.* Octauarum.

Hac Epacta 19. nigra numquam eſt in vſu, niſi quando eodem anno concurrit cum aureo numero xix.

CAP.

CAPVT PRIMVM.

DE QVANTITATE ANNI COMPVTISTICI.

1. ANNVS ille ad quem Computus Eccleſiaſticus accommodatur eſt ſolaris, conſtatque menſibus duodecim, diebus verò trecentis ſexaginta quinq; & fere ſex horis, quæ annis quaternis diem illum qui bis ſextus dici ſolet conſtituunt, annumque efficiunt dierum trecentorum ſexaginta ſex, ita vt dies iſte aſcititius interterminalia & regifugium inſeratur, nempe poſt viceſimam tertiam Februarii. Ex quo fit vt Feſtum S. Matthiæ proxime poſt diem intercalatum anno bis ſextili celebretur.

2. Hæc intercalandi ratio decreto Iulii Cæſaris inſtituta conſtanter retinetur in Calendario veteri: in nouo autem, licet in Annis Chriſti expanſis eadem ſeruetur; in centeſimis tamen (propter minuta illa fere vndecim, quæ anno cœleſti ad complendas ſex horas deſunt) non niſi quarta quaque centuria bis ſextilis annus recurrit. Itaque Annus Chriſti milleſimus ſexcenteſimus eſt bis ſextilis; at milleſimus ſeptingenteſimus, milleſimus octingenteſimus, milleſimus nongenteſimus erunt communes. Rurſus Annus bis milleſimus admittet intercalationem, quam reiicient bis milleſimus centeſimus, bis milleſimus ducenteſimus, bis milleſimus trecenteſimus: & ſic de cæteris. Tametſi iuxta antiquum Calendarium omnes anni Chriſti centeſimi & milleſimi ſint bis ſextiles, vt oſtendunt Tabulæ infrà capite tertio & quarto tradendæ.

CAPVT SECVNDVM.

De Aureo Numero, ſiue Cyclo Lunæ.

1. *Cyclus decemnouennalis Aurei Numeri eſt reuolutio Annorum ab vno ad nouemdecim: qua reuolutione peracta iterum ad vnum reditur.* Itaq; ſi aliquo anno in vſu fuerit Aureus Numerus 17, ſequenti anno vſurpabitur 18: anno proxime ſequenti,

19: Anno ſubſequenti, 1: deinde 2, &c. Hic *Cyclus* dicitur etiam *Lunaris*, quia poſt annos vndeviginti, nouilunia ad eandem ferè diem menſis recurrunt; etſi non ad eandem horam. Siquidem in trecentis & duodecim circiter annis Iulianis, iuxta motus medios nouilunia vno ferme die citiùs reuertuntur. *Exempli gratia*, Si hoc anno ſub finem diei octauæ Ianuarii Luna fuerit in Iugo, poſt annos nouemdecim eâdem die octauâ Ianuarii ſoli coniungetur: poſt annos verò circiter trecentos & duodecim coniunctio Solis & Lunæ fiet vnâ die citius, ſecundum formam veteris Calendarii.

2. Quis autem numerus ex *Aureis* quolibet Chriſti Anno ſit in vſu, facile ex Tabula *Aurei numeri* colligitur hoc pacto. Si propoſitus æræ Chriſti annus fuerit aliquis ex collectis, ſiue centeſimis aut milleſimis, Aureum illius Anni numerum reperiemus in ſuperiore parte Tabulæ, ſi rectà ab anno illo centeſimo aut milleſimo deſcendamus, vſque ad lineam ſolitariam Aureorum numerorum. *Verbi gratia*: Anno Chriſti centeſimo Aureus numerus eſt, 6: Anno ducēteſimo eſt, 11: Anno trecenteſimo eſt, 16: &c. Rurſus Anno milleſimo nongenteſimo eſt, 1: bis milleſimo, 6: quater milleſimo centeſimo, 16.

3. Si datus Annus non fuerit aliquis centeſimus præciſe aut milleſimus, Aureum numerum illi congruentem deprehendemus è regione dati Anni expanſi in ſiniſtro noſtro latere ſignati, ſub centeſimo qui datum Annum expanſum proximè antecedit. *Verbi cauſa*: Anno Chriſti milleſimo ſexcenteſimo decimo octauo Aureus numerus eſt, 4: Anno milleſimo ſexcenteſimo decimo nono, 5.

4. Quod ſi datus Annorum numerus fuerit infra centum, quære Aureum illius Anni numerum ſub 0. *Verbi gratia*: Annus Chriſti quadrageſimus quintus habuit Aureum numerum, 8: quadrageſimus ſextus, 9: tam in nouo quam veteri Calendario; idem enim eſt in vtroque Calendario eiuſdem anni Cyclus Lunæ. Itaque Anno Domini milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo Aureus numerus eſt, 6: Anno milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo primo eſt, 7. ſtylo nouo pariter & antiquo.

5. Eodem modo habebimus Aureum numerum pro *Annis ante Æram Chriſti*, ſi ab inferiori parte Tabulæ aſcendamus vſque ad Annos vel ſolitarios, vel è regione expanſorum notatos, ad latus noſtrum dexterū. *Verbi gratia*: Anno ante Chriſtum centeſimo debetur Aureus numerus, 16: Anno centeſimo primo, 15: centeſimo ſecundo, 14. &c. Anno ducenteſimo, 11: trecenteſimo, 6: quadringenteſimo, 1: quadringenteſimo primo, 19: quadringenteſimo ſecundo, 18: rurſus quadringenteſimo vigeſimo, 19: quadringenteſimo vigeſimo primo, 18: & ſic de cæteris.

Hic eſt locus Tabulæ primæ quæ eſt Aurei numeri ſiue Cycli Lunæ pro annis ante & poſt Chriſtum.

CAPVT

BIBLIOTECA NAZ.
ROMA
VITTORIO EMANUELE

Caput Tertium.

De Cyclo Solis & Litera Dominicali veteris Calendarij.

1. *Cyclus Solis nihil eſt aliud, quàm reuolutio annorum ab vno, ad viginti octo: quâ reuolutione peractâ, iterum reditur ad vnum*, prout in Cyclo Lunæ, ſiue Aureo numero à nouemdecim ad vnum fieri ſolet regreſſus. Siquidem annis ſolaribus duodetriginta elapſis, redeunt iidem Cycli Solis, atque adeo eædem literæ Dominicales, ſiue diei Solis indices, in Calendario Iuliano: in Gregoriano verò fit aliqua literarum variatio, iuxta dicta de intercalatione capite primo num. 2. & dicenda capite quarto. Hinc fit, vt per Cyclum Solis Tirones idem intelligere debeant, ac ſi diceretur cyclus literarum diei Solis, ſiue circuitus annorum ſolarium, quo redeunt eædem literæ diei Solis iuxta normam antiqui Calendarii.

2. Vt autem habeatur anni cuiuſque Iuliani litera Dominicalis, quæratur in ſua Tabula cyclus Solis, eadem prorſus via, qua cyclus Lunæ, ſiue Aureus numerus in prima Tabula inquiritur. Deinde videndum in proſcelide cycli Solis, quænā litera inuento cyclo reſpondeat: hæc enim eſt Dominicalis anno Christi propoſito ſeruiens. Si fuerit cyclus Solis 1: Litera erit G.F. Si cyclus fuerit 2, litera erit E. Si cyclus fuerit 3, erit D: & ſic de reliquis, vt ex illa proſcelide manifeſtum eſt. Anno Domini centeſimo cyclus eſt 25, literæ E.D. Anno ducenteſimo cyclus 13: literæ F.E. Anno milleſimo ſexcenteſimo cyclus eſt rurſus 13, literæ F.E. quarum vna eſt in vſu priore parte anni, vſque ad vigeſimam tertiam Februarii incluſiuè, altera poſteriore, vſque ad Ianuarium anni ſequentis, excluſiuè. Ne quis autem hæſitet, notanda eſt hæc regula: *Duarum eiuſdem anni literarū Dominicalium ea prior eſt in anno, quæ poſterior in Alphabeto.* vt anno illo iam dato, milleſimo ſexcenteſimo, F vſurpatur ab initio anni; E. verò parte anni poſteriore. Vnica tamen eſt exceptio. *Quando enim G & A in eundem annum incurrunt; tunc A præcedet in anno, quamuis præcedat etiam in Alphabeto.*

3. In anno communi nulla eſt difficultas, cum non niſi vna litera diem Dominicum toto illo anno deſignet. Vt anno Domin. centeſimo primo, cyclus eſt 26, litera C. Anno milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo primo, cyclus 6, litera G, in veteri Calendario.

4. In annis ante Chriſtum, eadem eſt Cycli Solis inueſtigādi ratio, quæ Cycli Lunæ. In ima enim parte tabulæ ſunt anni collecti ante Chriſtū, ſupra quos in linea ſolitaria (in qua vides 10. 26. 14. 2. 18. 6. 22.) Cyclus Solis notatur. V. g. Anno ante Chriſtum centeſimo, Cyclus Solis eſt 22, cui in proſcelide reſpondet litera Dominicalis A: anno ante Chriſtum ducenteſimo Cyclus eſt 6, litera Dominicalis G: anno trecenteſimo Cyclus 18: anno quadringenteſimo Cy-

clus 2.&c. Anno octingenteſimo Cyclus turſus 22: anno nongenteſimo Cyclus 6.&c.

5. Anni expanſi ante Chriſtum ſignantur in parte Tabulæ oppoſita annis expanſis æræ Chriſti. Horum autem Cycli reperiũtur in communi angulo mediæ tabulæ, eadem prorſus ratione, qua in prima tabula, Aurei numeri. Vt ſi velis habere Cyclum,& literam diei Solis *anni ante Chriſtum centeſimi primi*: quære infrà inter annos expanſos ante Chriſtum 1:& deinde regredere rectà vſque ad areolam quæ eſt ſupra 100, vbi inuenies Cyclum 21, anni illius centeſimi primi. Anno centeſimo ſecundo, Cyclus eſt 20: centeſimo tertio eſt, 19. centeſimo quarto eſt 18. Anno ducenteſimo primo, Cyclus 5. Ducẽteſimo ſecundo, 4: Ducenteſimo vigeſimo octauo Cyclus 6. Ducenteſimo vigeſimo nono, 5: ducenteſimo trigeſimo, 4.&c. Denique anno ante Chriſtum primo Cyclus Solis fuit 9, nempe ſupra 0, è regione anni primi expanſi ante Chriſtum; anno ſecundo Cyclus Solis fuit 8: anno nonageſimo nono fuit 23: centeſimo nonageſimo nono, 7: ducenteſimo nonageſimo nono, 19.

Hic eſt locus ſecundæ Tabulæ, quæ eſt Cycli Solis cum proſcelide eiuſdem ac litera Dominicali pro antiquo Calendario; ſeruit autem annis ante & poſt æram Chriſti.

Capvt Qvartvm.

De litera Dominicali noui Calendarij.

1. VT habeatur litera Dominicalis in annis Gregorianis, ſiue in Calendario nouo, alter è duobus modis iam tradendis adhibeatur, quorum prior, ſic nobis illam literam indicat. Quæratur litera Dominicalis antiqui Calendarii ex capite præcedenti: poſtea verò addantur tot literæ, quot indicat numerus ſignatus in medio tertiæ tabulæ, quam vocamus Æquationis Cycli Solis. *Exemplum accipe:* Si vis habere literam Dominicalem anni Domini milleſimi ſexcenteſimi decimi noni ſtylo nouo; quære prius ex Tabula Cycli Solis illam literam ſtylo veteri,& inuenies C. Deinde vide in Tabula æquationis Cycli Solis, ſub annis æræ Chriſti 1600. quem numerum ad latus ſuum in medio tabulæ notatum habeat, nempe III. Adde igitur ad literam C veteris Calendarii tres literas D,E,F, quarum vltima nouo Calendario obſeruit. Hinc facilè intelligis, ab Anno Domin. 1500. vſque ad biſſextum ſtylo veteri, anni 1700, literæ Dominicali antiquæ addendas eſſe tres alias, quarum poſtrema ſeruiat ſtylo nouo, ſiue Calendario correcto. Ab anno verò milleſimo ſeptingenteſimo vſque ad milleſimum octingenteſimum adiiciendæ erunt quatuor.

2. Hîc tria breuiter aduertenda ſint. *Primùm*, nullam eſſe hac in re de nouo mutatio-

Tabvla Secvnda. *Cycli Solis.*

Anni æra Chriſti collecti.

3500	3600	3700	& ſic	in in	fini-	tum.
2800	2900	3000	3100	3200	3300	3400
2100	2200	2300	2400	2500	2600	2700
1400	1500	1600	1700	1800	1900	2000
700	800	900	1000	1100	1200	1300
0	100	200	300	400	500	600
9	25	13	1	17	5	21

Profectio Cycli Solis.

1	29	57	85	10	26	14	2	18	6	22	28	56	84		1	G F
2	30	58	86	11	27	15	3	19	7	23	27	55	83		2	E
3	31	59	87	12	28	16	4	20	8	24	26	54	82		3	D
4	32	60	88	13	1	17	5	21	9	25	25	53	81		4	C
5	33	61	89	14	2	18	6	22	10	26	24	52	80		5	B A
6	34	62	90	15	3	19	7	23	11	27	23	51	79		6	G
7	35	63	91	16	4	20	8	24	12	28	22	50	78		7	F
8	36	64	92	17	5	21	9	25	13	1	21	49	77		8	E
9	37	65	93	18	6	22	10	26	14	2	20	48	76		9	D C
10	38	66	94	19	7	23	11	27	15	3	19	47	75		10	B
11	39	67	95	20	8	24	12	28	16	4	18	46	74		11	A
12	40	68	96	21	9	25	13	1	17	5	17	45	73		12	G
13	41	69	97	22	10	26	14	2	18	6	16	44	72	100	13	F E
14	42	70	98	23	11	27	15	3	19	7	15	43	71	99	14	D
15	43	71	99	24	12	28	16	4	20	8	14	42	70	98	15	C
16	44	72	100	25	13	1	17	5	21	9	13	41	69	97	16	B
17	45	73		26	14	2	18	6	22	10	12	40	68	96	17	A G
18	46	74		27	15	3	19	7	23	11	11	39	67	95	18	F
19	47	75		28	16	4	20	8	24	12	10	38	66	94	19	E
20	48	76		1	17	5	21	9	25	13	9	37	65	93	20	D
21	49	77		2	18	6	22	10	26	14	8	36	64	92	21	C B
22	50	78		3	19	7	23	11	27	15	7	35	63	91	22	A
23	51	79		4	20	8	24	12	28	16	6	34	62	90	23	G
24	52	80		5	21	9	25	13	1	17	5	33	61	89	24	F
25	53	81		6	22	10	26	14	2	18	4	32	60	88	25	E D
26	54	82		7	23	11	27	15	3	19	3	31	59	87	26	C
27	55	83		8	24	12	28	16	4	20	2	30	58	86	27	B
28	56	84		9	25	13	1	17	5	21	1	29	57	85	28	A

Anni expanſi æra Chriſti. *Anni expanſi ante Chriſtum.*

10	26	14	2	18	6	22
0						
700	600	500	400	300	200	100
1400	1300	1200	1100	1000	900	[illegible]

[illegible] literas D,E,F, quarum vltima nouo Calendario obſeruit. Hinc facilè intelligis, ab Anno Domin. 1500. vſque ad biſſextum ſtylo veteri, anni 1700, literæ Dominicali antiquæ addendas eſſe tres alias, quarum poſtrema ſeruiat ſtylo nouo, ſiue Calendario correcto. Ab anno verò milleſimo ſeptingenteſimo vſque ad milleſimum octingenteſimum adiiciendæ erunt quatuor.

2. Hîc tria breuiter aduertenda ſint. *Primùm*, nullam eſſe hac in re de nouo

mutatio-

mutationem, niſi adueniente aliquo die biſſexto Calendarii veteris ſiue Iuliani, qui dies à nouo ſiue Gregoriano excluditur, vt fit anno Chriſti milleſimo ſeptingenteſimo, milleſimo octingenteſimo, milleſimo nongenteſimo.

3. *Secundum*, vbi per additionem literarum, quæ ordine Alphabetico fieri debet, peruētum fuerit ad literam G; inde initiū reſumendū eſſe ab A, B, C, &c. vt anno Dom. milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo ſecundo, litera Dominicalis Calendarii veteris eſt F, cui tres adiiciendæ ſunt ſcilicet G, A, B, vt poſtrema ſignet Dominicam noui Calendarii.

4. *Tertium*, literas haſce ſingillatim accipiendas eſſe, vt ſi ſcire velis literam Dominicalem anni milleſimi octingenteſimi ſtylo nouo, ad literam Iulianam priori illius anni parte currentem adde quatuor literas: poſt biſſextum verò ad literam poſteriori anni parte vſurpatam, adiice quinque, & ſic reperies ad literam diei Solis Gregorianam toto illo anno E. Par eſt in cæteris ratio, quando annus Iulianus eſt biſſextilis, & Gregorianus communis.

5. Quod ſi tam Gregorianus, quam Iulianus annus fuerit biſſextilis; additio facta priori literæ Iulianæ dabit priorem Iulianam, poſteriori poſteriorem. Vt anno Chriſti milleſimo ſexcenteſimo vigeſimo literæ Dominicales anni Iuliani ſunt B, A; ſi igitur ad literam B tres addideris C, D, E; vltima Dominicalis erit, in priori parte anni Gregoriani. Si ad literam A ternas adieceris B, C, D; vltima (ſcilicet D) ſeruiet parti poſtremæ anni Gregoriani. Hoc modo anno Domini milleſimo ſexcēteſimo vigeſimo quarto inuenies literas Dominicales veteri ſtylo D C: nouo autem G F.

Hic eſt locus Tabulæ tertiæ, quæ eſt æquationis Cycli Solis pro liter. Dom. noui Calendarij.

TABVLA TERTIA. *Æquationis Cycli Solis.*

Annus ante Chriſtum Iulianis.		*Littera adden:*	*Annus Iulianus poſt Chriſtum.*	
	2701	V	0	2800
	2601	VI	100	2900
tum.	2501	o	200	3000
	2401	I	300	3100
ni-	2301	I	400	3200
	2201	II	500	3300
infi-	2101	III	600	3400
	2001	IIII	700	3500
in	1901	IIII	800	3600
	1801	V	900	3700
ſic	1701	VI	1000	3800
	1601	o	1100	3900
&	1501	o	1200	4000
	1401	I	1300	4100
	1301	II	1400	*&*
4001	1201	III	1500	
3901	1101	III	1600	*ſic*
3801	1001	IV	1700	
3701	901	V	1800	*in*
3601	801	VI	1900	
3501	701	VI	2000	*infi-*
3401	601	o	2100	
3301	501	I	2200	*ni-*
3201	401	II	2300	
3101	301	II	2400	*tum.*
3001	201	III	2500	
2901	100	IV	2600	
2801	1	V	2700	

6. *Alter modus literæ Dominicalis* pro nouo Calendario *inueniendæ* facilior eſt, ſi nimirum ex propriis tabulis eadem ratione quæratur, qua Aureus numerus. De tabula, quæ ſeruit annis Chriſti, nulla eſt difficultas: pars enim ſuperior continet annos Chriſti collectos, ſub quibus in linea ſolitaria (quæ habet C.E.G. B.A.) ſunt literæ Dominicales iſtorum annorum. V.gr. Annus Chriſti centeſimus habet literam Dominicalem C. quã etiam habent 500, 900, & cæteri in eadem columna notati. Annus 200, 600, 1000. & reliqui ſuperiores habẽt E. Annus 300, 700, 1100, & alii ſuperius in eadem columna ſignati habent G. Annus 400, 800, & alii in eadem columna furſum verſus diſpoſiti habent B, A.

7. In inferiori parte tabulæ ſunt literæ annorum expanſorum: ad latus verò ſunt anni Chriſti expanſi. Si inueſtigas literam Dominicalem anni Chriſti primi, aſpice: in primis inter expanſos annum iſtum primum, & progredere rectã per 29. 57. 85. D.C.F. vſque ad vltimam columnam, in qua eſt o: hæc enim habet literas Dominicales ab anno Chriſti primo vſque ad centeſimum. Anno igitur Chriſti primo litera Dominicalis eſt G: anno ſecundo, trigeſimo, quinquageſimo octauo, & octuageſimo ſexto, eſt F. Anno tertio, trigeſimo primo, quinquageſimo nono, & octuageſimo ſeptimo, eſt E. &c. Anno centeſimo primo, centeſimo vigeſimo nono, centeſimo quinquageſimo ſeptimo, centeſimo octuageſimo quinto, eſt B; anno centeſimo ſecundo,

cundo, centeſimo trigeſimo, centeſimo quinquageſimo octauo, & centeſimo octuageſimo ſexto, eſt A. &c.

8. Hoc peculiare habet tabula, quæ eſt ordine quinta, & complectitur annos ante Chriſtum; quod in ea non notentur ſuperius anni præciſe centeſimi, aut milleſimi, vt aliàs fieri ſolet: ſed iſti anni ſignentur in medio. V. gr. anno centeſimo ante Chriſtum litera Dominicalis eſt F. Anno ducenteſimo eſt D, quæ litera reperitur ſub 101. & regione anni 100. in fine expanſorum notati. Sic anni trecenteſimi literam inuenies proximè poſt annum 299. B. in eadem columna ſub annis collectis 200. Idem eſt de cæteris annis collectis.

9. In capite tabulæ ſunt anni centeſimi primi & milleſimi primi, quarum literæ proximè ſubiiciuntur in linea ſolitaria, quæ habet B. A. G. E. C. Vnde facilè intelligitur anno primo ante æram Chriſti deberi literas Dominicales B. A; anno centeſimo primo G; ducenteſimo primo E; trecenteſimo primo C: quadringenteſimo primo B. A: quingenteſimo primo G, &c. Anni alii expanſi inueniuntur eodem modo quo in aliis tabulis anni expanſi æræ Chriſti, vt dicebamus cap. 2. num. 3. & 4. & hoc capite num. 7. Ver. gr. Anno ante Chriſtum ſecundo, trigeſimo, &c. eſt C. anno tertio, trigeſimo primo, quinquageſimo nono, & octuageſimo ſeptimo, eſt D. Item anno 102, 130, 158, 186, eſt A. Anno 103. B: anno 104. C. anno 105. D.

Hic eſt locus Tabellæ quartæ, quæ oſtendit literam Dominicalem noui Calendarij pro annis Chriſti.

Hic etiam locum habet quinta Tabella, quæ eandem literam oſtendit pro annis ante æram Chriſti.

TABV-

Tabvla Qvarta, quæ eſt liter. Domin. æræ Chriſti iuxta Calend. nouum.

				Anni Chriſti collecti.			
				4100	& ſic	in infi-	nitum.
				3700	3800	3900	4000
				3300 2900	3400 3000	3500 3100	3600 3200
				2500 2100	2600 2200	2700 2300	2800 2400
				1700 1300	1800 1400	1900 1500	2000 1600
				900 500	1000 600	1100 700	1200 800
Anni Chriſti				100	200	300	400 0
expanſi.				C	E	G	B A (Linea ſolitaria.)
1 2	29 30	57 58	85 86	B A	D C	F E	G F
3 4	31 32	59 60	87 88	G FE	B AG	D CB	E DC
5 6	33 34	61 62	89 90	D C	F E	A G	B A
7 8	35 36	63 64	91 92	B AG	D CB	F ED	G FE
9 10	37 38	65 66	91 92	F E	A G	C B	D C
11 12	39 40	67 68	95 96	D CB	F ED	A GF	B AG
13 14	41 42	69 70	97 98	A G	C B	E D	F E
15 16	43 47	71 72	99	F ED	A GF	C BA	D CB
17 18	45 46	73 74		C B	E D	G F	A G
19 20	47 48	75 76		A GF	C BA	E DC	F ED
21 22	49 50	77 78		E D	G F	B A	C B
23 24	51 52	79 80		C BA	E DC	G FE	A GF
25 26	53 54	81 82		G F	B A	D C	E D
27 28	55 56	83 84		E DC	G FE	B AG	C BA

Tabvla

Digitized by Google

TABVLA QVINTA, quæ eſt liter. Domin. annorum Gregor. ante æram Chriſti.

				Anni collecti ante Chriſtum.			
				4001	& ſic	in infi-	nitum.
				3601 3201	3701 3301	3801 3401	3901 3501
				2801 2400	2901 2501	3001 2601	3101 2701
				2001 1601	2100 1701	2201 1801	2301 1901
				1201 801	1301 901	1401 1001	1501 1101
				401 1	501 101	601 201	701 301
Anni ante Chriſtum expanſi.				BA	G	E	C
 2	29 30	57 58	85 86	BA C	GF A	ED F	CB D
3 4	31 32	59 60	87 88	D E	B C	G A	E F
5 6	33 34	61 62	89 90	GF A	ED F	CB D	AG B
7 8	35 36	63 64	91 92	B C	G A	E F	C D
9 10	37 38	65 66	93 94	ED F	CB D	AG B	FE G
11 12	39 40	67 68	95 96	G A	E F	C D	A B
13 14	41 42	69 70	97 98	CB D	AG B	FE G	DC E
15 16	43 44	71 72	99 100	E F	C D	A B	F G
17 18	45 46	73 74		AG B	FE G	DC E	BA C
19 20	47 48	75 76		C D	A B	F G	D E
21 22	49 50	77 78		FE G	DC E	BA C	GF A
23 24	51 52	79 80		A B	F G	D E	B C
25 26	53 54	81 82		DC E	BA C	GF A	ED F
27 28	55 56	83 84		F G	D E	B C	G A

Linea ſolitaria.

Caput Qvintvm.

De Indictione, comparata cum Cyclis Solis & Lunæ.

1. Sicut Cyclus Aurei Numeri eſt reſolutio ab vno vſque ad nouemdecim, & Cyclus Solis ad viginti octo: ita *Cyclus Indictionum quindecim non excedit*. Stylo Pontificio incipit quælibet Indictio Calendis Ianuarii, tam in nouo, quã veteri Calendario: praxi verò Cæſarea quondam incipiebat die vigeſima quarta Septembris præcedentis. Sed iam Notarii Cæſarei Pontificiis ſeſe accommodant.

2. Porrò Indictiones ſingulorum annorum eodem modo ex propria Tabula excerpuntur, quo Aurei numeri aut Cycli Solis. In ſuprema parte Tabulæ ſunt Anni Chriſti collecti, & eorum Indictiones in linea ſolitaria ſuperiore. In parte infima ſunt Anni ante æram Chriſti collecti, cum ſuis Indictionibus in inferiori linea ſolitaria ſignatis. Ad latus tuum ſiniſtrum Tabulam aſpicientis vides annos expanſos Chriſti: ad dextrum, habes expanſos ante æram Chriſti. Inter vtroſque annos expanſos ſunt eorum Indictiones. Anno Chriſti centeſimo Indictio eſt 13: anno ducenteſimo eſt 8: anno trecenteſimo 3: quadringenteſimo 13: quingenteſimo, 8. &c. Anno Chriſti primo eſt 4: ſecundo 5: tertio 6. Rurſus anno centeſimo ante Chriſtum Indictio eſt 9: anno ducenteſimo 14: trecenteſimo 4: quadringenteſimo 9: Anno ante Chriſtum primo, eſt 3: anno ſecundo ante Chriſtum 2: centeſimo primo eſt 8: centeſimo ſecundo 7.

Hic eſt locus Tabulæ ſextæ, quæ eſt Indictionum.

Sexta Tabula Indictionum.

Anni Chriſti collecti.

& ſic	in infi	nitū.
2100	2200	2300
1800	1900	2000
1500	1600	1700
1200	1300	1400
900	1000	1100
600	700	800
300	400	500
0	100	200
Linea 4	13	8 ſolitaria.

Anni Chriſti expanſi. | *Anni ante Chriſtum expanſi.*

1	16	31	46	61	76	91	4	14	9	15	30	45	60	75	90	
2	17	32	47	62	77	92	5	15	10	14	29	44	59	74	89	
3	18	33	48	63	78	93	6	1	11	13	28	43	58	73	88	
4	19	34	49	64	79	94	7	2	12	12	27	42	57	72	87	
5	20	35	50	65	80	95	8	3	13	11	26	41	56	71	86	
6	21	36	51	66	81	96	9	4	14	10	25	40	55	70	85	100
7	22	37	52	67	82	97	10	5	15	9	24	39	54	69	84	99
8	23	38	53	68	83	98	11	6	1	8	23	38	53	68	83	98
9	24	39	54	69	84	99	12	7	2	7	22	37	52	67	82	97
10	25	40	55	70	85	100	13	8	3	6	21	36	51	66	81	96
11	26	41	56	71	86		14	9	4	5	20	35	50	65	80	95
12	27	42	57	72	87		15	10	5	4	19	34	49	64	79	94
13	28	43	58	73	88		1	11	6	3	18	33	48	63	78	93
14	29	44	59	74	89		2	12	7	2	17	32	47	62	77	92
15	30	45	60	75	90		3	13	8	1	16	31	46	61	76	91

Linea 4	14	9 ſolitaria.
0		
300	200	100
600	500	400
900	800	700
1200	1100	1000
1500	1400	1300
1800	1700	1600
2100	2000	1900
& ſic	in infi	nitum.

Anni ante Chriſtum collecti.

3. Qui notis Arithmeticis Cyclos Lunæ, Solis, Indictionum indagat,ſic in annis æræ Chriſti procedat. Ad datum Chriſti annum adiiciat 3, ſummam deinde per 15 diuidat; ſic reſiduum oſtendet Indictionem illo anno currentem. Pari modo ſi addantur 9, & ſumma per 28 diuidatur, numerus reſiduus dabit cyclum Solis.Denique ſi vnitas adiungatur totumque inde exurgens per 19 diſtribuatur;reſiduus numerus Cyclum Lunæ demonſtrabit. Quid ſi diuiſioni nihil ſuperſit? Cyclus ad ſummum peruenit; Indictio ad 15, Aureus numerus ad 19, Cyclus Solaris ad 28. Hac ratione deprehendes anno Chriſti milleſimo ſexcenteſimo decimo ſexto Indictionem 14, Cyclum Solis, 1. Cyclũ Lunæ, 2: qualis concurſus trium vnius anni Cyclorum non redit, niſi poſt annos 7980. Tanta eſt periodus Iuliana, quæ continet annorum numerum, ex iſtorum Cyclorum inter ſe multiplicatione conſurgentem.

4. Quod verò nonnulli Calendariſtæ huic anno Chriſti 1616. tribuant Cyclum Solis 21; viderint quo iure id faciãt. Fortè breuiter & obſcurè id innuunt, quod clarius dicerent aſſerentes abſolutè iſto anno Cyclum Solis eſſe primum, & literas Dominicales ſtylo veteri G F, facta verò Cycli æquatione, ſiue trium literarum adiectione ſtylo nouo C B, quæ literæ per accidens ſunt eædem cum iis, quas cyclus 21 nulla facta additione commonſtrat. Sed hac de re aliàs ſatis intricatâ longiorem diſputationem non exigit inſtituti noſtri ratio: tyronibus enim duntaxat conamur viam aperire. Qui horum cyclorum rationes ad calculos Gregorianos exigere voluerit, videre poterit Apologiam *Pauli Guldin* cõtra Sethum Caluiſium lib. 2. cap. 17. vbi clarè perſpiciet, quid de Cyclo Solis in Calendario Romano ſentiendum ſit.

Caput Sextum.

De Nouiluniis per Epactas more Computiſtico inueniendis.

1. Epactæ hic *dicuntur dies, quibus annus communis ſolaris ſuperat lunarem.* Annus porrò communis ſolaris conſtat diebus trecentis ſexaginta quinque: Lunaris trecentis quinquaginta quatuor. Ex quo liquet anno primo lunari ſupereſſe dies vndecim, anno ſecundo viginti duos, anno tertio integram lunatiõe triginta dierum, ac tres inſuper dies. Quoties verò ex illis diebus conſurgit integra lunatio, annus ille vulgo dicitur Embolimeus, habens lunationes tredecim, cùm annus communis duodenis duntaxat lunationibus abſoluatur. Epacta 1. 2. & ſequentes ordine naturali vſque ad 17. incluſiue annum indicãt communem: Epacta 18 modo communem, modo emboliſmicum: reliquæ à 19 ſcilicet vſque ad * incluſiuè Embolimæum tantum, prout latè Clauius contra Mœſtlinum & Paulus Guldin contra Sethum docet lib. 3. cap. 9. regula 7. pro

veteri

veteri Calendario & aliis locis, quibus diſertè in ſuas ſpecies hos annos diuidit & explicat.

2. Nouilunia Eccleſiaſtica eo die menſis cuiuslibet accidere cenſentur, cui Epacta currens præfixa eſt in Calendario: vt currente Epacta 12 Nouilunium habetur 19. Ianuarii, 17. Februarii, 19. Martii, 17. Aprilis, 17. Maij, &c. Plenilunium verò 15. die fit à Nouilunio. Dixi Nouilunia Eccleſiaſtica quæ nimirum more Eccleſiæ pro ſyzygiis habentur, etſi reuera plerunq; ab ipſis veris luminarium ſynodis aliquantulum diſtent. In Calendario Gregoriano, quantum rei difficultas patitur, cautum eſt ne Epactæ Nouilunium præcedant niſi rariſſimè: plerunq; verò vno, aliquando binis diebus ſequuntur, nonnunquam in ipſam Nouilunii diem incidunt. De annis Chriſti ante renouationem Calendarii eadem ferè eſt ratio: Epactas enim ſic digeſſit Clauius, vt illa longe à Nouiluniis nunquam abeſſent, aliquando in eandem diem inciderent.

Hic eſt locus Tabulæ ſeptimæ, octauæ, nonæ, quæ continent Epactas.

SEPTIMA TABVLA *Epactarum ante æram Chriſti.*

Anni ante Chriſtum collecti.

700	600	500	400	300	200	100	0						
18	13	9	5	*	26	21							
7	2	28	23	19	15	10	6	1	20	39	58	77	96
26	21	17	12	8	4	29	24	2	21	40	59	78	97
15	10	6	1	27	23	18	13	3	22	41	60	79	98
4	29	25	20	16	12	7	2	4	23	42	61	80	99
22	18	14	9	5	1	26	21	5	24	43	62	81	100
11	7	3	28	23	20	15	10	6	25	44	63	82	
*	26	22	17	12	9	4	29	7	26	45	64	83	
19	15	11	6	1	28	23	18	8	27	46	65	84	
8	4	*	25	20	17	12	7	9	28	47	66	85	
27	22	19	14	9	6	1	26	10	29	48	67	86	
16	11	8	3	28	24	20	15	11	30	49	68	87	
5	*	27	22	17	13	9	4	12	31	50	69	88	
24	19	16	11	6	2	28	23	13	32	51	70	89	
13	8	5	*	25	21	17	12	14	33	52	71	90	
2	27	23	19	14	10	6	1	15	34	53	72	91	
21	16	12	8	3	29	24	20	16	35	54	73	92	
10	5	1	27	22	18	13	9	17	36	55	74	93	
29	24	20	16	11	7	2	28	18	37	56	75	94	
18	13	9	5	*	26	21	17	19	38	57	76	95	

Anni expanſi ante Chriſtum.

OCTAVA TABVLA Epactarum ab Anno Christi 1. vſque ad 1599.

Anni Chriſti collecti, ſiue centeſimi.

						0	100	200	300	400	500	600	700	800	900	1000	1100	1200	1300	1400	1500
						7	2	27	23	19	14	9	4	1	26	21	17	13	8	4	29
1	20	39	58	77	96	18	13	8	4	*	25	20	15	12	7	2	28	24	19	15	11
2	21	40	59	78	97	29	24	19	15	11	6	1	26	23	18	13	10	5	*	26	22
3	22	41	60	79	98	10	5	*	26	2	17	12	8	4	29	24	21	16	11	7	3
4	23	42	61	80	99	21	16	11	8	3	28	23	19	15	10	5	2	27	22	18	14
5	24	43	62	81		2	27	22	19	14	9	4	*	26	21	16	13	8	3	29	25
6	25	44	63	82		13	8	3	*	25	20	15	11	7	2	27	24	19	14	11	6
7	26	45	64	83		24	19	14	11	6	1	26	22	18	13	9	5	*	+25	22	17
8	27	46	65	84		5	*	+25	22	17	12	8	3	29	24	20	16	11	6	3	28
9	28	47	66	85		16	11	7	3	28	23	19	14	10	5	1	27	22	17	14	9
10	29	48	67	86		27	22	18	14	9	4	*	25	21	16	12	8	3	28	25	20
11	30	49	68	87		8	3	29	25	20	15	11	6	2	27	23	19	14	10	6	1
12	31	50	69	88		19	14	10	6	1	26	22	17	13	9	14	*	+25	21	17	12
13	32	51	70	89		*	+25	21	17	12	8	3	28	24	20	15	11	6	2	28	23
14	33	52	71	90		11	7	2	28	23	19	14	9	5	1	26	22	17	13	9	4
15	34	53	72	91		22	18	13	9	4	*	25	20	16	12	7	3	28	24	20	15
16	35	54	73	92		3	29	24	20	15	11	6	1	27	23	18	14	10	5	1	26
17	36	55	74	93		14	10	5	1	26	22	17	12	9	4	29	+25	21	16	12	7
18	37	56	75	94		+25	21	16	12	8	3	28	23	20	15	10	6	2	27	23	18
19	38	57	76	95		7	2	27	23	19	14	9	4	1	26	21	17	13	8	4	29

Anni Chriſti expanſi.

NONA TABVLA Epactarum pro nouo Calendario.

Anni æræ Chriſti collecti.

Anni æræ Chriſti expanſi.						1600	1700	1800	1900	2000	2100	2200	2300	2400	2500	2600	2700	2800	2900	3000	3100
						15	9	4	29	24	19	13	8	4	28	22	18	13	7	2	27
1	20	39	58	77	96	26	20	15	10	5	*	24	19	15	9	3	29	24	18	13	8
2	21	40	59	78	97	7	1	26	21	16	11	5	*	26	20	14	10	5	29	25	19
3	22	41	60	79	98	18	12	7	2	27	22	16	11	7	1	26	21	16	10	6	*
4	23	42	61	80	99	29	23	18	13	8	3	28	22	18	12	7	2	27	21	17	11
5	24	43	62	81		10	4	*	24	19	14	9	3	29	23	18	13	8	2	28	22
6	25	44	63	82		21	15	11	5	*	25	20	14	10	4	29	24	19	13	9	3
7	26	45	64	83		2	26	22	16	11	6	1	25	21	15	10	5	*	25	20	14
8	27	46	65	84		13	7	3	27	22	17	12	6	2	27	21	16	11	6	1	25
9	28	47	66	85		24	18	14	8	3	29	23	17	13	8	2	27	22	17	12	6
10	29	48	67	86		5	*	25	19	14	10	4	28	24	19	13	8	5	28	23	17
11	30	49	68	87		16	11	6	*	25	21	15	9	5	*	24	19	14	9	4	28
12	31	50	69	88		27	22	17	11	6	2	26	20	16	11	5	*	26	20	15	9
13	32	51	70	89		8	3	28	22	17	13	7	1	28	22	16	11	7	1	26	20
14	33	52	71	90		19	14	9	3	29	24	18	12	9	3	27	22	18	12	7	1
15	34	53	72	91		1	25	20	14	10	5	29	23	20	14	8	3	29	23	18	12
16	35	54	73	92		12	6	1	25	21	16	10	4	1	25	19	14	10	4	29	24
17	36	55	74	93		23	17	12	6	2	27	21	15	12	6	*	26	21	15	10	5
18	37	56	75	94		4	28	23	17	13	8	2	27	23	17	11	7	2	26	21	16
19	38	57	76	95		15	9	4	29	24	19	13	8	4	28	22	18	13	7	2	27

3.Circa

3. Circa has Tabellas quædam notanda ſunt. *Primum*, Epactam 25 cum + eſſe illam quam vocant Æthiopiſſam, hoc eſt, quæ in Calendario & Tabulæ Paſchali ſcribitur diuerſo ab aliis colore vel charactere.

4. *Secundum*, Tabulam ſeptimam eſſe temporariam Epactarum pro annis octingentis Æram Chriſti præcedentibus, iuxta formam veteris Calendarii. Illis porrò annis Epactas ſecundum doctrinam Clauii & Romani Calendarii fundamenta ſic attribuimus, vt licet non ſemper exactè Nouilunii diem attingant: Controuerſiam tamen quę de biennio aut triennio vertitur inter authores, abunde dirimant.

5. *Tertium*, Tabellam octauam eſſe etiam temporariam, quippe quæ tantum ſeruiat Æræ Chriſti ab initio vſque ad annum milleſimum ſexcenteſimum excluſiue, iuxta formam antiqui Calendarii. Ne verò vel latum vnguem à Clauio diſcedas Epactis in hac Tabella ab Anno Domini 300. vſque ad 319. incluſiue repertis, vnitas eſt detrahenda ſingulis, in cæteris nihil immutandum.

6. *Quartum*. Nonam Tabellam eſſe etiam temporariam Annis Chriſti accommodatam iuxta formam noui Calendarii ab anno milleſimo, ſexcẽteſimo, vſque ad ter milleſimum centeſimum nonageſimum nonum incluſiue.

7. *Quintum*, has tres Tabellas eſſe accommodatas Epactis, prout in Calendario Gregoriano inſcriptæ conſpiciuntur: ita tamen vt ſeptima & octaua Tabella annis Iulianis, nona verò Gregorianis inſeruiat. Epactæ autem noui Calendarii ab Idibus Octobris anni correctionis, hoc ordine annis ſingulis vſque ad milleſimum ſexcenteſimum in vſu fuerunt, 26.7.18.29.10.21.2.13.24.5.16.27.8.19.1.12.23.4.15. ita vt vltima vſurparetur anno milleſimo ſexcenteſimo: prima verò quæ eſt 26, Anno milleſimo quingenteſimo octuageſimo ſecundo, Epactæ reliquæ annis interiectis eo ordine in vſu fuerunt, quo hîc ſunt notatæ.

8. *Sextum*. Modum Epactas è Tabellis excerpendi eundem eſſe, qui capitibus præcedẽtibus explicatus eſt. In ſuprema enim parte Tabellæ cuiuſque, ſunt anni collecti, quorum ſingulis ſuæ Epactæ ſubiiciuntur: à latere verò ſunt anni expanſi, quibus è regione ad medium Tabulæ reſpõdent Epactæ, prout de Aureo numero Cyclo Solari & Indictionibus dictum eſt. Hinc ex Tabula ſeptima colliges Epactam anni centeſimi ante Æram Chriſti eſſe 21, ducenteſimi, 26: trecenteſimi * &c. Anni primi ante Chriſtum Epactam reperies è regione primi illius Anni expanſi ſub 0, nempe 6: Anni centeſimi primi, 10: ducenteſimi primi, 15: ſeptingenteſimi octuageſimi noni, 24. Ex Tabella octaua deprehendes anni centeſimi Æræ Chriſti Epactam, 2: ducenteſimi, 27: trecenteſimi, 23: quadringenteſimi, 19. &c. Anni primi Chriſti Epactam habes, 18: ſecundi, 29: tertii, 10: decimi octaui, 25 +, quæ Epacta etiam recurrit anno trigeſimo ſeptimo, quinqua-

quinquageſimo ſexto, ſeptuageſimo quinto, nonageſimo quarto. Si vis habere Epactam Anni 1599. qui eſt vltimus in hac Tabella, quære inter Annos expanſos 99. & recta ad tuam dextram perge per 25.16.11.8. vſque ad vltimam columnam, & ſic tandem reperies Epactam illius Anni eſſe 14. Idem in ſimilibus faciendum. Ex nona denique Tabella inuenies Epactam Anni Chriſti milleſimi ſexcenteſimi eſſe 1[illegible]. milleſimi ſeptingēteſimi 9: milleſimi octingenteſimi 4, &c. Denique Anni ter milleſimi centeſimi nonageſimi quinti, Epacta eſt 7. notata in vltimo angulo huius Tabellæ.

9. Exercitii cauſa poterunt exempla ſequentia per Epactas examinari: cum non niſi nouilunio Solis Eclipſis curſu naturali accidere poſſit, ſicut defectus Lunæ die decimo quinto poſt Nouilunium. I. Anno primo Mardokempadi, qui fuit viceſimus ſeptimus Nabonaſſari die 29. Thoth fuit Eclipſis Lunæ, vt omnes fatentur, cū Ptolomeo lib. 4. Alm. c. 6. Hocne conuenit anno ante Chriſti æram ſeptingenteſimo decimo nono; an potius ſeptingenteſimo vigeſimo primo die 19. Martii?

10. II. Idem Ptolomeus tradit Lunam anno ſequenti bis defeciſſe, nempe die octaua Thoth, & die decima quinta Phamenoth; Vtrum anno ante æram Chriſti ſeptingenteſimo vigeſimo, die 8. Martii, & prima Septembris?

11. III. Idem Auctor lib. 5. cap. 14. notat Lunæ deliquium anno VII. Cambyſis, Nabonaſſari 225. die 17. Phamenoth: Numquid hoc congruit anno ante æram Chriſti quingenteſimo vigeſimo tertio, die 16. Iulii?

12. IV. Idem lib. 5. cap. 9. alium Lunæ defectum ſignat, anno trigeſimo primo Darii Hiſtaſpis (cuius anno ſecundo Zacharias & Aggæus prophetauerūt) die tertia Tybi. Vtrum anno ante Chriſtum quadringēteſimo nonageſimo primo, die 25. Aprilis?

13. V. Omnes fatentur Lunam defeciſſe nocte vndecima ante deuictum ab Alexandro Magno Darium, anno ſecundo Olympiadis centeſimæ duodecimæ: ſed quæritur num Eclipſis illa fuerit anno ante æram Chriſti treceteſimo trigeſimo primo die 20. Septembris? Huius Eclipſeos meminit præter Plutarchum & alios Plinius lib. 2. cap. 7. Hæc prædicta quinque exempla per primam Tabellam Epactarum, quæ ordine ſeptimum locum tenet, examinanda ſunt.

14. VI. Anno primo Gordiani, 2. die Aprilis Solis deliquio meridies in noctem conuerſus eſt, teſte Iulio Capitulino & aliis; Vtrum Anno Domini ducenteſimo trigeſimo octauo?

15. VII. Gemblacenſes notant Eclipſin Solis Anno Domini milleſimo centeſimo quadrageſimo ſeptimo, die 26. Octobris. VIII. Alii aliam notant. Anno 1133. die 2. Auguſti, qua Sole obſcurato tantæ ſunt ortæ tenebræ, vt Stellæ medio die fulſerint. IX. Alii aliam ipſa die Natali Principum Apoſtolorum,

C nempe

nempe III. Calendas Iulii *Anno Domini milleſimo trigeſimo tertio*, quam Epitom:
„ Annalium Eccleſiaſticorum ex Glabro refert perduraſſe ab hora eiuſdē diei
„ ſexta, vſque ad octauam, ſolemque factum eſſe Sapphiri coloris, gerentem in
„ ſuperiori parte ſpeciem Lunæ à ſua reilluminatione quartæ: intuitum autem
„ hominum in alterutrum velut mortuorum pallorem apparuiſſe, & res quaſ-
„ cumque ſub aëre croci coloris viſas eſſe, ingentemque horrorem omnes oc-
„ cupaſſe. De hac Eclipſi latius infrà, cap. 18.

16. Famoſum eſt illud Solis deliquium, quod accidit Calendis Auguſti anno vrbis cōditæ 798. Claudii v. M. Vinicio Quartino II. & Stal. Coruino Coſſ. vt tradit Dio Caſſius lib. 60. vbi de Claudio ait: *Quia Natali ſuo defectus Solis futurus erat, veritus ne quis inde tumultus exiſteret, cum alia quoque prodigia quedam accidiſſent: publicè edidit non modò futurum id deliquium, & tempus & quantitatem eius, ſed etiam cauſas, ob quas neceſſario eventurum eſſet. Vide an hoc deliquium quadret in Annum Dom. quadrageſimum quintum, die 1. Auguſti.* De hoc exemplo latius infra cap. 18.

17. Plinius libro 2. Natur. Hiſtor. cap. 7. ſic ſcribit: *Vipſanio & Fonteio Coſſ. qui fuêre ante paucos annos Solis defectum, factum pridie Calendas Maias Campania hora diei inter ſeptimam & octauam ſenſit.* Quoto Chriſti anno hoc contigit? an quinquageſimo nono? an ſexageſimo? an ſexageſimo primo?

Capvt Septimvm.

De Feſtis Mobilibus.

1. **F***Eſta mobilia ſunt, quæ nulli certæ diei alicuius menſis in Calendario adſcribuntur.* Hæc ab Eccleſiaſticis hoc modo recenſentur. Dominica Prima, Secunda, Tertia, Quarta Aduentus. Prima autem ea eſt, quam ſignat Dominicalis litera, à die 27. Nouembris, vſque ad 3. Decembris incluſis terminis. Vt Anno Domini 1616. iniit Dominica prima Aduentus 27. Nouembris: quia ibi affixa eſt litera Dominicalis B, quæ poſteriorem illius anni partem ſibi vendicat iuxta formam Calendarii correcti. Anno Chriſti 1618. prima Dominicā Aduentus eſt 2. Decembris: quia ibi ſignatur litera Dominicalis illius anni G. Alias ea Dominica prima Aduentus habetur, quæ vel in Feſtum S. Andreæ incidit, vel propius ad ipſum accedit, vt explicatur initio Breuiarii.

2. Ab Epiphania Domini, quæ fixam habet ſedem, ad diem ſextam Ianuarii vſque ad Septuageſimam ſex Dominicæ aſſignantur, quæ ſi aliquo anno non omnes ante Septuageſimam celebrari poſſint, inſeruntur poſtea inter vigeſimam tertiam, & vigeſimam quartam Dominicam poſt Pentecoſten, prout latius declarant Rubricæ Breuiarii. Septuageſimam hebdomade tranſacta ſequi-

tur Sexageſima, paribusq; interuallis Quinquageſima, quam proxime ſequens Feria IV. eſt dies Cinerũ. Inde venit Dominica Inuocauit (quæ eſt prima Quadrageſimæ) Reminiſcere, Oculi, Lætare, Iudica, Dominica Palmarum, Paſcha Reſurrectionis, Quaſi modo, ſiue Dominica in Albis, Miſericordia, Iubilate, Cantate, Vocem Iucunditatis. Exinde ſunt Rogationes, quas Feria quinta proxime ſequenti excipit Aſcenſio Domini, Dominica Exaudi, Pentecoſte, Feſtum Sanctiſſimæ Trinitatis. Feria quinta proximè occurrenti celebratur ſolemnitas Corporis Chriſti, quam deinde ſequuntur Dominicæ poſt Pentecoſten 2, 3. 4. &c. vſque ad 23. vt minimum: vel (adſcitis iis, quæ poſt Epiphaniam ſupererant) 28. vt ſummum. Alias numerari ſolent Dominicæ poſt Trinitatis, ita vt quæ ſecunda dicitur poſt Pentecoſten, ſit prima poſt Trinitatis, tertia poſt Pentecoſten dicatur ſecunda poſt Trinitatis, & ſic deinceps vſque ad Aduentum.

3. Vt Feſta mobilia anni cuiuslibet Chriſti reperias, prænoſſe oportet, quænam ſit anni propoſiti litera Dominicalis: deinde qui Aureus Numerus ſi veteri Calendario vtaris; vel quænam Epacta in vſum veniat, ſi noui Calendarii vſum ſequaris. Hiſce duabus rebus præcognitis, adeunda eſt Tabula Paſchalis Reformata

Hic eſto Tabula Paſchalis reformata, quæ eſt numero decima.

Decima Tabvla Paſchalis reformata.

Aur. Num.		Cyclus Epact.	Liter. Dom.	Septuageſima.	Dies Cinerum.	Paſcha.	Aſcenſio.	Pentecoſte.	Corpus Chriſti.	Domin. poſt Pẽtecoſten.	Prima Domin. Aduent.
16		xxiii		Ianuar.	Febru.	Martii.	April.	Maii	Maii		
5		xxii	d	18	4	22	30	10	21	28	29 Nou.
		xxi	e	19	5	23	1. Maii.	11	22	28	30
13		xx	f	20	6	24	2	12	23	28	1. Decẽ.
2		xix	g	21	7	25	3	13	24	28	2
		xviii	A	22	8	26	4	14	25	28	3
10		xxvii	b	23	9	27	5	15	26	27	27 Nou.
		xvi	c	24	10	28	6	16	27	27	28
18		xv	d	25	11	29	7	17	28	27	29
7		xiv	e	26	12	30	8	18	29	27	30
		xiii	f	27	13	31	9	19	30	27	1. Decẽ.
15		xii	g	28	14	1. April.	10	20	31	27	2
4		xi	A	29	15	2	11	21	1. Iun.	27	3
		x	b	30	16	3	12	22	2	26	27 Nou.
12		ix	c	31	17	4	13	23	3	26	28
1		viii	d	1. Febr.	18	5	14	24	4	26	29
		vii	e	2	19	6	15	25	5	26	30
9		vi	f	3	20	7	16	26	6	26	1. Decẽ
		v	g	4	21	8	17	27	7	26	2
17		iv	A	5	22	9	18	28	8	26	3
6		iii	b	6	23	10	19	29	9	25	27 Nou.
		ii	c	7	24	11	20	30	10	25	28
14		i	d	8	25	12	21	31	11	25	29
3		*	e	9	26	13	22	1. Iun.	12	25	30
		xxix	f	10	27	14	23	2	13	25	1. Decẽ.
11		xxviii	g	11	28	15	24	3	14	25	2
		xxvii	A	12	1. Mart.	16	25	4	15	25	3
19	25	xxvi	b	13	2	17	26	5	16	24	27 Nou.
8	xxv	xxiv	c	14	3	18	27	6	17	24	28
			d	15	4	19	28	7	18	24	29
			e	16	5	20	29	8	19	24	30
			f	17	6	21	30	9	20	24	1. Decẽ.
			g	18	7	22	31	10	21	24	2
			A	19	8	23	1. Iunii	11	22	24	3
			b	20	9	24	2	12	23	23	27 Nou.
			c	21	10	25	3	13	24	23	28

Hæc Tabula habetur initio Breuiarij.

4. Dici-

4. Dicitur hæc Tabula Paſchalis reformata, quia ſic illam Clauius adaptauit Paſchati & aliis Feſtis mobilibus, vt non ſolum antiquo, ſed etiam reformato Calendario obſeruiret.

5. Vſus huius Tabulæ Paſchalis clarè exponitur initio Romani Breuiarii. In latere ſiniſtro, inquit Clauius, accipiatur Epacta currens (intellige ſecundum noui Calendarii formam) & in linea literarum Dominicalium ſumatur litera Dominicalis currens, infra tamen Epactam currentem, ita vt ſi litera Dominicalis currens reperiatur è regione Epactæ currentis, aſſumenda ſit eadem litera Dominicalis proximè inferior. Nam è regione huius literæ Dominicalis omnia Feſta mobilia reperiuntur. *Exemplum:* Anno 1606. Epacta eſt 21: litera Dominicalis A. Si igitur in Tabula illa ſumatur litera Dominicalis A, quæ primo infra Epactam 21. occurrit; reperietur è regione huius literæ Septuageſima 22. Ianuarii, dies Cinerum 8. Februarii. Paſcha 26. Martii, &c. Id autē quod in nouo Calendario præſtant Epactæ, præſtatur in antiquo ab Aureis numeris, vt ibidem docetur & declaratur exemplo anni 1450. quo fuit Aureus Numerus 7. & litera Dominicalis D. Septuageſima, quinta Februarii; Dies Cinerum 18. Februarii; Paſcha 5. Aprilis.

6. In anno biſſextili ea ſola litera Dominicalis ſub Epacta, vel Aureo numero accipienda eſt, quæ currit in poſteriore anni parte: ita tamen vt in Ianuario & Februario numeris in Tabella Paſchali inuentis addatur dies vna; in reliquis menſibus, nihil. V. gr. Anno Chriſti 1616. ſub Epacta 12. aſſumitur litera B, quæ oſtendit Septuageſimam 30. Ianuarii; ſed dici debet 31: indicat 16. Februarii diē Cinerum; numerare oportet 17. Februarii: Paſcha verò notat 3. Aprilis, cui nihil additur, ſicut nec in Feſtis ſequentibus, Aſcenſione, Pentecoſte, &c.

7. Hinc breuiter colligimus Feſta mobilia iuxta Canones noui Calendarii, vel Dionyſianum Computum in antiquo Calēdario communiter vſurpatum, nunquam celebrari citiùs, quàm ſint notata in ſuperiore parte Tabulæ Paſchalis; nec tardius quàm ſignata in inferiore. Excipe Septuageſimam, quæ aliquando incidit in 22. Februarii, anno ſcilicet biſſextili, quo literæ Dominicales ſunt D C. Epacta verò 24, vel 25. ſtylo nouo; aut Numerus aureus 8. ſtylo veteri.

8. Alium modum eumque valde expeditum Feſta mobilia inueniendi tradit Calendarium Gregorianum Canone VI. his verbis: Quære primò Epactā
„ illius anni, cuius Feſta inquiris, & vide vbi ſedem habeat ab octaua die Martii
„ incluſiuè, vſque ad quintam Aprilis etiam incluſiuè: ibi enim ſignatur Luna
„ prima, à qua incluſiuè numerentur deorſum dies quatuordecim, & ſic Paſcha
„ reperies die Dominico, qui hanc diem decimam quartam ſequitur. Inuento autem Paſchate, quomodo alia Feſta mobilia inueniantur docet idem Canon,
„ dum ſubiungit: Si ante diem Paſchæ numerentur ſex Dominicæ in Calenda-

[library stamp]

„ rio, habebitur prima Dominica Quadrageſimæ, & proximè præcedens Feria
„ quarta erit prima dies Quadrageſimæ, hoc eſt, dies Cinerum, quam proximè
„ præcedit Dominica Quinquageſimæ, & ante hanc celebratur Dominica Se-
„ xageſimæ, quam Dominica Septuageſimæ præcedit. Si verò poſt Dominicam
„ Paſchæ in Calendario numerentur quinque Dominicæ, ſequentur quintam
„ Dominicam ſtatim Rogationes, & proximè ſequens quinta Feria erit Aſcen-
„ ſio Domini, ſeptima autē Dominica poſt Paſcha erit dies Pentecoſtes, cui ſta-
„ tim ſuccedit Dominica Trinitatis, & Feria quinta proxima celebrabitur Fe-
„ ſtum Corporis Chriſti. Et paulò inferius: Numerus verò Dominicarum in-
„ ter Pentecoſten & Aduentum hac ratione inuenietur. Supputentur ante Na-
„ tiuitatem Chriſti quatuor Dominicæ; quarta enim Dominica ante Natiuita-
„ tem eſt prima Dominica Aduentus. Quapropter ſi numerētur omnes Domi-
„ nicæ poſt Pentecoſten vſq; ad Dominicam primam Aduentus Domini exclu-
„ ſiuè, habebitur numerus Dominicarū inter Pentecoſten & Aduentū Domini.

Capvt Octavvm.

Tabulæ Paſchalis fuſior explicatio.

1. VT exemplorum appoſitione rei veritas, quam tradere conamur, fiat illu-ſtrior, quædam ex hiſtoriis & aliarum literarum monumentis in medium afferemus, quæ vtrum ad amuſſim cum Tabula Paſchali congruant, quiuis periculum fecerit. *Primum.* Hiſtorici non dubiæ fidei referunt ciuitatē Metenſem vaſtatam fuiſſe ab Atila pridie Paſchę; addunt aliqui id factum 7. Aprilis. Nunquid igitur Baronius aptè hanc cladem retulit ad Annum Chriſti quadringenteſimum quinquageſimum primum? Currebat iſto æræ Chriſti anno Aureus Numerus 15, Cyclus Solis 12, litera Dominicalis G, quæ in Tabula Paſchali ſub illo Aureo Numero 15, oſtendit Paſcha octaua Aprilis.

2. *Secundum.* Concilium Epheſinum IV. Oecumenicum, cui interfuere ducenti Epiſcopi, inceptum eſt 21. Iunii die decima quinta poſt Pentecoſten. Vide an hoc congruat Anno Domini quadringenteſimo trigeſimo primo, vt notat Spondanus illo anno, num. VI. & ſeqq.

3. *Tertium.* Ludouicus Balbus Imperator exceſſit è viuis IV. Idus Aprilis, die Paraſceues, Indictione XII. nunquid Anno Domini octingenteſimo ſeptuageſimo nono? Ita ſignatum habent Annales Eccleſiaſtici.

4. *Quartum.* Iidem Annales pium Othonis Imperatoris obitum referunt Anno Domini 973. die 7. Maij, Feria quarta ante Pentecoſten.

5. *Quintum.* Iidem ſignant mortem Ludouici Imperatoris Anno Dom. 840. die Dominica XII. Calendas Iulii, cum eodem anno Sol defeciſſet pridie Feſtū Aſcenſionis, die 5. Maij.

6. Sex-

6. *Sextum.* Romanus Imperator Conſtantinopolitanus miſerè trucidatur die vndecima Aprilis, Feria quinta Maioris Hebdomadæ, vt habet Curopalates. Eſtne hic character Anni Dom. 1034?

7. *Septimum.* Anno primo Alexandri Mameæ Idibus Aprilis fuit Sabbatum, Paſcha verò Chriſtianorum, xi. Calendas Maij, vt habet Canon S. Hippolyti. Nunquid hæ ſunt notæ Anni Dom. 222? Sic aſſerit Clauius in Elencho Scaligeriano. Centena eiuſmodi exempla in eodem Canone reperies, quibus Clauij aſſertum confirmatur.

8. Verumenimuerò, vt ea, quæ ad temporum rationem ſpectant, ſi ad huius Tabulæ Paſchalis normam exigantur, Chronologiæ ſtudioſo negotium non faceſſant; notanda quædam hic occurrunt. *Primum.* Hæc Tabula accommodata eſt Canoni Dionyſii Abbatis, qui Canon, nō ante annum æræ Chriſti quingenteſimum vigeſimum ſextum ad ſuos 532. annos (quibus peractis Cycli inſtar ad initium reditur) perductus aut Calendario Romano accommodatus, & anno quingenteſimo vigeſimo ſeptimo publicatus fuit: ac proinde mirum nemini videatur, ſi quando Paſcha aliter vel notetur in Canone S. Hippolyti, vel legatur in hiſtoriis celebratum, quàm oſtendit hæc Tabella.

9. *Secundum.* Antequam computatio iſta Dionyſiana vbique reciperetur, non omnes Chriſtiani in celebrando Paſchate conueniebant, etiam poſt Nicenam Synodum; multo verò minus ante eam. Nonnulli enim cum Iudæis Paſcha celebrabant, luna decima quarta, quæ ſcilicet vel in ipſum æquinoctium vernum incidit, vel ipſum proximè inſequitur. Alii vt Galli & Cappadoces ſolemnitatem Paſchalem peragebant die 25. Martii, in quamcumque tandem Feriam incurriſſet. Alii differebant hanc celebritatem in Dominicam Iudæorum Paſcha proximè ſequentem. Etſi verò poſtea Eccleſia ſtatuerit, Paſcha Chriſtianis celebrandum eſſe, non cum Iudæis, ſed die Dominico, qui Lunam decimamquartam primi menſis primus ſequitur: hoc tamen non vbique ſtatim vſu receptum eſt, ſicut nec illud, quod in Concilio Niceno dicitur conſtitutum, de Æquinoctio ad diem 21. Martii locando; ita vt ante 22. Martii diem Paſcha Chriſtianis celebrare non liceret. Huius diſſidii præter cæteras hæc cauſa extitiſſe videtur, quod Romani & Alexandrini & forte alii, non iiſdem Cyclis in inquirenda luna decimaquarta vterentur: vt latè refert Stophlerinus in Calend. propoſ. 34. Hinc Anno Chriſti treceenteſimo quinquageſimo quinto Chriſtiani Paſcha celebrarunt Ieroſolymis 19. Martii, vt colligitur ex Epiſtola S. Cyrilli ad Conſtantium Imperatorem, quâ ſcribit, Nonis Maij ipſis Pentecoſtes Feriis ſplendidum crucis ſignum apparuiſſe circa horam diei tertiam. Hinc etiam factum videri poteſt, quòd Anno Domini quingenteſimo quadrageſimo ſexto Fideles ſolemne ieiunium inierint quarta

die

die Februarii,nectamen(errore poſtea detecto)ante octauam diem Aprilis Ferias Paſchales celebrarint:ſed conſuetum ieiunandi tempus protraxerint.Rem totam ordine narrat Cedrenus. Nec his abſimile eſt,quod de die Paſcharis anni Chriſti quadringenteſimi quinquageſimi quinti, cum aliis ex ſuo Baronio diſertè atque breuiter,vt ſolet,annotat Spondanus ad Ann.Dom.453.nu.VIII. Hoc eodem anno,inquit, idem qui ſupra ſpeculam pro vniuerſa Eccleſia agebat excubias, S.Leo Romanus Pontifex,quod muneris pariter eius eſſet cunctis Eccleſiæ Catholicæ ſequẽtis anni indicere Paſchæ diem,cum ex Theophili Epiſcopi olim Alexandrini centenario Cyclo Paſchali definitum reperiſſet eandem Anno Domini 455. ad octauum Calendas Maias incidere : concedentibus nonnullis erraſſe Theophilum, quaſi Paſcha nec ante XI.Calendas Aprilis,nec poſt X.Calendas Maias celebrari poſſet; de his conſulere peritos voluit ante annum, quàm indicendi Paſchatis tempus adueniſſet, datis literis Conſtantinopolim ad Martianum Imperatorem,Ieroſolymas ad Eudociam Auguſtam,& Alexandriam ad Proterium Epiſcopum, cuius præcipuè fuiſſe ea de re certiorem reddere Romanum Pontificem dictum eſt aliàs. Scripſit poſtea ad Paſchaſinum Epiſcopum Lilybæi in Sicilia virum eruditione præſtantem, qui non ſolum ex Theophili Cyclo, ſed etiam ex Hebræorum calculo probatam reddidit veritatem eandemque miraculo conſignatam,oſtendens non eſſe abſurdum, vt ad octauum Calendas Maij Paſcha Domini in Eccleſia celebraretur,ſicut & Proterium luculentiſſimam eius rei rationem reddidiſſe Beda teſtatur,ac pariter Martianum Imperatorem;eandem eſſe Orientalium ſententiam, teſtatus eſt ipſe Leo in literis circularibus ea de re datis anno ſequenti ad Epiſcopos Galliarum & Hiſpaniarum. Hæc ille:quæ idcirco ſyllabatim retulimus, vt omni genere teſtium noſtra ſententia confirmaretur.

10. *Tertium*.Cum Luna decimaquarta in Sabbatum incidiſſet,pleriq; Chriſtianorum poſtridie Paſchalem ſolemnitatem inibant: alii verò vt à Iudæis magis diſſidere viderentur,in alteram Dominicam transferebant. Vnde ſi quis eruditorum dicat, Luna decimaquarta in Sabbatum incidente, non fuiſſe olim dilatum Paſcha vſque ad alteram Dominicam; id cum grano ſalis accipe: Nam vt omittam S.Hippolytum & alios,ex Gregorio Turonenſi colligitur aliquos celebraſſe Dominicam Reſurrectionis vndecima die Aprilis, Anno Chriſti quingenteſimo nonageſimo quarto; alios decima octaua eiuſdem menſis,eodem anno, quando demum baptiſteria Hiſpaniarum aquis diuinitus repleta ſunt.Haud diſſimile exemplum refert Spondanus ad annum Domin.quadringenteſimum decimum ſeptimum num.VI.Hoc,inquit,eodem anno,vt Paſcha non ſuo legitimo die celebraretur,errore ſupputationis factum eſt : at diuino miraculo compertum eſſe errorem, vt non ſiuerit Deus quidquam in Eccleſia perpe-

perperam agi narrat Paſchaſius (an Paſchaſinus?) Epiſcopus Lilybæi in Epiſtola, quam ad S. Leonem Romanum Pontificem poſtea dedit, vbi ait, quod cùm in Eccleſia quadam Baptiſterium nocte Paſchali ex ſe repleri ſoleret, & baptiſatis qui ſe offerebant, vt aqua venerat, ita ex ſeſe dilaberetur: hoc præſenti Anno (417.) cùm die qua perperam Paſcha celebrari iuſſum erat, nempe VIII. Calendas Aprilis, nulla aqua veniret, error eſt cognitus: quia multis poſt diebus videlicet x. Calendas Maij, cum reuera Paſchalis dies acceſſiſſet, fons ſacer ex ſolito repletus eſt. Addit, eiuſmodi miracula tradi à Caſſiodoro, Gregorio Turonenſi & Prato ſpirituali. Ex quibus obiter collige Dionyſianum Canonem, quo Feſta mobilia iuxta Tabulam Paſchalem inquiruntur, non fuiſſe vbique in vſu, vſque ad annum Chriſti circiter ſexcenteſimum, ſi fidem merentur, quæ iam ex Turonenſi & Spondano retulimus: & ſanè non eſt cur non mereantur.

11. *Quartum.* Incerta & fallax eſt ratio eorum, qui, cyclorum vſu relicto, Paſchata præterita Mathematicis calculis inueſtigant. Si enim anno illo Chriſti trecenteſimo quinquageſimo quinto Ieroſolymis, teſte S. Cyrillo, Paſcha triduo ante citimum terminum celebrarunt; facilè alias contingere potuit æqualis anticipatio ante Lunam decimamquintam. Siquidem certa eſt ſententia Chriſtianos olim vſos fuiſſe cyclis non nihil ab Aſtronomica regula diſcrepantibus, vt fidem facit, tum canonum Paſchalium diuerſitas, tum exempla iam in medium allata. Quod igitur ætas Lunæ per Cyclos inuenta, vno alterove die, aut etiam forte triduo diſtet à calculo Aſtronomico, nec nouum nec abſurdum videri debet. Nam vt ad cætera exempla hoc addam; *Anno Chriſti trecenteſimo ſecundo Imp. Diocletiani decimo nono* edictum contra Religionem Chriſtianam propoſitum fuit 25. Martii, inſtante ipſo Feſto Paſchatis: ipſis verò Paſchalibus Feriis clades Eccleſiis illata eſt, labente adhuc Martio. Tunc igitur Paſcha (ſi die Dominico celebratum eſt) fuit die vndetriceſima menſis Martii, Luna necdum pleno orbe colluſtrata.

12. *Quintum.* Si quando Paſcha Chriſtianorum die Dominico in hiſtoriis conſignatum diſtet ab indicio Tabulæ Paſchalis Reformatæ, octiduo aut menſe integro, tribus aut quinque hebdomadis; non eſt, quod hoc vno nomine hiſtoriæ veritas in dubium reuocetur, ſi præſertim non deſint certi alicuius anni characteres, vt litera Dominicalis, Indictio, &c. Tabula enim Paſchalis Reformata obſeruit Canoni duntaxat Dionyſiano & Gregoriano.

Capvt Nonvm.

De loco Solis in Zodiaco, ætate Lunæ & litera Martyrologij.

1. Sol ingreditur ſignum ♈. 21. Martii.
♉. 21. Aprilis.
♊. 22. Maij.
♋. 22. Iunij.
♌. 23. Iulii.
♍. 23. Auguſti.
♎. 23. Septembris.
♏. 24. Octobris.
♐. 23. Nouembris.
♑. 22. Decembris.
♒. 21. Ianuarii.
♓. 19. Februarii.

Sol in quolibet ſigno moratur triginta circiter diebus, ita vt fermè ſinguli gradus ſingulis diebus reſpondeant. Dixi *ferme*, quia cum ſint in anno communi 365. dies, in biſſextili 366. in Zodiaco tamen non ſunt niſi 360. gradus, triceni in quodlibet duodecim ſignorum diſtributi.

2. Ætas Lunæ ex Epactis colligitur: ea enim die, cui affixa eſt Epacta currens pronunciatur Luna prima; ſequenti die, Luna ſecunda, & ſic deinceps, vſque ad vigeſimam nonam, aut trigeſimam Lunam. Vt autem ſcias quanto circiter noctis ſpatio Luna ſplendeat; ſcito in primis quando fuerit nouilunium: deinde vtere hac regula: *A nouilunio, vſque ad Lunam decimam quintam, multiplica ætatem Lunæ per 4; poſt Lunam verò decimamquintam, multiplica pari ratione, eius complementum ad triginta: productum diuide per 5, & ſic prouenient horæ inæquales, & quintæ partes earundem horarum, quibus Luna ſplendet.* V gr. ſit Luna octaua; multiplica 8 per 4, & dabunt 32, quæ diuiſa per 5, producent $6\frac{2}{5}$. Si fuerit Luna vigeſima; multiplica eius cõplementum, hoc eſt 10, per 4, & prouenient 40; quæ ſi per 5 diuiſeris, inuenies 8 horas. Breuiter *vt ſe habent 5 ad 4, ſic ætas Lunæ ante plenilunium; vel eius complementum poſt plenilunium ſe habet ad horas inæquales quibus Luna ſplendet.* Luna ante plenilunium colluſtrat priorem noctis partem ſtatim ab occaſu Solis; poſt plenilunium verò poſteriorem, videlicet ante Solis ortum.

3. Inter varios modos reperiendæ literæ Martyrologii, hic facilimus videtur. Quære anni propoſiti Epactam, deinde vide in Cyclo Epactarum perpetuo, quænam litera illi Epactæ ſit coniuncta, ea enim eſt litera Martyrologii illo anno vſitata. V.g. Anno Dom. 1619. Epacta eſt 15: ergo eiuſdem anni litera Martyrologij eſt q. minuſculum, vt oſtendit Tabula Cycli Epactarum perpetui.

Quando

Quando Epacta eſt 25, & ſimul eiuſdem anni Aureus Numerus maior eſt quam xi, nempe à 12. vſque ad 19; tunc F nigrum deſeruit Martyrologio: alias currente Epacta 25. litera Martyrologij eſt F rubrum, vt latius explicatur ad initium Martyrologij.

XI. TABVLA Cycli Epactarum perpetui.

* P
11 l
22 C
3 c
14 p
25 F
6 f
17 ſ
28 M
9 i
20 A
1 a
12 m
23 D
4 d
15 q
26 G
7 g
18 t
29 N
10 k
21 B
2 b
13 n
24 E
5 e
16 r
27 H
8 h
19 u

Hic ſit Tabella vndecima, quæ eſt Cycli Epactarum perpetui.

CAPVT DECIMVM.

Quot diebus annus Gregorianus Iulianum præcedat aut ſequatur.

1. ANnus Iulianus hîc nuncupatur, qui vſurpatur in antiquo Calendario; Gregorianus, qui in nouo, iuxta dicta ſuperius cap. primo. Primus annus Gregorianus quoad vſum incepit Anno Dom. 1582. menſe Octobri, cum decem dies veteri Calendario exempti ſunt, ita vt dies qui veteri ſtylo erat quintus Octobris, is nouo diceretur decimus quintus. Et ſic ij qui nouum Calendarium receperunt illo anno, non niſi vnum & viginti dies Octobris habuerunt. Cùm verò ab initio correcti Calendarii vſque ad Annum Chriſti 1700. nulla fiat de nouo variatio; idcirco dies qui iam veteri ſtylo numeratur primus alicuius menſis, ille ipſe idem dies, ſecundum noui Calendarii formam eſt vndecimus eiuſdem menſis. Vnde Anno Chriſti 1618. licet illi qui adhuc vtebantur veteri Calendario nobiſcum, qui nouo vtimur, Paſcha celebrauerint; computabant tamen diem Paſchatis quintam Aprilis, nos verò decimam quintam eiuſdē menſis. A die S. Matthiæ Anni Dom. 1700. Gregorianus annus ad dies Iulianos adiiciet vndecim, vt indicant Tabellæ differentiæ Calendarii Gregoriani à Iuliano, ſiue æquationis Calendariorum veteris & noui.

Hic eſt locus Tabellæ duodecimæ, quam vocamus differentiæ Calendarij Gregoriani à Iuliano pro annis ante Chriſtum.

Hic eſt etiam locus Tabellæ decimæ tertiæ, quæ oſtendit differentiam Calendarij Gregoriani à Iuliano pro æra Chriſti.

TABVLA XII. quæ eſt prior differentiæ Calend. Greg. à Iuliano, pro annis ante Chriſtum.

1 II	101 III	201 IV	301 V
401 V	501 VI	601 VII	701 VIII
801 VIII	901 IX	1001 X	1101 XI
1201 XI	1301 XII	1401 XIII	1501 XIV
1601 XIV	1701 XV	1801 XVI	1901 XVII
2001 XVII	2101 XVIII	2201 XIX	2301 XX
2401 XX	2501 XXI	2601 XXII	2701 XXIII
2801 XXIII	2901 XXIV	3001 XXV	3101 XXVI
3201 XXVI	3301 XXVII	3401 XXVI I	3501 XXIX
3601 XXIX	3701 XXX	3801 XXXI	3901 XXXII
4001 XXXII	& ſic	in infi-	nitum.

TABVLA XIII. quæ eſt poſterior differentiæ Calend. Greg. à Iuliano, pro annis Æræ Chriſti.

0 II	100 I	200 0	300 I
400 I	500 II	600 III	700 IV
800 IV	900 V	1001 VI	1100 VII
1200 VII	1300 VIII	1400 IX	1500 X
1600 X	1700 XI	1800 XII	1900 XIII
20[illegible] XIII	2100 XIV	2200 XV	2300 XVI
2400 XVI	2500 XVII	2600 XVIII	2700 XIX
2800 XIX	2900 XX	3000 XXI	3100 XXII
3200 XXII	3300 XXIII	3400 XXIV	3500 XXV
3600 XXV	3700 XXVI	3800 XXVII	3900 XXVIII
4000 XXVIII	& ſic	in infi-	nitum.

1. Vſus & explicatio harum Tabellarum ſic ſe habet. Prioris Tabellæ teſſella prima ſub *vno* continet *duo* hoc modo $\frac{I}{II}$ quo ſigno oſtendit ab anno ante æram Chriſti primo ſurſum aſcendendo, vſque ad centeſimum primum differentiam duorum Calendariorum, eſſe duorum dierum. Teſſella ſecunda indicat ab anno centeſimo primo, vſque ad 201. illam diſcrepantiam eſſe trium dierum. Vltima denique eiuſdem Tabellæ areola ſignat ſub anno 4001. vſque ad ſequentem centuriā differentiam illorū Calendariorū peruenire ad dies XXXII.

2. Initio decimæ tertiæ Tabellæ vides ſub 0 notata II: vnde coniice ab initio æræ Chriſti Calendaria non diſcrepare, niſi duobus diebus vſque ad annum centeſimum, qui eſt in ſequenti teſſella, & ſub 100. habet I: quia nempe tota illa centuria, Calendariorum diaſtema nō eſt niſi vnius diei, & ſic de cæteris. Poſtrema tandē teſſella in qua ſub 4000. notantur XXVIII. ſignificat, quod tota illa

illa centuria Iuliani faſti ſequantur Gregorianos XXVIII. diebus, ita vt exempli cauſa, prima dies Maij Gregoriani præcedat primam Maij Iuliani viginti octo diebus. Ex quibus colligitur in ſuperiori parte ſingularum teſſellarum ſignari annos æræ Chriſti, aut ante æram eãdem; in inferiori verò eiuſdem teſſellæ parte notari numerum dierum, quibus Calendaria inter ſe diſcrepant. Porrò circa has Tabellas tria ſunt obſeruanda.

4. *Primum*, nouam differentiam non irrepere, niſi cum annus Gregorianus diem biſſextum negligit, quem Iulianus adſciſcit.

5. *Secundum*, à die biſſexto Iuliano Anni Chriſti ducenteſimi, vſque ad biſſextum trecenteſimi vtrumque Calendarium pari paſſu procedere, & nullam eſſe eorum differentiam: à die verò intercalato Iuliano Anni Chriſti 300. annus Iulianus die vnico incipit ſubſequi Gregorianum, eo modo, quo iam ſubſequitur 10. diebus. In annis ducenteſimum Chriſti annum præcedentibus fit contrarium: ſiquidem tunc annus Iulianæ formæ præcedit annum formæ Gregorianæ, vt mox docebunt ſubiecta exempla.

6. *Tertium*, anno primo ante æram Chriſti, tum ante, tum poſt *S. Matthiæ Feſtum*, ſiue *Regifugium*, Calendaria differre biduo tantum: quod ipſum ſatis indicant ipſæ duæ prædictæ Tabellæ.

7. Vſus vtriuſq; huius Tabellæ eò tendit, vt dies certus anni Iuliani ad calculum Gregorianum facilè reuocetur. V. gr. vbi perſpexi illam Eclipſin Lunarem, quæ iuxta methodum Iulianam accidit Anno Chriſti decimo quarto, die 27. Septembris tumultuantibus poſt mortem Auguſti in Pannonia militibus: conijcio oculum in Tabellam poſteriorem, & video in prima teſſella ſub 0 ſignatum eſſe numerum binarium, qui mihi innuit, ab initio æræ Chriſti vſq; ad biſſextum anni centeſimi biduo duntaxat faſtos Iulianos à Gregorianis diſſidere. Vnde palàm fit eum Lunæ defectũ contigiſſe 25. Septemb. ſtylo Gregoriano.

8. Per priorem Tabellã, quæ ordine eſt *duodecima*, & ſeruit annis ante æram Chriſti exempla Lunæ laborantis, quæ ex Ptolomeo retulimus cap. 6. à num. 9. examinari poterunt, & ad normam annorum Gregorianorum applicari. V. gr. Eclipſis illa quę fuit anno 27. Nabonaſſari, ante æram Chriſti Anno 721. die 19. Martij Iuliani, dicetur accidiſſe *vndecima* Martij Gregoriani Feria ſecunda. Simili modo quæ eodem Ptolomeo teſte, contigit anno Nabonaſſari 127. die 27. Athyr conuenit anno ante æram Chriſti 621. die 22. Aprilis Iuliani, die 15. Aprilis Gregoriani. Reliqua exempla ſimili ratione examinari poſſunt.

9. Per poſteriorem Tabellam intelligis eundem iam ſtylo nouo diem eſſe *vndecimum* cuiuſque menſis, qui ſtylo veteri dicitur *primus*; item ſtylo nouo *duodecimum*, qui veteri eſt *ſecundus*: quia ſub 1600. notantur X. Idem eſt de cæteris iudicium.

Caput Vndecimvm.

Quædam prænotanda ad varias æras aptè coniungendas.

1. ÆRÆ nomine hîc intelligimus certam annorum ſeriem & enumerationem, vt ſunt Anni Chriſti, anni Iphiti ſiue Olympiadum, Vrbis conditæ, Regni Græcorum, à morte Alexandri Magni, anni Iuliani, Æra Hiſpanica, anni Auguſtorum, Monarchiæ Romanorum, Æra Diocletiani, ſiue SS. Martyrum, anni denique Gregoriani. De hiſce æris agere ex profeſſo inſtituimus: quas vt aptè connexas demus, adhibebimus Epactas Clauii, non quod iis ſolis vtamur, aut Eclipſes venemur; ſed quod eas ſufficere arbitremur, iis qui etſi perfecta Aſtronomiæ notitia deſtituantur; lites tamen Chronologorum, de vno alterove anno ſuſcitatas, cum ratione aliqua audire, & ad concordiæ aut veritatis normam exigere conantur. Porrò per *Æram Chriſti* ſiue *Annos Chriſti* in hoc toto Opuſculo eos intelligimus, quos vulgò numeramus, & annos Domini vocitare ſolemus. Ad æras igitur prædictas facili ratione explicandas pauca in communi afferemus hoc capite: in ſequentibus ad particularia deſcendemus.

2. Inter omnes conſtat Solem conſueto cælorum & naturæ curſu non deficere niſi Nouilunio, nec inter eruditos in dubium reuocatur Eclipſis illa ſolaris, quæ contigit Calendis Auguſti anno v. Claudii: deniq; in confeſſo eſt, tunc *annum* fuiſſe *Æra Chriſti* aut 45, aut *ſequentem*, aut certè *quadrageſimum ſeptimum.* Trium enim annorum cancellis vniuerſa Chronologorum altercatio coercetur, ſi de æris à nobis iam recenſitis agatur. Quod ſi rationes ambigendi ad apodicticos Aſtronomiæ calculos reuocentur, nullus de famoſis iſtis æris dubitandi locus relinquetur: at hoc modo multum laboris, nec parum temporis adhibendum erit. Multo verò breuior & facilior eſt via, quam duce Clauio tenemus, quæ eſt huiuſmodi. Epactas aſſumimus & inquirimus, cui potiſſimum anno, ex iis qui ſunt in controuerſia, conueniãt aut faueant. Epactam igitur indagamus anni *quadrageſimi quinti*, quæ eſt 24. ipſis Calendis Auguſti affixa. Epacta currens *anno ſequenti* eſt 5, remota ab initio menſis Auguſti nõ minus decem dierum intercapedine. Demum Epacta *anni quadrageſimi ſeptimi* eſt 16, quæ à prima die Auguſti plus integra hebdomade diſtat. Vnde cõcludimus prædictam Eclipſin, aut nullo horum trium annorum contigiſſe, aut certe *quadrageſimo quinto.* Simili methodo in ſimilibus procedimus. Si contendis Epactas Clauianas annis Chriſti ante Calendarii correctionem accommodatas ſex ſeptemve dierum interuallo à nouiluniis aberrare: næ eam Clauio & Calendario ab Eccleſia ſancta recepto notam inuris, quam nullus hactenus quantumuis Clauio inimicus & veræ fidei hoſtis effutire auſus eſt. Nos autem in annis Chriſti doctrinam à Clauio traditam ad vnguem ſequimur, quam paſſim reperies in Calendario Roma-

Romano, præſertim verò cap. xi. & xii. eandemque repetit ac confirmat in Apologia contra Mœſtlinum, in Computo Eccleſiaſtico, & initio noui Martyrologii. Quibus aliisve in locis, ſi inſignis ille ſex ſeptemve dierum error traderetur; id iam pridem nec tacuiſſent Mathematici, nec Romana toleraſſet Eccleſia. Non timemus igitur ne falſi vitio fatiſcat æratum ſtructura, quam molimur; quippe quæ ad normam harum Epactarum quadrat, quæ communibus Aſtronomorum placitis nititur, quæ Calendarii Romani fundamentis ſuſtentatur, adiuncto eo hiſtoriarum præſidio, cui fides humana non imprudenter fidere poteſt. Si cui doctrina Epactarum eſt ſuſpecta, is ad Mathematicas Tabulas recurrat, quibus nos etiam (non ſolis Epactis) vſi ſumus: ac proinde earum inquiſitionem minimè formidamus. Etſi enim Mathematicorum Tabulæ minutiis quibuſdam inter ſe diſſident; in hoc tamen omnes conſpirant, vt partes noſtras non oppugnent, ſed potius tueantur.

3. De Annis ante Chriſtum, etſi Clauius nihil expreſſè tradat, ea tamen paſſim documenta ſuggerit, vt iis adiuti, facile Epactas vltra caput Olympiadum protendamus, quæ ordinarie nouæ Lunæ diem vel attingant, vel proximè ſequantur, rarò præcedãt, quatridui interuallo nunquam à veris ſyzygiis diſtent: quod ad ferendam de triennii litigio ſententiam abundè ſufficit.

4. Meminerit Chronologiæ Tiro valde turbatam fuiſſe Romani Calendarii rationem, donec eam Iulius Cæſar anno vitæ ſuæ penultimo correxit, ac ea qua pollebat authoritate in vſu eſſe iuſſit: non tamen ſine minutulo errore. Ab initio enim annorum Iulianorum (de quibus paulò poſt agemus) vſque ad triceſimum ſeptimum incluſiuè, eorum vitio quibus hæc res commiſſa erat factũ eſt, vt tertio quoque anno adſciſceretur intercalatio, quam non niſi quarto fieri oportebat. Ad quem errorem corrigendum duodecim anni conſequentes iuſſu Auguſti intercalatione caruerunt, Annus ſcilicet Iulianus *trigeſimus octauus*, *trigeſimus nonus*, & *cæteri* deinceps vſque ad *quadrageſimum nonum* incluſiuè: & ſic demum anno Iuliano *quinquageſimo tertio*, qui fuit octauus æræ Chriſti, prima fuit legitima intercalatio. Inde verò Calendarium Iulianum ab Auguſto ſuę integritati reſtitutum vſque ad tempora Gregorii xiii. in viridi obſeruantia perſeuerauit, vt ait Auguſtinus Torniellus, cui cum Baronio Spondanus in Apparatu ad Annales Eccleſiaſticos, & totus Chronologorum chorus voce concordi accinit. Ex quibus intelligimus literas Dominicales per Cyclum Solis inuẽtas non fuiſſe in vſu ante Annum Chriſti quintum. Anno enim æræ Chriſti *primo* litera Dominicalis fuit A. anno *ſecundo* G, *tertio* F, *quarto* E tantum. Ab anno verò Chriſti *quinto* incluſiuè vſque ad 1582. Tabula Cycli Solis non ſpeculatiuè modo, ſed etiam practicè literam Dominicalem vſitatam demonſtrat.

5. De hac inſtauratione veteris Calendarii à Iulio Cæſare facta, ſic ſcribit Cenſo-

„ Cenſorinus de die Natali cap.VIII. C. Iulius Cæſar Pontifex Maximus ſuo
„ III. & M. Æmylij Lepidi Conſulatu trium menſium intercalarium adiectione
„ *annum* quindecim menſium qui dictus eſt *confuſionis* conſtituit. Pro quadran-
„ te autem diei, qui annum verum inſtituit, vt peracto quadriennii circuitu dies
„ vnus poſt Terminalia intercalaretur, quod nunc biſſextum vocatur. Ex hoc
„ anno ita à Iulio Cæſare ordinato, cæteri ad noſtrã memoriam Iuliani appel-
„ lantur iique conſurgunt ex IV. Cæſaris Conſulatu. Hæc Cenſorinus. Cui adſtipulatur Macrobius lib. 1. Satur. cap. 14. *Cæſar*, inquit, *exordium nouæ ordinationis initurus, dies omnes qui adhuc confuſionem facere poterant conſumpſit.* Similia memorant Plutarchus in Iulio Cæſare, Dio Caſſius lib. 43. Suetonius in Iulio Cæſare cap. 40. & in Auguſto cap. 3. Plinius lib. 18. cap. 25. Solinus Polyhiſtor cap. 3. ex iis recentiores, in quibus Spondanus in Apparatu num. XLIV.

Capvt Dvodecimvm.

Vt pariantur inter ſe Anni Iuliani & æra Chriſti.

1. ANnos ſiue æram Chriſti hîc nominamus eam annorum ſeriem & annumerationem, *quam communiter vſurpant Chriſtiani Occidentales*, qui vnanimi conſenſu numerant Annum Chriſti 1617. quando Paſchalis ſolemnitas incidit in diem 3. Aprilis, & Ferdinandvs II. Rex Boëmiæ coronatus eſt, Feria quinta, quæ fuit 29. Iunii Principibus Apoſtolorum ſacra, Cyclo Solis 2. Lunæ 3. Indictione 15.

2. *Anni* verò *Iuliani* hoc loco dicuntur, *qui edicto Iuly Cæſaris apud Romanos in vſu eſſe cœperunt ipſo Iulio IV. Cos. ſine collega.* Itaque *ſecundus* annus Iulianus fuit Cæſare V. & M. Antonio Coss. quo anno Idibus Martiis Cæſar cæſus eſt. *Tertio* anno Iuliano Coss. fuere Hircius & Panſa, natus Ouidius, cum fato cecidit Conſul vterque pari. Sequentes Anni Iuliani ita nouis Conſulibus inſigniuntur, vt vſq; ad Traiani tempora nullum in faſtis Conſularibus vitium Chronologiæ aduerſum deprehendatur: ſed ſincerè ſingula nouorum Conſulum paria annos ſingulos veluti nota quadam purpurea inter ſe diſtinguant. Exigua enim illa dubitatio de II. Conſulatu Caligulæ nullam parit difficultatem, cum conſtet à Conſulatu Proculi & Nigrini vſque ad Caligulæ III. & Publicolæ non niſi duos annos eſſe interiectos. Quo fit, vt ex iſta Conſulum ſerie maximum habeamus ad annorum concordiam adiumentum.

3. His animaduerſis, dicendum omnino putamus *annum primum* æræ Chriſti eundem eſſe cum *quadrageſimo ſexto Iuliano*, quem ſua purpura notant C. Cæſar & L. Paulus Coss. ac proinde differentiam qua anni Iuliani præcedũt æram Chriſti eſſe 45. Poſſet quidem hæc veritas demonſtrari plurimis exemplis adiuncta Tabularum Mathematicarum conſenſione: ſed tria duntaxat afferemus,

mus, quæ adeo clara videntur, vt nemo niſi fronte perfricta, poſſit ea inficiari.

4. *Primum* exemplum eſto, Eclipſis illa famoſa Solis, de qua ſupra meminimus, quæ affixo palam programmate prænunciata & tandem viſa eſt Calendis Auguſti Anno v. C. andu, qui fuit nonageſimus Iulianus M. Vinicio Quart. II. & M. Statilio Coru no Coss. nec vlli Anno Chriſt. tribui poteſt, niſi quadrageſimo quinto, vt ſupra diximus, & interius rurſum inculcabimus, cum agemus de praxi cap. XIII.

5. *Secundum.* Vipſanius Poplicola & Fonteius Capito conſulatum geſſerunt anno *Iuliano centeſimo quarto*, quo pridie Calendas Maias Sol viſus eſt deficere, vt ex Plinio notabamus cap. . n. 7. Epactas adhibe, iube luce calculos, & defectum hunc ſolutae deprehendes *Anno Domini quinquageſimo nono.*

6. *Tertium* eſt Lunæ [illegible] antis, die 27. Septembris, ſex fermè hebdomadibus ab obitu Auguſti duobus Sextis Coss. (vt Tacitus & alii notant.) *Anno* ſine controuerſia *quinquageſimo Iuliano, Chriſti quartodecimo.* Firmant hunc nexũ Cenſorinus & S. Hippolytus, quorum hic in ſuo canone, certo quodam anno ſignat Paſcha Christianorum die decimaquinta Aprilis, aliosque adiungit Characteres, quibus ita quando colligimus, cum fuiſſe *Annum æræ Chriſti* 238. nec quiſquam cum ratione negare poteſt, quin illo ipſo anno Pontianus & Proculus Coss. fuerint. His autem Coss. Cenſorinus tribuit annum Iulianum 283. Sit igitur hæc regula generalis: *Si annis æræ Chriſti addantur* 45. *exurgent anni Iuliani: ſi ab his ſubtrahantur* 45. *remanebunt anni æræ Chriſti*; vt ſi Anno Chriſti 1616. addideris 45. fiet annus Iulianus 1661. Idem exempla iam allata demonſtrant.

7. Cum autem Iulius Cæſar Anno primo Iuliano inter cæteros quoſdam nouos ac ſingulares honores permiſerit ſibi à Senatu deferri, vt IMPERATOR abſolutè appellaretur, priſca illa eiuſdem nominis appellatione, à ſupremo exercitus Duce ad totius Reipublicæ Principem translata: idcirco iure quiſpiam *annos Iulianos* dixerit eſſe etiam annos *Imperij Romanorum.*

8. Anni Chriſti, Iuliani, Æ æ Hiſpanicæ & Auguſtorum ſinguli Calendis Ianuarii aperiuntur, & Decembri finito clauduntur.

CAPVT DECIMVMTERTIVM.

De connexione æræ Chriſti cum æra Hiſpanica, annis Auguſtorum, annis Monarchiæ Romanorum, annis æræ Diocletiani ſiue à ſanctis Martyribus.

1. ÆRa Hiſpanica ſiue *æra Auguſti*, cuius ſacra Concilia Hiſpaniarum ſæpe meminerunt *præcedit æram Chriſti ſolidis duodequadraginta annis.* Seruat hoc

 diaſtema

diaſtema Baronius cum agit de Conciliis Barcin. Cæſar-Auguſt. Emerit. Hiſpalen. Toler. &c. cui omnes conſentiunt. Ex hac vnanimi Authorum ſententia facile deducitur anno primo æræ Hiſpanæ Ap. Claudium & C. Norbanum fuiſſe Coſs. quorum faſces octauum annum Iulianum inſigniunt. *Æra Chriſti adde annos 38. vt exurgat æra Hiſpanica: huic ſi totidem demas, videbis in reſiduo annos Chriſti.*

2. *Annum primum Monarchiæ Romanorum vocamus eum, quo capta ab Auguſto Alexandria, è viuis Antonio & Cleopatra ſublatis, Monarchia Græcorum penitus interijt, & Auguſtus rerum ſolus potiri cœpit,* perfectam adeptus victoriam, quam anno præcedenti ad Actium inchoarat: idcirco à nõnullis hi *anni* dicuntur *Actiacæ Victoriæ*, A Cenſorino vocantur *anni Auguſti ſecundum Ægyptios.* Hi enim anno decimoſexto Iuliano Auguſto IV. & Craſſo Coſs. à die 29. Auguſti menſis, annos Auguſti Imperatoris actibus publicis inſcribere cœperunt. *Anno Chriſti propoſito adijce 30. & habebis annum Monarchiæ Romanorum ſiue Actiacæ victoriæ illo Chriſti anno incipientem ſub finem menſis Auguſti. Annis verò Actiacæ victoriæ detrahantur 30. vt habeatur annus Chriſti, quo annus Actiacæ Victoriæ propoſitus inchoatur.* Ratio ex iam dictis ſponte ſe prodit. Siquidem annus decimus ſextus Iulianus eſt trigeſimus ante æram Chriſti.

3. *Anni Auguſtorum* exordium ſumunt à Conſulatu Auguſti VIII. & Agrippæ III. cum ex ſententia L. Munatii Planci Octauianus Imperator à Senatu cæterisque ciuibus eximii honoris cauſa AVGVSTVS eſt appellatus, Anno 19. Iuliano, qui fuit ante Epocham Chriſti vigeſimus ſeptimus. *Diaſtema igitur quo anni Auguſtorum præcurrunt æræ Chriſti, eſt 27. annorum, quos ſi ad æram Chriſti adiunxeris, dabis annos Auguſtorum: ſi his exemeris 27. annos Chriſti relinques.*

4. *Æra ſanctorum Martyrum* ſiue *à ſanctis Martyribus*, quæ vulgo dicitur *æra Diocletiani* ſucceſſit annis Auguſti ſecundum Ægyptios Anno Domini 284. ſub finem menſis Auguſti. Omnes hac in re conſentiunt. Declaratur ex Epiſt. S. Ambroſii ad Epiſcopos per Æmyliam conſtitutos, in qua præter alia ſignatur Paſchalis ſolemnitas Chriſtianorum anni Diocletiani 76. die 28. Pharmuthi ſiue 23. Aprilis. Item anni Diocletiani 89. die 5. Pharmuthi; hoc eſt 31. Martij. Item anni Diocletiani 93. die 21. Pharmuthi, quæ eſt 16. Aprilis. Primum exemplum conuenit Anno Chriſti 360. alterum 373. tertium 377. *Si anno Diocletianeo addantur 283. prodibit annus Chriſti, quo lubente, ille Diocletianeus incipit: ſi æræ Chriſti totidem detrahantur, remanebit ille Diocletianeus iniens illo Chriſti anno fluente.*

5. Eoſdem menſes habent anni Monarchiæ Romanorum & ætæ Sanctorũ Martyrum, quos annus æquabilis Ægyptius. Singuli menſes ſunt 30. dierum: menſi duodecimo annectuntur quinque appendices, quarto verò anno ſexta dies adſciſcitur, ita vt ſex fermè menſibus fiat Ægyptia intercalatio ante noſtrã, ſecundum probabilem opinionem, quam pauci reſpuunt.

In anno

In Anno communi menſes incipiunt eo quo ſequitur modo:

1. Thoth incipit	29. Auguſti.
2. Paophi	28. Septembris.
3. Athyr	28. Octobris.
4. Cocac	27. Nouembris.
5. Tybi	27. Decembris.
6. Mechir	26. Ianuarii.
7. Phamenoth	25. Februarii.
8. Pharmuthi	27. Martij.
9. Pachon	26. Aprilis.
10. Payni	26. Maij.
11. Ephiphi	25. Iunij.
12. Meſſori	25. Iulii.
Prima Appendicum	24. Auguſti.

CAPVT XIV.

Nexus Olympiadum & annorum Chriſti.

1 OLympias erat tetraëteris ſiue quadriennalis continens dies 1448. Annus eorum Olympiadicus conſtabat ordinariè diebus 360. quibus bini dies adijciebantur, quos vocabant *ἀνάρχους*. Ne verò menſes & anni multum à communi Solis Lunæque curſu diſcreparent, aliquando diem vnum alterumve eximebant, aliquando menſem aliquem die vno aut biduo longiorem efficiebāt. Agebatur Olympias d[illegible]4. primi menſis poſt æſtiuum ſolſtitium. Nomina menſium videre [illegible] poterit apud Gretſerum lib. 3. Inſtit. linguæ Græcæ, cap. xxv.

2. Eor[illegible] b[illegible]ns, qui primæ Olympiadis inſtaurationem Anno ante Chriſti æram [illegible] conſignant. Nam in primis Cenſorinus cuius calculum nemo, quod ſciam, ab[illegible] anno Iuliano 283. (qui vt ex dictis conſtat fuit Chriſti 238.) inchoat annum Olympiadicum milleſimum decimum quartum, ſiue quod idem eſt, annum 2. Olymp. 254. Deinde Olympias 193. acta eſt anno 38. Iuliano; Cenſorino & Gallo Coss. Herode infanticida victoribus præmia largiente: hoc autem quadrat in annum ante Chriſti Epocham octauum. Æſtate anni 94. Iuliani Gallo & Verannio Coss. vt ex Solino plerique omnes Chronologi aduertūt, celebrata eſt Olympias 207. Hic autem annus fuit Chriſti 49. Anno ſecundo Iuliano, qui fuit ante æram Chriſti 44. cæde Cæſaris funeſtatus, habita ſunt Olympica certamina, vt ex Cicerone ad Atticum clarè perſpicitur, nec dubium, quin Olympiadis 184.

Luna defecit diebus xi. ante pugnam, qua Darius ab Alexandro Magno vi-

ctus eſt, menſe tertio, qui dicitur Boëdromion anno 2. Olymp. 112. teſte Plutarcho, Diodoro Siculo, Plinio, Curtio, & aliis nemine contradicente. His porrò notis ſignatur annus ante Chriſti Epocham 331. vt diximus cap. VI. nu. 13. Quo ſemel admiſſo cōcedendum eſt exemplis hoc capite allatis confirmari id quod dicebamus cap. XII. num. 5.

His adde vnanimem Baronii & aliorum conſenſum, quo aſſerunt Conſtantium Imperatorem vita functum Iuliano Apoſtatæ imperium reliquiſſe Anno Chriſti 361. Olympiadis 285. anno primo, ſub initium Nouembris. Quo rurſus exemplo confirmantur non ſolum quæ hoc capite iam allata ſunt, ſed etiam quæ cap. XII. de nexu annorum Iulianorum cum annis Chriſti tradebamus. In eandem ſententiam conſpirat Spondanus, dum Ciceroni & Antonio Coss. tribuit annum primum Olymp. 179. item Auguſto III. & Valerio Meſſalæ annum 2. Olymp. 187. item Galbæ & Viminio Ruf. Coss. annum 1. Olymp. 212. Hanc Olympiadum cum annis Chriſti concordiam oſtendunt duæ Tabulæ ſequentes, quarum altera complectitur Olympiadas, quæ Chriſti Epocham præceſſerunt, altera Chriſti annis accommodatur.

Hic eſt locus Tabulæ decimæ quartæ, quæ eſt Concordia Olympiadum cum annis ante æram Chriſti.

Hic etiam locus eſt Tabulæ decimæ quintæ, quæ eſt Concordia Olympiadum cum annis æræ Chriſti.

TABV-

Tabula XIV. quæ eſt Concordiæ Olympiadum cum annis ante æram Chriſti.

IV	III	II	I	700	600	500	400	300	200	100	0
97	98	99	100		20	45	70	95	120	145	170
93	94	95	96		21	46	71	96	121	146	171
89	90	91	92		22	47	72	97	122	147	172
85	86	87	88		23	48	73	98	123	148	173
81	82	83	84		24	49	74	99	124	149	174
77	78	79	80		25	50	75	100	125	150	175
73	74	75	76	1	26	51	76	101	126	151	176
69	70	71	72	2	27	52	77	102	127	152	177
65	66	67	68	3	28	53	78	103	128	153	178
61	62	63	64	4	29	54	79	104	129	154	179
57	58	59	60	5	30	55	80	105	130	155	180
53	54	55	56	6	31	56	81	106	131	156	181
49	50	51	52	7	32	57	82	107	132	157	182
45	46	47	48	8	33	58	83	108	133	158	183
41	42	43	44	9	34	59	84	109	134	159	184
37	38	39	40	10	35	60	85	110	135	160	185
33	34	35	36	11	36	61	86	111	136	161	186
29	10	31	32	12	37	62	87	112	137	162	187
25	26	27	28	13	38	63	88	113	138	163	188
21	22	23	24	14	39	64	89	114	139	164	189
17	18	19	20	15	40	65	90	115	140	165	190
13	14	15	16	16	41	66	91	126	141	166	191
9	10	11	12	17	42	67	92	117	142	167	192
5	6	7	8	18	43	68	93	118	143	168	193
1	2	3	4	19	44	69	94	119	144	169	194

TABVLA XV. quæ eſt concordiæ Olympiadum cum æra Chriſti.

I	II	III	IV	0	100	200	300	400	500	600	700	800	900	1000	1100	1200	1300	1400	1500	1600	1700	1800
1	2	3	4	195	220	245	270	295	320	345	370	395	420	445	470	495	520	545	570	595	620	645
5	6	7	8	196	221	246	271	296	321	346	371	396	421	446	471	496	521	546	571	596	621	646
9	10	11	12	197	222	247	272	297	322	347	372	397	422	447	472	497	522	547	572	597	622	647
13	14	15	16	198	223	248	273	298	323	348	373	398	423	448	473	498	523	548	573	598	623	648
17	18	19	20	199	224	249	274	299	324	349	374	399	424	449	474	499	524	549	574	599	624	649
21	22	23	24	200	225	250	275	300	325	350	375	400	425	450	475	500	525	550	575	600	625	650
25	26	27	28	201	226	251	276	301	326	351	376	401	426	451	476	501	526	551	576	601	626	651
29	30	31	32	202	227	252	277	302	327	352	377	402	427	452	477	502	527	552	577	602	627	652
33	34	35	36	203	228	253	278	303	328	353	378	403	428	453	478	503	528	553	578	603	628	653
37	38	39	40	204	229	254	279	304	329	354	379	404	429	454	479	504	529	554	579	604	629	654
41	42	43	44	205	230	255	280	305	330	355	380	405	430	455	480	505	530	555	580	605	630	655
45	46	47	48	206	231	256	281	306	331	356	381	406	431	456	481	506	531	556	581	606	631	656
49	50	51	52	207	232	257	282	307	332	357	382	407	432	457	482	507	532	557	582	607	632	657
53	54	55	56	208	233	258	283	308	333	358	383	408	433	458	483	508	533	558	583	608	633	658
57	58	59	60	209	234	259	284	309	334	359	384	409	434	459	484	509	534	559	584	609	634	659
61	62	63	64	210	235	260	285	310	335	360	385	410	435	460	485	510	535	560	585	610	635	660
65	66	67	68	211	236	261	286	311	336	361	386	411	436	461	486	511	536	561	586	611	636	661
69	70	71	72	212	237	262	287	312	337	362	387	412	437	462	487	512	537	562	587	612	637	662
73	74	75	76	213	238	263	288	313	338	363	388	413	438	463	488	513	538	563	588	613	638	663
77	78	79	80	214	239	264	289	314	339	364	389	414	439	464	489	514	539	564	589	614	639	664
81	82	83	84	215	240	265	290	315	340	365	390	415	440	465	490	515	540	565	590	615	640	665
85	86	87	88	216	241	266	291	316	341	366	391	416	441	466	491	516	541	566	591	616	641	666
89	90	91	92	217	242	267	292	317	342	367	392	417	442	467	492	517	542	567	592	617	642	667
93	94	95	96	218	243	268	293	318	343	368	393	418	443	468	493	518	543	568	593	618	643	668
97	98	99	100	219	244	269	294	319	344	369	394	419	444	469	494	519	544	569	594	619	644	669

Anni Chriſti expanſi.

3. Vſus harum Tabularum eò tendit, vt dato anno Olympiadico, mox dicamus, quis annus Chriſti, aut ante æram Chriſti reſpondeat, & contrà, quotus quolibet dato Chriſti anno, Olympiadicus annus incipiat. In ſuprema parte Tabulæ Concordiæ Olympiadum cum annis ante æram Chriſti, ſunt anni collecti ante præd. æram: ad latus ſunt anni expanſi. Sub annis collectis ſunt Olympiades. Supra annos expanſos ſunt numeri IV. III. II. I. quibus ſignificatur omnibus illis annis expanſis, qui in eâdem columna ſunt ſub IV. incipere annum quartum alicuius Olympiadis: annis ſcilicet 97.93.89.85.&c. Annus ſub III. videlicet 98.94.90.88.&c. in eadem columna deſcendendo incipit aliquis annus tertius. Annus ſub II. vt 99.95.91.87.83.&c. incipit annus ſecundus. Denique ſub I. incipit annus primus certæ Olympiadis, vt 100.96.92.88.&c. In communi vero angulo, annorum expanſorum & collectorũ reperietur Olympias, ſicut Aureus Numerus in ſimili ferè Tabella.

4. Exempli cauſa. Si vis ſcire, quando fuit Olympias prima; eam quære inter Olympiadas, quam reperies ſub Anno ante Chriſtum 700: rectà per eandem columnam deſcendendo vſque ad 1: ad latus verò videbis 76.75.74.73. Dic ergo Olympiadem primam duraſſe annis ante Chriſtum 776.775.774.773. ita vt anno ante Chriſtum 776. inceperit annus primus Olympiadis primæ: quia ſupra 76. in ſummitate annorum expanſorum eſt I. Anno 775. incipit annus ſecundus: quia ſupra 75. notantur II. Anno 774. incipit annus tertius: quia ſupra 74. conſpiciuntur III. Denique anno 773. incipit annus quartus: quia ſupra 73. ſunt IV. Pari ratione Olympias ſecunda habet annos ante Chriſtum 772.771.770.769. Olympias 20. habet ſupra ſe 600. ad latus verò 100.99.98.97. occupat ergo hæc Olympias vigeſima annos ante Chriſtum 770.699.698.697. Olympiadis centeſimæ nonageſimæ quartæ (quæ eſt vltima in hac Tabella) anni quaterni ante æram Chriſti incipiunt, Anno 4.3.2.1. quia iſta Olympias 194. ſupra ſe habet in capite ſuæ columnæ 0: ad latus verò 4.3.2.1. nempe ad calcem annorum expanſorum.

5. Si detur annus ante æram Chriſti, qui non ſit præciſe aliquis centeſimus aut milleſimus; eodem prorſus modo Olympiadẽ inueſtiga, quo in annis Chriſti Aureum numerum, aut Cyclum Solis. V.gr. Anno ante æram Chriſti 601. inuenies in communi angulo 44. nempe ad calcem ſecundæ columnæ Olympiadum ſub 600, è regione 1. qui eſt numerus infimus in columna prima annorũ expanſorum: quia autem ſupra illam columnam ſint IV; indicant anno 601. ante æram Chriſti incepiſſe annum IV. Olympiadis quadrageſimæ quartæ.

6. Si detur annus ante Chriſtum præciſe centeſimus; quære illius Olympiadem ſub 0. è regione 100. & inuenies anno ante Chriſtum 100. incepiſſe annũ 1. Olympiadis 170. Olympiadem anni ante Chriſtum 200. quære ſub 100. &

pariter

pariter è regione anni expanſi centeſimi: vbi reperies annum I. Olymp. 145 & ſic de cæteris. ita vt quæratur ang. lus in quem conueniunt 106. & reſidui centeni, quos datus annorum numerus complectitur.

7. Eadem prorſus eſt ratio Tabulæ connexionis Olympiadũ cum æra Chriſti. Tantum obſeruandum eſt, ſupremo loco eſſe annos Chriſti collectos; ad latus verò expanſos quatuor columnis adſcriptos. Sub annis collectis ſignantur Olympiades. Hinc collige anno Chriſti primo incepiſſe annum 1. Olymp. 195. anno ſecundo 2. tertio 3. quarto quartum eiuſdem Olympiad. 195. Anno Chriſti 1620. incipit annus 4. Olympiad. 599. Anno 1622. annus 2. Olympia. ſexcenteſimæ.

8. Qui numeris Arithmeticis hoc negotium vult expedire, ſic procedat: Anno Chriſti propoſito addat 776. & numerus inde exurgens dabit annum Iphiti ſiue Olympiadicum illo Chriſti anno ineuntem. Dato verò anno Olympiadico, ſubtrahat ſi poſſit 776. & remanebit annus Chriſti currens, quo Olympiadicus ille ſumit initium. V. gr. Anno Domini 1618 adde 776. & prodibit annus Olympiadicus 2394. qui æſtate illius anni milleſimi ſexcenteſimi decimi octaui inchoatur. Deinde annos Iphiti diuide per 4. & quotiens dabit Olympiadem; reſiduum verò, annos ſequentis Olympiadis. V. g. Annus Iphiti 750 per 4. diſtributus dat in quotiente Olympiadas 187. cui ſi duos annos reſiduos adieceris, inuenies illum eſſe annum 2. Olympiad. 188. Quod ſi facta diuiſione nihil ſuperſit erit annus 4. Olympiadis per quotientem deſignatæ.

9. Data Olympias completa, hoc eſt cum ſuo quarto anno, multiplicetur per 4. & ſumma dabit annum Iphiti. Si verò proponatur Olympias inchoata tantum, hoc eſt, cum anno primo vel ſecundo, vel tertio: detrahe in primis hos annos inchoatæ Olympiados, atque adeo ipſam Olympiadam inceptam; reliquũ per 4. multiplica, ac demum adde rurſus incompletæ Olympiadis annos vt prodeat annus Iphiti. Ex. c. Annus primus Olympiadis 195. quotus eſt Iphiti ſiue Olympiadicus? Vt quæſtioni ſatisfacias ſubtrahe in primis à 195. annum vnum vltimæ Olympiados & remanebunt 194 Olympiades, quæ per 4. multiplicatæ dabunt annos Iphiti 776. quibus redde annum illum primum vltimæ Olympiadis paulò ante abiectum, & ſic tandem annum primum Olymp. 195. dixeris eſſe annum Iphiti 777. Sed hæc facilius & citius expediuntur per Tabulas.

CAPVT XV.

Diaſtema annorum Vrbis Conditæ ab æra Chriſti.

1. *VRbs* condita eſt ſecundum Varronem Olympiadis ſextæ anno tertio deſinente, ipſis Palilibus, quæ more Maiorum à Romanis celebrabantur 21. Aprilis.

Aprilis. Conſtat verò ex dictis cap. præcedenti illum annum fuiſſe 753. ante Epocham Chriſti. *Propoſito igitur Anno Chriſti cuicum[illegible] dabis 753. vt prodeat annus Vrbis conditæ illo Chriſti anno incipiens. Si ab anno Vrbis [illegible] 753 [illegible] indicabit annum Chriſti currentem, quo datus annus V. C. [illegible]* V. gr. Anno V. C. 754. propoſito, facta illa ſubductione, non remanebit [illegible] quæ deſignabit annum æræ Chriſti primum, [illegible] Vrbis 754. Quod ſi proponatur Annus V. bis infra 754. ſubtrahatur ille [illegible] & numerus [illegible] ſubtractione [illegible] indicabit annum ante vulgarem Chriſti Epocham, quo annus ille Vrbis [illegible] initium.

2. Confirmatur hæc ſententia authoritate Baronij, qui Tomo 2. Annalium, ad Anno Domini [illegible] *[illegible]* [illegible] *nonageſimo [illegible]* Si [illegible] Chriſti 298. adijciantur 753. prodibit annus Vrbis [illegible] Chriſti [illegible] quo terminatur 1050. Eodem ſenſu accipiendum eſt, quod idem Illuſtriſſimus Author habet ad annum Domini 283. [illegible] annum ſcilicet V. C. [illegible] annum Chriſti 285. quo nempe anno 20. Aprilis exit annus Vrbis [illegible] ſubſequitur [illegible]8.

3. Confirmatur ſecundò: Cædes Iulij Cæſaris [illegible] eſt anno V. C. 710. [illegible] annum [illegible] Iulianu[illegible] Olympiad[illegible] 8 [illegible] & [illegible] annos ante Chriſtum 4[illegible].

4. Accedit tertio loco ad hunc annorum nexum ſolidè ſtringendum annus ille, quo purpura Conſulari fulgebat Vlpius & Proculus ineunte ex A. D. XI. Kalendas Maias anno V. C. 991. teſte Cenſorino cæteris conſentientibus. Hic enim annus erat Chriſti 238. Iulianus 283. quando memorabilis illa Eclipſis ſolis mortales [illegible] die 2. Aprilis, anno primo Gordiani. Denique anno 92. Iuliano, qui fuit æræ Chriſti 4[illegible] celebratus eſt annus Vrbis 800. Claudio IV. & Vitellio III. Coss. vt cum Tacito, Plinio, Dione, Cenſorino ſentiunt plerique omnes Chronologi.

CAPVT XVI.

Quanta ſit differentia inter annos Chriſti & Regni Græcorum, ac à morte Alexandri. [illegible] & [illegible].

ANNI Regni Græcorum, quorum meminerunt libri Machabæorum ſunt [illegible] Seleucidarum, ſecundum Chaldæos, Syro-Græcorum, Syro-[illegible], [illegible] poſt Alexandrum, poſt mortem Alexandri, D[illegible]karnaim, [illegible]. Atque hæc [illegible] obitu Alexandri [illegible] Euſebio [illegible] S. Hieronymo [illegible] quem ſequuntur Ribera, [illegible]llus, & alij. Etſi vero ante Iulium Cæſarem

F [illegible]

hi anni aliam formam, aliud ſuorum menſium initium habuiſſe videãtur, communi tamen ſupputatione ſumunt à Calend. Octobris exordium. Nomina mẽſium aut Græca ſunt, aut Syro-Chaldaica, in cæteris cum anni Iuliani quantitate & forma congruunt, niſi quod dies intercalaris in hac æra adiiciatur ad finem menſis Peritii ſiue Sabath, qui noſtro Februario reſpondet.

2. His prænotatis primordia regni Græcorum ſtatuimus anno ante Chriſti æram trecenteſimo duodecimo fluente, quo acta eſt Olympias 117. Siquidem in confeſſo eſt Alexandrum Magnum extinctũ eſſe eo anno, quo cœpit Olympias 114. nempe ante æram Chriſti 324. Differunt igitur anni Regni Græcorum ineuntes ab annis Chriſti labentibus 312. ita vt anno primo Chriſti inierit annus Regni Græcorum 313. Vnde fit, vt, *ſi ad annum Chriſti propoſitum adijciatur 312. exurgat annus Alexandreus ſiue Regni Græcorum illo Chriſti anno labente exoriens: ſi anno Alexandreo detrahantur 312. remaneat annus Chriſti, quo Alexandreus ille aperitur. Si denique annus Alexandreus ſubtrahatur à 313. numerus relictus indicet annum ante æram Chriſti, quo cœpit annus ille Græcorum.*

3. Rem exempla ſubiecta declarant. *Primum.* Exorta eſt hæreſis Manichæorum anno Regni Græcorum 588. vt habet concors authorum ſententia: eundem autem annum Baronius & alii pariant Anno Chriſti 277. quo fluente expletur præcitatus annus Regni Græcorum & ſequens, qui eſt 589. initio Octobris inchoatur. *Secundum.* Nicena Synodus celebrata eſt ſub Conſtantino Magno Anno Domini 325. ex A D. XIII. Calendas Iunias. Atqui hoc accidit à die vndeuiceſima menſis Dæſii anno Alexandreo 636. vt habetur in Cõcilio Chalcedonenſi & ex dictis manifeſte ſequitur. Si enim Anno Chriſti 325. addideris 312. proueniet annus Alexandreus 637. initio Octobris illius Anni Chriſti exorſus. Hinc colliges anno ante æram Chriſti 165. definente repurgatum eſſe Machabæorum induſtria & pietate Templum Ieroſolymitanũ ac celebrata illius encænia. Siquidem id contigit die 25. menſis Caſleu anno Regni Græcorum 148.

4. Huic calculo fabam albam tribuunt tres Eclipſes ab Albatennio notatæ. *Prima* eſt Lunaris anno Dilkarhaim 1194. die 23. menſis Tamutz ſiue Iulii. *Secunda* Solaris anno Alexandreo 1202. die 8. Ab ſiue Auguſti. *Tertia* rurſum lunaris Anno Seleûcidarum 1212. die 2. Ab, ſiue Auguſti. *Prima* congruit anno Chriſti 883. *ſecunda*, anno 891. *tertia* 901.

5. Anni Philippi ſiue anni veri à morte Alexandri Magni peculiarem non pariunt difficultatem quoad ſuum initium; *Obijt namque Alexander*, vt paulò ante dicebamus *ante æram Chriſti anno* 324. quo pariter iniit annus 425. Nabonaſſari. Hîc tamen aduertendum eſt in æra Philippi ſiue mortis Alexandri ſæpe computari annos æquabiles eadem methodo, qua Nabonaſſareos. Fidem facit Ptolomeus,

Google

lomeus, qui annum 719. Nabonaſſari parem fecit anno 195. à morte Alexandri, & Cenſorinus qui anno ab exceſſu Alexandri 562. idem tribuit initiũ quod anno Nabonaſſari 986.

6. In iis quæ hactenus diximus, & in ſequentibus dicemus, meminetis nos annos ante Chriſtum (niſi quid adiungamus) computare methodo Iuliana, ſiue vt loquuntur veteri ſtylo.

7. Menſes in annis Regni Græcorum menſibus Latinis reſpondentes hoc ordine recenſentur:

[illegible]ro Chaldai[illegible].	*Græci.*	*Latini.*	*Dies.*
1. Tiſrin prior.	Hyperbereteus.	October.	31.
2. Tiſri poſterior.	Dius.	Nouember.	30.
3. Canun prior.	Apelleus.	December.	31.
4. Canun poſterior.	Audineus.	Ianuarius.	31.
5. Sabat, ſiue Asbat.	Peritius.	Februarius.	28.
6. Adar.	Diſtrus.	Martius.	31.
7. Niſan.	Xanticus.	Aprilis.	30.
8. Iiar.	Artemiſius.	Maius.	31.
9. Haziran.	Dæſius.	Iunius.	30.
10. Tamuz.	Panemus.	Iulius.	31.
11. Ab.	Lous.	Auguſtus.	31.
12. Elul.	Gorpiæus.	September.	31.

8. Annos Gregorianos putamus à Calendarii renouatione decreto Gregorii XIII. facta Anno Chriſti 1582. Annos verò Imperii Auſtriacorum auſpicamur à Rudolfo I. Habſpurgico, qui imperare cœpit Anno Dom. 1273. ſub initium Octobris.

Hic eſt locus Tabulæ connexionis ærarum.

CAPVT XVII.

Declaratio & vſus Tabulæ connexionis ærarum.

1. IN ſuprema parte Tabulæ ſunt æ[illegible] ærarum [illegible] connexio ſiue conueni[illegible] tr[illegible]ditur. *Primo* loco ſunt anni ante æram Chriſti vulgarem, *ſecundo* [illegible] Olympiade, quam reſtaurauit Iphitus: hos breuitatis cauſa *annos* [illegible]. Sequitur *tertio* loco *æra Olympiadum* per annos quaternos, [illegible] ſolet, di[illegible]. Poſtea ſunt anni *Vrbis conditæ, Regni Græcorum, &c.* vt in capite Tabulæ apparet. Sub titulis proxime ſub[illegible] anni [illegible] ſingularum ærarum.

2. In inferiori parte Tabulæ notantur anni expanſi ſub ſuis collectis: ſub ti-

tulo quidem ante æram Chriſti 100.99.98.97.& ſic deinceps deſcendendo vſque ad 1. ſub æra Chriſti verò & annis collectis eiuſdem habes 1.2.3.4. & cæteros numeros vſque ad 100. Idem eſt de cæteris æris ab 1. vſque ad 100. deductis. In calce Tabulæ notantur initia annorum ſingulorum cuiuslibet æræ principalioris. Ex quibus intelligitur, quod ſuis locis monuimus, *annos Chriſti*, & ante æram eiuſdem prout fluxerunt, inchoari ab initio Ianuarii, *annos Iphiti & Olympiadum* circa ſolſtitium æſtiuum, *annos Vrbis conditæ* die 21. Aprilis, *Regni Græcorum* ab initio Octobris: & ſic de cæteris.

3. Hæc Tabula vltra caput Olympiadum ſeſe non extendit verſus principium, nec de facto, finem verſus, ſe porrigit, niſi ad annum æræ vulgaris Chriſti 2300. poteſt tamen ad infinitum tempus poſt Chriſtum accommodari, ſi videlicet anni collecti ſurſum verſus naturali ordine per centenos augeantur. V. gr. ſi in æra Chriſti ſupra 2200, ſcribantur 2300.2400.2500.& ſic in infinitum; ſupra alias æras eodem modo procedatur.

4. Finis huius Tabulæ eſt, vt ſi detur aliquis annorum hîc notatorum, mox dicere poſſis, quotus alterius æræ annus ei reſpondeat. Exem. cauſ. Anno Chriſti 1618. quotus annus V.C. incepit? quotus Regni Græcorum? &c. Id hac ratione aſſequeris. Annum propoſitum quære ſub ſuo titulo, ita vt vnam partem (vel quaſi partem) ſumas primo inter numeros expanſos, deinde verò reliquum rectà aſcendendo inter numeros collectos eiuſdem æræ. Poſtea aſpice ſub aliis titulis, qui numeri è regione iam inuentorum ſint notati; & ſic tandem inuenies annorum connexionem. Rem ipſam clarius expono. Si vis ſcire, quotus Anno Chriſti 1618. incipiat annus Auguſtorum, quotus Monarchiæ Romanorum, quotus Æræ Hiſpanicæ, &c. ſic vtere hac Tabula. Quære ſub titulo Æræ Chriſti inter annos expanſos 18. reliquum autem, hoc eſt 1600. (quia quæſtio eſt de Anno Chriſti 1618.) inter collectos eiuſdem æræ Chriſti. Vide deinde ſub Titulo Annor. Auguſtorum quinam numeri è regione iſtorum iam in æra Chriſti inuentorum adſcribantur: reperies autem inferius (iuxta 18.) 45. ſuprà vero rectà aſcendendo tam altè quam iam aſcendens in æra Chriſti, deprehendes etiam 1600. Dic igitur Anno Chriſti 1618. incipere annum Auguſtorum 1645. nempe 29. Auguſti, prout ad calcem Tabulæ ſub eodem titulo ſignatur. Porrò ſub titulo *Monarchiæ Roman.* vide prius inferius iuxta annos *Auguſtorum* 45 iam inuentos, quis ſit annus expanſus, vbi cernes 48. rectà verò ſurſum aſcendens tam altè quam prius, inuenies 1600. Illo igitur Anno Domini incipit annus Monarchiæ Romanorum 1648. Si teneas eandem diſtantiam ſub titulo *Æræ Hiſpanicæ*, reperies infra 56. ſupra verò 1600. ſub annis Iulianis infra ſunt 63. & ſupra 1600. Sub annis *Regni Græcorum* ſeruata eadem diſtantia infra habes 30. ſupra 1900. Sub annis V.C. infrà 71. ſupra 2300. Sub annis *Iphiti* ſuperius 94

ſuperius

ſuperius 2300. Semper autem in ipſo progreſſu, quæratur primò inferior numerus deinde rectà aſcendendo ſuperior: atque hic numerus per additionem coniunctus dabit annum quæſitum. Vnde colliges Anno Christi 1. [illegible] fuiſſe annum Vrb. C. [illegible] ſupra 2300. Anno [illegible] 2394. Quod ſi in exemplo [illegible] progrediaris ad annos ante æram Christi, nihil tam altè reperies inter annos collectos: quia datus ille annus non fuit ante Christum. Hæc facilè apprehendes ſi priùs hæc conſideraueris ex Schemate primo infra tradendo.

5. Si legiſti vel audiſti Cicerone & Antonio Coſs. [illegible] eſſe annum *Vrbis Conditæ* [illegible], & vis cognoſcere, quotus fuerit annus ante Christum, [illegible] Inueſtiga [illegible] annorum Vrbis C. [illegible] parte Tabulæ, [illegible] rectà [illegible]. Si ſub æra *ant. Christum* è regione [illegible], videbis inferius 63. ſuperius verò [illegible] ciphram hic [illegible] numerum, quia licet non ſit pars, quoad vſum tamen huius Tabulæ fungitur officio partis. Fuit igitur Cicero Conſul anno ante vulgarem Christi æram 63. (Quo eodem anno natus eſt Auguſtus, geſtum bellum Catilinarium, ſubacta à Pompeio Iudæa, dicta Oratio pro Murena, &c.) Seruato eodem interuallo, ſub annis *Iphiti* reperies inferius 14. ſuperius 700. ſub annis *Regni Græcorum* inferius [illegible] ſuperius [illegible]. Ex quo intelliges Cicerone Conſule incepiſſe *annum Iphiti* 714. *Regni Græcorum* 150. Si perrexeris ad annos Iulianos, infra quidem reperies 83. ſed rectà aſcendendo nihil ad idem interuallum ſuperius comperies; quia Cicero Conſulatum geſſit ante annos Iulianos. Idem eſto de omnibus iudicium. Conſule Schema ſecundum.

Ante Æram Christi.	*Anni Iphiti.*		*Olympiades.*		*Anni V.C.*		*Regni Græcorum.*		
0	700		175			600			
			4						
63	14		2			91			

SCHEMA II.

Hoc Schemate in Tabula connexionis ærarum oſtenditur qui anni reſpondeant V.C. ſexcenteſimo nonageſimo primo, quo Cicero geſſit Conſulatum. In hac annorum conuenientia, numerus inferior debet addi cum ſuperiore eiuſdem æræ, prout dictum hoc capite XVII. num. 5. Fuit igitur iſte annus ante æram Chriſti 63. Iphiti 714. Olympiadis 179. an. 2. Vrbis conditæ *691.*

Porrò inferius in eadem linea habes numeros annorum expanſorum, & ſuperius collectorum: ita prorſus inuenies in Tabula connexionis ærarum: ſi mẽte concipias omnes alios numeros abeſſe, qui in hoc Schemate notati nõ ſunt. Hic vides ſuperius Olympiadas 175. & inferius 4. ſunt igitur 179. anno nempe 2. incipiente.

6. Con-

6. Conſtat Iulium Cæſarem trucidatum eſſe die 15. Martij, inſtante *anno V. C.* 710. At quoto anno *ante Chriſtum* id accidit? Quære ſub annis V. C. in parte inferiori Tabulæ 10. in ſuperiore verò recta aſcendendo 700. Ad idem interuallum ſub annis ante æram Chriſti videbis inferius 44. ſuperius 0. Dic igitur necem Cæſaris contigiſſe anno *ante Chriſtum* 44. Hæc clarius patent ex Schemate tertio.

Ante Æram Chriſti.	*Anni Iphiti.*	*Olympiades.*	*Anni Vrbis conditæ.*	*Regni Græcorum.*	*Iulian.*	*Æra Hiſpanica.*
[illegible]	700	17[illegible]	700	200	0	
44	13	An 9	[illegible]	69	2	

S[illegible]A III.

Hoc Schemate, in Tabula connexionis ærarum oſtenditur quando Iulius Cæſar occiſus fuerit, ſcilicet Anno ante æram Chriſti 44. quo pariter anno incepit Iphiti 733. Olympiad. 184. an. primus. Vrbis 710. Regni Græcorum 269. Iulian. 2. Hinc facile apprehendes, quomodo quærenda ſint, quæ dicta ſunt cap. 7 num. 6

7 Sit

7. Sit aliud exemplum, idque omnium facilimum. *Annus Christi* 2300. quibus aliarum ætatum annis pariatur? Vt quæſtioni ſatisfacias quære ſub *æra Christi* 100. planè ad calcem Tabulæ: deinde 2200. in ſupremitate eiuſdem columnæ. Adhæc ſub aliis æris accipe eodem interuallo duos numeros, nempe infimum & ſupremum, & ſic inuenies ſub annis *Auguſtorum* inferius 27; ſuperius 2300. ſub titulo *Monarchiæ Romanorum* inferius 30. ſuperius 2300. Sub *æra Sanctorum Martyrum*, infimo prorſus loco 17. ſupremo autem 2000. &c. Dic igitur *Anno Domini* 2300. incipere annum *Auguſtorum* 2327. *Monarchiæ Rom.* 2330. *Æra Hiſpanæ* 2338. *Iulianum* 2345. *Regni Græcorum* 2612. *Vrbis Conditæ* 3053. *Iphiti* 3076. ſiue *Olympiadis* 769. annum quartum. A *Sanctis Martyribus* 2017. *Gregorianum* 719.

8. Si detur annus qui non ſuperet 100. quærendus erit in inferiori parte Tabulæ, deinde aſcendendum rectà vſque ad 0. Cætera fiant vt prius. Sic reperies *anno Christi* 99. incepiſſe annum *Auguſtorum* 126. *Anno Christi* 100. annum *Auguſtorum* 127.

9. Si detur annus collectus, qui præciſe pluries centum contineat: 100. quæri debent infrà, & reliquum recto aſcenſu ſuprà. vt ſi detur *annus V.C.* 800. quære ſub titulo *Vrbis conditæ* 100. & ſupra 700. Cætera more ſolito peragantur. Vnde colliges annum iſtum V.C. 800. incepiſſe *Anno Christi* 47.

10. Circa annos Olympiadum obſerua, in ſuperiori parte Tabulæ notari ipſas Olympiadas tantum: in inferiori verò eiuſdem columnæ minoribus numeris 1.2.3.4. annos Olympiadum; maioribus verò notis Olympiadas Olympiadibus ſuperius notatis addendas. Exempli cauſa: Anno *Iphiti* 282. vides ſub titulo Olympiadum reſpondere inferius 2. minuſcula, vicina 2. maiuſculis, ſuperius verò 69. Hic numerus 69. iunctus cum 2. maiuſculis facit 71. *Olympiadas.* Annus igitur *Iphiti* 282. eſt *Olympiadis* 71. annus ſecundus. Hac ratione videbis annum *Iphiti* 199. eſſe 3. *Olymp.* 50. quia ſuperius habet 44. & infra 6. Olympiadas iuxta annum 3. minuſcula nota ſignatum. Quod ſi detur aliqua *Olympias* ex ca. *centeſima ſexta*, cuius anno primo natus eſt Alexander Magnus, ſic procedes: Inueſtiga in ſuperiori parte Tabulæ ſub titulo *Olympiadum* numerum data Olympiade proxime minorem, qui in prædicto exemplo eſt 100. deinde rectà deſcendens accipe reſiduum, nempe 6. iuxta 1. paruum, quia quæretur annus primus *Olympiadis ſextæ ſupra centeſimam.* In reliquis more ſolito perge, & ſic tandem inuenies annum 1. *Olymp.* 106. incepiſſe anno *ante Chriſtum* 356. quo pariter incepit annus *Iphiti* 421. *Vrbis conditæ* 398. antequam inciperent anni *Regni Græcorum, Iuliani, &c.* Verum multo facilius pariantur Olympiades cum annis Chriſti, per Tabulam aliam, quam vocamus *Concordiam Olympiadum*, cum *annis Chriſti*, & *annis ante æram Chriſti eiuſdem*, vt explicatum habes cap. præcedenti.

11. Exercitii cauſa poterit Chronologiæ ſtudioſus ſequentia exempla ad annos

nos Chriſti accommodare. Romulus regnare cœpit anno Vrbis primo. Regibus exactis, primi Conſules creati ſunt, circa annum V. C. 245. Xerxes tranſiit in Græciam anno 1. *Olymp.* 75. Alexander vicit Darium anno 2. *Olymp.* 112. Idem morte victus eſt anno 1. Olymp. 114. Anno *Regni Græcorum* 134. Antiochus Epiphanes regnum capeſſiuit, vt habetur lib. 1. Machab. cap. 1. Quoto anno ante æram Chriſti horum ſingula acciderunt?

12. His exemplis adde illud celebre Cenſorini. Hic annus, inquit, cuius index & titulus quidam eſt Vlpij & Pontiani Conſulatus ab *Olympiade* prima milleſimus eſt & quartus decimus ex diebus duntaxat æſtiuis, quibus Agon Olympicus celebratur. A *Roma* autem *condita* 991. & quidem ex Palilibus, vnde Vrbis anni numerantur. Eorum verò annorum quibus *Iulianis* nomen eſt 283. ſed ex die Calend. Ianuar. vnde Iulius Cæſar anni à ſe conſtituti fecit principium. At eorum qui vocantur *Augustorum* 265. perinde ex Calend. Ianuarii, &c. Sed *Ægyptij* quod biennio ante in poteſtatem ditionemq; Pop. Rom. venerunt habent hunc annum *Augustorum* 267. intellige ſub finem menſis Auguſti terminandū, &c. Quintus igitur *annus Chriſti* fuit, 283. *Iulianus*?

13. Ad æras quas præcedentibus capitibus connexas dedimus addi poſſunt aliæ quælibet, vt à Baptiſmo S. Clodouei Galliarum Regis, qui contigit Anno Domini 499. Tunc ampullam ore columbæ cælitus allatam, cuius perenni ſacro oleo Chriſtianiſſimi Reges hactenus inungi conſueuerunt, teſtantur hiſtorici. Addunt plerique inde Lilia pro inſignibus ſuſcepta. Ferunt etiam ab eodem tempore Regibus Francorum conceſſam diuinitus gratiam ſanandi ſtrumosos. Quod donum etiamnum magna Dei & Regum Chriſtianiſſimorum gloria in LVDOVICO XIII. perſeuerat. Hæc *Æra* dici poteſt *Liliata Chriſtianiſſimorum*.

14. Nec immerito adiungi poteſt æra ducta ab eo tempore, quo S. Stephanus Pannoniæ Dux coronam cum nomine Regio accepit a Sylueſtro II. Summo Pontifice, Deo per Angelum, id vt fieret iubente, cum idem S. Stephanus Aſtricum Colocenſem Epiſcopum Legatum ad ſummum Pontificem miſiſſet petitum, vt recens conuerſæ Pannoniæ benedictionem impertiret, Strigonienſem Eccleſiam Metropolim conſtitueret, reliquos Epiſcopatus firmaret, atque ipſum Ducem Regio diademate exornaret. Quod accedit *Anno Chriſti* milleſimo. Hæc *Æra* dici poteſt *Apoſtolica Hungarorum*: ſiquidem Chriſti Vicarius conceſſit, vt Crucem ante Regem ceu Apoſtolatus inſigne deferretur. Quid nî etiam dicatur *Stephanea Pannonum*, aut *Metropolitana Strigonienſium*?

15. Pari iure POLONI annos numerare poſſunt à Baptiſmo Mieczislai Ducis, qui ſuadente vxore ſua Dobraua fœmina pientiſſima Ducis Boëmorum filia, Idolis confractis, & rebus ad eorum cultum ſpectantibus igni datis, cum ipſe

tum ſubditi eius Chriſto nomen dederunt. Hoc communiter referunt ad annum Domini 965. Non ineptè hanc annorum computationem nominaueris *Æram Miecziſlauicam Polonorum*.

16. Quin etiam *Vbij* antiquæ ſuæ nobilitatis memores *Æram Colonienſem* inſerant, deductam à Conſulatu C. Antiſtii & M. Suillii, cum Agrippina Auguſta, quo vim ſuam ſociis quoque nationibus oſtentaret in *Oppidum Vbiorum*, in quo genita erat Veteranos Coloniamque deduci imperat, cui nomen inditum ex vocabulo ipſius: Vt totidem verbis tradit Tacitus Lib. XII. Annalium. Iſtis autem Coss. iniit annus V.C. 803. & 2. Olymp. 207. Ætæ vulgaris Chriſti 50. Sedis S. Petri Romæ 8. à die 18. Ianuarii. Claudii Imperatoris x. à Calend. Februarii.

CAPVT XVIII.

De praxi Chronologiæ addiſcendâ.

QVANTVM ad literarum tum ſacrarum, tum profanarum intelligentiam vtilitatis afferat notitia ſaltem mediocris Chronologię, patet experientia, & docet Salmeron Tom. 1. Prolegom. IX. & X. Ribera in Minores Prophetas præludio VI. & alii, qui in hanc ſententiam laudant Cyrillum, Auguſtinum, Lactātium, &c. Hoc genus ſtudii ſic vtiliter aggredieris.

1. Deſcribe ex Baronio aut alio quouis authore ſeriem Conſulū per aliquot annos ita digeſtam, vt communi peritorum conſenſu, non occurrat difficultas Chronologica de ordine annorum, quos complectitur Catalogus ille Conſulum. Sufficiet autem ſi hunc Catalogum incipias, vel ab anno *primo Iuliano*, vel ab *anno primo*, aut etiam *XV. Imperij Tiberij*, & perducas vſque ad Conſulatum *Veſpaſiani & Titi*, prout expreſſum habes ſub finem huius Tractatus.

2. *Secundò*. Scito Chronologiam de annis Conſulum & æræ Chriſti noſtra ætate eo eſſe perductam, vt nullum iam reſtet inter Chronologos diſſidium, niſi de biennij, aut ſummum triennij ſpatio. Exempli cauſa: annum quo *Tiberius V. & Ælius Seianus* fuēre Coss. aliqui putant eſſe æræ Chriſti *trigeſimum primum*, alii *trigeſimum tertium*; pauci admodum vel potius de facto nulli opinantur vel opinari poſſunt eſſe *trigeſimum ſecundum*. Item annum quo *Veſpaſiano & Tito* Coss. euerſa ſunt Ieroſolyma, quidam aſſerunt eſſe Chriſti 70. alii 72. Qui verò obiter & non ex profeſſo id agant, alium forte aſſignant: ſed rari ſunt tales, nec rem ad viuum reſecant.

3. Sume quædam ita certa, vt ab omnibus noſtri temporis authoribus ferè admittantur tam Catholicis, quam aliis, vt ſunt Eclipſes notatæ in illo Catalogo Conſulum infrà tradendo, anno V. Claudii, & anno V. Neronis. Item *anni Olympiadum, Vrbis condita*, & alia eiuſmodi in eodem Catalogo ſignata.

4. Memi-

4. Meminiſſe debes eius quod ſupra monuimus, Eclipſin Solis naturaliter non contingere niſi nouilunio; Eclipſin Lunæ tantum plenilunio. Deinde certo tibi perſuade Epactas à P. Clauio Calendario affixas non diſtare vnquam à Nouiluniis ſex ſeptemve dierum ſpatio: ſufficit autem ſi hoc intelligatur de Epactis ab *anno primo Chriſti* vſque ad noſtra tempora extenſis. Alias enim error eſſet intolerabilis, quem non tacuiſſent illi, qui Epactas Clauianas rigidè examinarent, neque Eccleſia Catholica nouum Calendarium admiſiſſet, neque omnes iudicarent Epactas noui Calendarii propius ad Nouilunia accedere, quã Aureus Numerus accedebat in antiquo, cùm eſt facta correctio Calendarii. Tunc autem ordinariè Aureus Numerus à Nouilunio non aberrabat niſi quinque circiter diebus.

5. Potes ſibi ſine imprudentia perſuadere rationem Calendarii nõ eſſe mutatam à *Chriſti pueritia* vſque ad annum 1582. Hac in re conſentiunt, Baronius, Spondanus, Torniellus, Gordonus, & Hæreticorum in Chronologicis Choriphæi. Dixi à *pueritia Chriſti*: conſtat enim inter omnes circa annum Chriſti quartum, aut ſaltem octauum plenè fuiſſe correctum & vſu receptum Calendarium Iulianum, quod iam antiquum vocamus, vt dicebamus alibi.

6. Nota hæc verba Spondani (Baronii authoritate probata) ad annum Do-
„ mini 1033. num. 111. Hoc eodẽ anno, inquit, Rex Francorum Robertus verè
„ Chriſtianiſſimus ex hac vita migrauit, XIII. Calendas Auguſti. Scimus quidẽ
„ alios id referre in annum ſuperiorem, interq; illos ipſum Helgaldum Floria-
„ cenſem Monachum, qui eiuſdem vitam ſcripſit, nec non fragmenta Hiſtoriæ
„ Francorum poſita in Appendice ad Helgaldum & Glabrum. Verùm cùm idẽ
„ Helgaldus inferius vbi agit de morte ipſius Regis affirmet illo anno eſſe de-
„ functum, quo contigit Solis Eclipſis III. Calendas Iulii hora VI. diei, vigeſi-
„ mo primo die ab eadem Eclipſi XIII. Calendas Auguſti: *dubitandi nullus rema-
„ net locus, hoc & non ſuperiori anno contigiſſe ex certa* (nota hæc verba) *demonſtratione
„ Aſtronomicarum Tabularum*. Etenim hoc anno 1033. factum eſt Nouilunium III.
„ Calendas Iulii: anno verò ſuperiori 1032. IV. Idus Iulii. Quibus conſideratis
„ inde etiam reprehenditur Sigebertus, qui eandem Eclipſin poſuit anno ſupe-
„ riori: prudentius verò Hermannus poſuit hoc anno. Hæc ille & benè. In ſimili dubio, ſimili ſolutione vtaris. Conſule Tabulas Aſtronomicas per te, vel per alium Matheſeos peritum: ſi minus id lubet, adhibe ſaltem Epactas Clauii, quæ etſi Eclipſin non oſtendunt, clarè tamen demonſtrant Nouilunium non fuiſſe III. Calendas Iulii Anno Dom. 1032. Iſto enim anno Epacta eſt XV. quæ diſtat à III. Calend. Iulii plus octiduo. Anno verò 1033. Epacta eſt XXVI. quę vnius tantum diei interuallo abeſt à III. Calendas Iulii. Plerumq; autem contingit, vt Epactæ Clauianæ, Nouiluniũ vno altero ve die conſequantur. Quod ipſum Clauius ſæpe ſæpius inculcat.

7. Si non vis aut non potes vti Tabulis Aſtronomicis: habe in promptu binas Tabellas, alteram Epactarum ab anno Chriſti primo, vſque ad 1600. alteram Cycli Solis. Prior inueniendis more Computiſtico Nouiluniis; poſterior literis Dominicalibus antiqui Calendarii inſeruit. Vſus vtriuſque Tabellæ facilimus eſt, eumque tradere ſolent in Computo Eccleſiaſtico, quod ſuis locis fecimus.

8. Hiſce probè intellectis hoc modo ad praxin accedes. Quartino II. & Coruino Coss. anno v. Claudii Calendis Auguſti contigit Solis Eclipſis, vt vides annotatum in Catalogo Conſulum, & omnes fateri coguntur. Sed in dubium aliqui vocăt, vtrum illis Coss. fuerit annus quadrageſimus quintus Æræ Chriſti; an verò quadrageſimus ſeptimus. Tu ne quid temerè aſſeras, inueſtiga Eclipſeos iſtius annum ea methodo, qua Baronius ſiue Spondanus inquiſiuit annum, quo Robertus Rex Chriſtianiſſimus fatis conceſſit. Auſim verò affirmare te nullam omnino Tabulam vſu Mathematicorum vel Catholicorum, vel aliorum receptam inuenturum, quæ Solis Eclipſin tribuat anno æræ Chriſti *quadrageſimo ſeptimo* Calendis Auguſti. At verò anno *quadrageſimo quinto*, Nouilunium deprehendes prima die Auguſti, tum ex illa facilima computandi ratione, qua Clauius vtitur cap. xiv. Calendarij Romani, tum ex aliis Tabulis Mathematicis, tum denique ex Epactis Clauii. Siquidem Epacta Anni Chriſti *quadrageſimi quinti* fuit xxiv. quæ affixa eſt ipſis Calendis Auguſti. Vt ſis certior, quære Epactam anni 47. Chriſti, quam videbis eſſe x vi. aſpice deinde in Calendario, vbinam hæc Epacta xiv. locum habeat circa Auguſti menſis Calendas, & tandem deprehendes eam nona die Auguſti ſignatam. Dic igitur, quod in ſimili Controuerſia verè dixit Spondanus: *dubitandi nullus remanet locus Anno Chriſti quadrageſimo quinto*, & non *quadrageſimo ſeptimo M. Vinicium Quartinum II. & M. Statilium Coruinum fuiſſe Conſules. Siquidem omnium aſſertio eſt, eam Eclipſin anno 45 & non 47. contigiſſe ex certa Demonſtratione Aſtronomicarum Tabularum.* Etenim anno 45. factum eſt Nouilunium Calendis Auguſti: anno verò *quadrageſimo ſeptimo* circa Idus Auguſti. Vide hoc ipſum anni 45. nouilunium notatum à Clauio capite 14. Calendarii, pag. 271. anni verò 47 pag. 273. Prædictis igitur Conſulibus adſcribe annum æræ Chriſti quadrageſimum quintum.

9. Aliud exemplum pari ratione examinaueris. Sol defecit Vipſanio & Capitone Coss. Anno v. Neronis vltima die Aprilis: ſed quæritur, vtrum anno æræ Chriſti 59. an 61? Epactam anni *quinquageſimi noni* inuenies xxix. quæ ſedem habet die 30. Aprilis: Anni verò ſexageſimi primi Epacta eſt xxi. adnotata die viii. Maij. Si Epactæ ſunt tibi ſuſpectæ, adhibe quaſcumque volueris Tabularum Aſtronomicarum, nec vnquam reperies Solis deliquium accidiſſe pridie Calendas Maias Anno Dom. 61. ſed potius 59. Sic tradit Nouilunium anni 59.

Clauius

Clauius illo cap. xiv. pag. 209. Nouilunium autem anni 61. pag. 211. ſed procul à 30. die Aprilis. Vnde concludes C. Vipſanium Poplicolam, & C. Fonteium Capitonem geſſiſſe Conſulatum anno vulgaris æræ Chriſti 59. Quod ipſum ex primo exemplo manifeſtum euadit: ſi enim ad Conſulatum Quartini II. & Coruini conſtituatur *Annus Chriſti* 45. neceſſario *quinquageſimus nonus* incidet in Vipſanium & Capitonem, vt in Catalogo infra ſcripto liquido apparet.

10. Tertium exemplum ſuppeditat cum Baronij aſſenſu Henricus Spondanus ad annum Domini 72. num. v. vbi ex aliis refert euerſam à Tito vrbem Ieroſolymitanam, quando octaua dies Septembris incidit in Sabbatum. Iſto igitur anno litera Dominicalis erat G. quæ ſedem habet 9. Septembris. Tabula verò Cycli Solis oſtendit hoc conuenire *anno* vulgaris æræ Chriſti *ſeptuageſimo*. Ergò Veſpaſiano & Tito Coss. fuit annus æræ Chriſti ſeptuageſimus. Viden' vt hæc tria exempla conſpirant in huius doctrinæ veritatem? Plura eiuſmodi peti poſſunt ex Computo Eccleſiaſtico.

11. *Obijcies* fortè quiſpiam; hæc ideo videri incerta, quod Tabulæ Mathematicæ non nihil inter ſe diſcrepent. At facilis eſt reſponſio. Nam in primis de tertio exemplo (quo ſolo confirmatur quicquid de connexione Conſulum cum æra Chriſti ſuadere intendimus) nulla eſt dubitandi ratio. Quiſquis enim cum Spondano, Baronio & aliis fatetur à Chriſti pueritia vſque ad annum 1582. Calendarium non fuiſſe mutatum, & eo anno Titum Ieroſolymis potitum, quo octaua Septembris fuit Sabbatum: is velit, nolit cogetur admittere Conſulatũ Veſpaſiani & Titi incurriſſe in annum æræ vulgaris Chriſti 70. Quo admiſſo reliquis Conſulibus alij anni æræ Chriſti tribui non poſſunt, quam in iſto Conſulum Catalogo ſignati ſint.

12. De Tabulis Mathematicis, ſi Baronio, Spondano & aliis alibi ſeruiunt, cur hîc iis non vtamur? Deinde etſi iſtæ Tabulæ quibuſdam minutiis inter ſe diſſident; omnes tamen omnino nobis fauent; nulla aduerſariis. Vnum addo; aut fundamenta Romani Calendarii corruunt, aut Eclipſes illę non ſunt aptè ſuis Conſulibus conſignatæ; quorum vtrumque haud parum abſurdum videri debet; aut denique ritè Annos Chriſti cum annis Conſulum aptauimus.

13. Ad ſuperandas aut euitandas occurrentes ſubinde in Chronologia ſalebras, non abs re fuerit meminiſſe eorum, quæ Baronius ex Beda, Spondanus ex vtroque notat ad annum Domini 527. num. viii. illo ſcilicet Chriſti anno 527. Dionyſium Abbatem primùm cœpiſſe numerare annos ab Incarnatione Domini, cum antea per Olympiades, Conſules aut Indictiones, aut ab Imperio „ Diocletiani anni numerari ſolerent. Deinde hæc ſubiungit: Sed & Alexan- „ drina Eccleſia vna cum vniuerſa Ægypto deteſtata Chronologiam illam, quę „ ab impio & immani Chriſtianorum hoſte Diocletiano Imperatore ex ipſius

„ ea de re Edicto promulgato deducebatur, quamque Græci calculatores, vt „ plurimum obſeruabant, illud præſtitir, vt non à Diocletiano, ſed à Martyrum „ tempore, qui ſub Diocletiano paſſi ſunt, annorum computum deriuarent, „ quem hactenus apud eos vigere vſum cernere licet ex literis Gabrielis Patri- „ archæ Alexandrini ad Clementem VIII. Huc etiã ſpectat, quod idem Spondanus memorat ad annum Domini 610. num. III. nimirum ſupputationem annorum Domini, quæ apud Græcos reperitur, differre ab ea, quæ apud Latinos eſt, aliquot annis. *Siquidem*, inquit, *hunc* (ſecundum Latinos 610.) *quem octauum Phocæ omnes numerant, eundem illi* Græci 602. *ponunt.*

14. Ex quibus conſtat, iſtam qua iam vtimur annorum Chriſti computationem, nec ſemper, nec vbique vulgò vſurpatam fuiſſe. Siquidem *Dionyſius Exiguus primus extitit Author, eo modo numerandi annos Chriſti.* vt totidem verbis ait Baronius ad annum Domini XXVI. num. III. Antequam verò apud omnes Chriſtianos Occidentales vulgò vſurparetur hæc computatio, quæ dici ſolet Dionyſiana, multi adhuc anni effluxerunt, vt patet ex Scriptoribus, qui poſt Dionyſium floruerunt. Hinc notant aliqui recentiorum, primùm iuſſu Caroli Craſſi (qui obiit anno Domini 888.) in Germania Epiſtolas cœpiſſe annis à Natiuitate Chriſti notari. Nec poteſt negari Hiſpanos Catholiciſſimos diu annis Chriſti prætermiſſis ſuam æram retinuiſſe, vt apparet ex plurimis Conciliis in Hiſpania & vicinis regionibus celebratis. Hinc Biecus ſuum opus in Apocalypſin ſignat æra 1008. Id autem conuenit anno Chriſti 970. vt bene Alcaſar notatione XXVI. procœmiali in Apocalypſin. Sic etiam Galli Chriſtianiſſimi haud exiguo tempore, nulla facta annorum Chriſti mẽtione annos ab obitu S. Martini numerabant.

15. Ex dictis conſtat ſecundò Græcos æram Chriſti habuiſſe octo annis breuiorem, quam nos habeamus: tametſi hoc noſtro æuo à Latinis hac in re non videantur diſſentire.

16. Colligitur tertiò Chriſtianos in Ægypto degentes hactenus vulgò vſos non fuiſſe annis Chriſti more noſtro; ſed annis à Sanctis Martyribus, idque eodem prorſus calculo, quo exactè computantur anni ab Imperio Diocletiani: licet hic anno primum XIX. ſui Imperii immanem illam in ſanctos Martyres perſecutionem excitarit. Hinc illæ literæ ad Clementem octauum ex Ægypto datæ ſignantur anno à ſanctis Martyribus 1310. die VI. Athyr, qui nobis erat Chriſti 1593. 12. Nouembris.

17. Anno Olympiadum, Vrbis conditæ, & Romanorum Imperatorum magno ſcriptorum cõſenſu ſingulis Conſulibus eo modo tribuũtur, quo illos adſcriptos vides in ſequenti Catalogo Conſulum: neque hîc vlla eſt inter Chronologos

nologos diſſentio. Verbi gratia: Claudio IV. & Vitellio III. Coſs. iniiſſe annum Vrbis 800. Olymp. 206. annum ſecundum, Imperii Claudii ſeptimum nullus audet negare hoc noſtro tempore. Hinc aptè ſub finem Apparatus ad Annales Eccleſiaſticos, Lentulo & Meſſalino Conſulibus datur annus V. C. 751. & 1. Olymp. 194. vt etiam ſignatum habes in illo Catalogo Conſulum.

18. Cùm dicitur S. Paulus ad Chriſtum conuerſus anno ſecundo ab Aſcenſione Domini, (idem eſt in aliis rebus de ſimili forma loquendi) duobus modis intelligi poteſt. *Primò*, tranſacto iam ſemel à die Aſcenſionis duodecim menſium curriculo, ac inſuper adiecto aliquo temporis ſpatio. *Secundò*, Ab Aſcenſus Dominici die vſque ad finem Decembris anno vno computato, & altero à Calendis Ianuarii inchoato, ita vt conuerſio S Pauli non niſi ſeptem vel octo menſibus poſt Aſcenſionem Domini contigerit. Priori modo Baronius, Caſpar Sanctius, & aliqui alii dicunt, S. Paulum conuerſum anno ſecundo ab Aſcenſione Domini: Henricus verò Spondanus, Nicolaus Serarius, & quidam alii accipiunt annum illum ſecundum ab Aſcenſione Domini quo conuerſus dicitur S. Paulus, poſteriori modo.

19. Simili prorſus ratione diſtingui poteſt, ſi quid geſtum dicatur, V. gr. anno decimo quarto Neronis, niſi quid aliud adiiciatur: ac proinde illi Auctores qui dicunt Principes Apoſtolorum ſubiiſſe martyrium anno 14. Neronis, niſi quippiam aliud apponant, non pugnant cum iis, qui bene cum Baronio id ſignant, anno 13. Neronis necdum finito. Siquidem Baronius clarè oſtendit ſe accipere iſtum 13. Neronis annum priori ſenſu: alii verò fortè potuerunt accepiſſe annum 14. poſteriori modo, vt ſunt S. Hieronymus, Beda, Caietanus, Salmeron, Ribera, Benedictus Iuſtinianus, & alii, quorum nõnulli ſecuritatis cauſa aſſerunt id accidiſſe anno 13. vel 14. Neronis, vt Pererius Prolego: in Epiſt. ad Rom. Diſput. 1. num. 43. qui num. 25. annum 14. duntaxat numerat; at num. 44. ſolum annum 13. ſignat. Eodem poſteriori ſenſu Bellarminus & Cornelius Cornelii dicunt à S. Paulo ſcriptam eſſe ſecundam ad Timotheum Epiſtolam anno 14. Neronis.

20. Pari penitus calculo ad annorum rationes exigi poteſt, quod ex S. Luca colligitur, Chriſtum eſſe baptiſatum anno XV. Imperii Tiberii. Ex eo enim præciſe ſtatui non poteſt, vtrum id factum fuerit *Silano & Nerua*; an vero *duobus Geminis Coſſ.* Nã licet dicatur Chriſtus aquis Iordanis tinctus anno decimoquinto Tiberii; quidam tamen contendere poſſunt annum illum XV. accipiendum eſſe priori computandi modo, quo Baronius & Sanctius dicunt S. Paulum eſſe conuerſum anno ſecundo à Paſſione Domini; alii verò poſteriori modo, quo Serarius & Spondanus, de Conuerſione S. Pauli loquuntur, quo Baronius accipit annum 4. Olympiadis 202. dum explicat Eclipſin à Phlegonte notatam,

quo

quo authores iam citati computant annum 14. Neronis. Duplicem hanc numerandi rationem explicant præter alios Serarius, in Theſibus de S. Paulo, parte 2. §. 1. Ribera in cap. 1. Zachariæ num. XXIII. admittit Baronius loco iam dicto, & Franciſcus Suarez in 3. p. Tom. 2. agens de Paſſione Domini.

21. Quod de Anno Baptiſmi Chriſti dictum eſt, idem ad annum Paſſionis quadrat. Quantumuis enim conueniat inter Authores Chriſtum eſſe paſſum anno XVIII. Imperii Tiberii: dubium tamen remanet, vtrum *Tiberio V. & Seiano*, quibus incipit annus iſte XVIII. an verò *Ahenobarbo & Vitellio Coss.* quibus conſulatum ineuntibus currebat annus XVIII. Tiberii. Caſſiodorus enim, Oroſius & alii, qui volunt Seianum fuiſſe Chriſto ſuperſtitem, facile dixerint ſe agnoſcere annum Paſſionis Dominicæ eſſe XVIII. Tiberii, ſed eo ſenſu, quem poſteriorem iam nominauimus, & quo, teſte Baronio, ſæpe accipi ſolet annus Tribunitiæ Poteſtatis ſimul cum Imperio acceptæ. E contrà verò Baronius & alii annum XVIII. Tiberii accipiunt ſenſu priori: quia licet computandi ratio poſterior, quam Baronius Romanam vocat, ſit vetuſtiſſima, vt ait Serarius, ac proinde vſurpari potuerit, vt ab aliis, ſic ab Euangeliſta, loquente de anno XV. Imperij Tiberij: non eſt tamen certum, vtrum hanc an illam numerandi formam tenuerit. Varios enim computandi modos indicant Euangeliſtæ, cùm agunt de tempore Transfigurationis, de vltima cœna, de hora crucifixionis, de die Reſurrectionis Chriſti poſt tres dies à morte. Omitto vulgarem illam diſtinctionem anni completi à currente, ſiue labente, quæ frequenter adhibetur in controuerſis opinionibus.

Hæc de hiſce numerandi modis paulo fuſius inculcanda putaui, ne Authores diuerſos vel cõuenire inter ſe, vel diſſidere, ij temerè iudicent, qui ad Chronologiæ ſtudia Tirones accedunt. Cætera verò, quæ hoc Opuſculo ſunt in medium allata; ea in eorum gratiam retuli, quibus ad aliquam Chronologiæ notitiam aſpirantibus tantum otij non ſuppetit, vt prolixas Hiſtoricorum narrationes perlegere, & intricatas Mathematicorum Apodixes reuoluere poſſint. Videat quiſquis veritatem amat, ne ſine ratione ea neget, quæ ab omnibus iam pro compertis habentur, ne etiam errores affingat Romano Calendario, quibus illud carere rigidiſſimi quique illius examinatores profitentur.

Sequitur

Sequitur Catalogus Conſulum ab anno Confuſionis, qui annos Iulianos proximè anteceſſit, vſque ad Conſulatum Veſpaſiani & Titi.

Anni Iuliani.	Ante Æram Chriſti.	Olympiadū.	Vrbis Conditæ.	Imperatorū Rom. *Ætatis Auguſti.*	
0	46	183 3	708	18	IVLIVS Cæſar III. & M. Æmylius. C. Iul. Cæſar Pontifex Max. ſuo III. & M. Æmylii Lepidi conſulatu trium menſium intercalarium adiectione annum quindecim menſiū, qui dictus eſt Confuſionis conſtituit. Ita Cenſorinus de die Natali, c. VIII.
1	45	4	709	19	Iulius Cæſar IV. ſine Collega. Hic eſt annus primus Iulianus, omnium conſenſu.
2	44	184 1	710	20	Iulius Cæſar V. & M. Antonius. Cæſar occiditur 15. die Martii. Hinc aliqui auſpicãtur annos Imperii Auguſti. De rebus huius temporis agit Dio Lib. 43. 44. 45.
3	43	2	711	21	Hircius & Panſa, qui fato cecidit Conſul vterque pari. Dio lib. 46.
4	42	3	712	22	M. Æmylius Lepidus & L. Munacius Plancus.
5	41	4	713	23	L. Antonius, & P. Seruilius.

Iuliani.	*Ante Chri.*	*Olympiad.*	*V. C.*	*Imp. Rom.*	
6	40	185 1	714	24	Caluinus II. & C.Aſinius Pollio.
7	39	2	715	25	L. Martius Cenſorinus & C. Caluinus Sabinus.
8	38	3	716	26	Appius Claudius & C.Norbanus. Octauus annus Iulianus eſt primus æræ Hiſpanicæ.
9	37	4	717	27	M.Agrippa & L.Caninius Gallus.
10	36	186 1	718	28	L.Gel.Poplicola & M.Cocatius Nerua. Dio lib.49.de tribus ſequentibus annis agit.
11	35	2	719	29	Sex.Pompeius & L.Cornificius.
12	34	3	720	30	L.Scribonius Libo,& L.Sempr.Atratinus.
13	33	4	721	31	C.Cæſar II.& L.Volca.Tullus.

Digitized by Google

Iuliani.	Ante Chri.	Olympiadũ.	V.C.	Imp. Rom.	
14	32	187 1	722	32	C.Soſius & Cn.Domit.Ahenobarbus. Dio lib.50.
15	31	2	723	33	C.Cæſar III.& M.Valer.Meſſala. His Coſs. victus eſt Antonius ab Auguſto ad Actium promontorium.
16	30	3	724	34	C.Cæſar IV.& M.Licin.Craſſus.Hinc numerantur anni Monarchiæ Romanorũ, cùm ſublatis Antonio & Cleoparra Octauianus Imperator ſolus rerum potiri cœpit.
17	29	4	725	35	C.Cæſar V.& Sex.Apuleius.
18	28	188 1	726	36	C.Cæſar VI. & M.Agrippa II.
19	27	2	727	37	C.Cæſar VII.& M.Agrippa III. Hic annus eſt primus Auguſtorum.
20	26	3	728	38	C.Cæſar VIII.& T.Statil.Taurus.
21	25	4	729	39	C.Cæſar IX.& M.Iunius Silanus.

Digitized by Google

Iuliani.	Anno Chri.	Olympiad.	V. C.	Imp. Rom.	
22	24	189 1	730	40	C.Cæſar X. & C.Norbanus.
23	23	2	731	41	Cæſar ſiue Auguſtus XI. & Cn.Piſo. Anno Iuliano 23. ante æram Chriſti etiam 23. incipiunt anni Tribunitiæ Poteſtatis Auguſti.
24	22	3	732	42	M.Marcellus & L.Arruntius.
25	21	4	733	43	M.Lollius & Q.Lepidus.
26	20	190 1	734	44	C.Apuleius & P.Silius.
27	19	2	735	45	C.Sent.Saturn.& C.Lucret.Veſpillo.
28	18	3	736	46	P.Sent. Marcellinus & Cn.Corn.Lentulus.
29	17	4	737	47	C.Furnius & C.Iunius Silanus.

L.Domit.

Iulia-ni.	Anno Chri.	Olym-piad.	V. C.	Imp. Rom.	
30	16	191 1	738	48	L.Domit.Ahen.& P.Cor.Scipio.
31	15	2	739	49	M.Liuius Druſo & Calpur.Piſo.
32	14	3	740	50	Cn.Corn. Lentulus & M.Licin.Craſſus.
33	13	4	741	51	Tiberius Nero & P. Quint.Varus.
34	12	192 1	742	52	M.Valer. Meſſala Barbatus & P.Sulp. Quirinus.
35	11	2	743	53	Paul.Fab.Max,& Q.Ailius Tubero.
36	10	3	744	54	Iulus Anto.Afr. & Paul. Fab.Max,
37	9	4	745	55	Druſus Nero & L.Quirr. Criſpinus. De hoc & 16.ſequentibus annis Dio lib.55.

Iulia-ni.	Ante Chri.	Olym-piad.	V. C.	Imp. Rom.	
38	8	193 1	746	56	M.Martius Cenſor, & C.Aſinius Gallus.
39	7	2	747	57	Tiber.Nero II.& Cn.Piſo II.
40	6	3	748	58	D. Lælius & Caius Antiſtius.
41	5	4	749	59	Auguſtus XII. & L.Sulla.
42	4	192 1	750	60	Caluiſius Sabin.& Paſſænus Rufus. Annum 1.Olymp.194. pariant anno V.C.750 Baronius in Apparatu,& alii vnanimi calculo.
43	3	2	751	61	Cor.Lentulus & M.Val.Meſſalinus.
44	2	3	752	62	Auguſtus XIII.& M.Plautius.
45	1	4	753	63	Coſſus Lentulus & L.Piſo.

C.Cæſar

Digitized by Google

Iuliani.	*Æra Chriſti.*	*Olympiad.*	*V. C.*	*Imp. Rom.*	
46	1	195 1	754	64	C. Cæſar & L. Paulus. His Coss. incipit vulgaris Epocha annorum Chriſti.
47	2	2	755	65	P. Vinucius & P. Alfenus Varus.
48	3	3	756	66	M. Seruilius & L. Ælius Lama.
49	4	4	757	67	Sex. Ælius Catus & C. Sent. Saturn.
50	5	196 1	758	68	C. Corn. Cinna, & L. Valer. Meſſ. Voluſius.
51	6	2	759	69	M. Æmylius Lepidus & L. Arruntius.
52	7	3	760	70	Q. Metellus Creticus & A. Licin. Nerua Silanus.
53	8	4	761	71	M. Furius Camillus & Sex. Nonus.

Q. Sulp.

Digitized by Google

Iuliani.	*Æra Chri.*	*Olympiad.*	*V. C.*	*Imp. Rom.*	
54	9	197	762	72	Q.Sulp.Camer.& Cn.Pop.Sabinus. De & quinque ſequentibus annis Dio Lib. 56.
55	10	2	763	73	P. Dolabella & C.Iulius Silanus.
56	11	3	764	74	M.Æmylius Lepidus & T.Stat.Taurus.
57	12	4	765	75	Germanicus & C.Fonteius Capito.
58	13	188 1	766	76	L.Munacius Plancus & C.Silius.
59	14	2	767	*Imperij Tiberij* 1	Sex.Pompeius & Sex.Apuleius. His Coss.mortuo Auguſto ſuccedit Tiberi⁹. Eclipſis Lunæ 27. Septemb.facta indicat hũc anum eſſe æræ Chriſti decimumquartum. Hinc Tacitus orditur ſuos Annales.
60	15	3	768	2	Druſus & Norbanus Flaccus. De hoc & decem ſeqq.annis Dio lib.57.
61	16	4	769	3	T.Hatil.Siſen.Taurus & L.Scribon.Libo. Tacitus lib.2.Annalium.

C.Cæci-

Digitized by Google

Iuliani.	Christi.	Olympiad.	V. C.	Imp. Rom. Tiberiȳ.	
62	17	199 1	770	4	C.Cæcilius Rufus & L.Pomp.Flaccus.
63	18	2	771	5	Tiberius III. & Germanicus II.
64	19	3	772	6	M.Iunius Silanus & C.L.Nor.Flac.Balbus.
65	20	4	773	7	M.Valer.Meſſala & M.Aur.Cotta. De hoc & 2.annis ſequentibus Tacitus lib.3.Annal.
66	21	200 1	774	8	Tiberius IV. & Druſus II.
67	22	2	775	9	C.Sulp.Galba & D.Hater.Agrippa.
68	23	3	776	10	C.Aſinius Pollio & C.Antiſtius Vetus. Tacitus lib.4.Annalium.
69	24	4	777	11	Ser.Cor.Cethegus,& L.Vitellius Varo.

Iuliani.	Chriſti.	Olympiad.	V.C.	Imp. Rom. Tiberij.	
70	25	201 1	778	12	Coſſus Corn.Lentulus & M.Aſinius Agrippa.
71	26	2	779	13	C.Sent.Getulicus & C.Caluiſius Sabinus. De hoc & xi.ſeqq.annis Dio lib.58.
72	27	3	780	14	M.Lucinius Craſſus & L.Calp.Piſo.
73	28	4	781	15	Iunius Silanus & Silius Nerua. His Coss.incipit annus xv.Imp.Tiberii.
74	29	202 1	782	16	C.Rubellius Geminus & C.Fuſius Geminus. His Coss.finitur annus xv.Tiberij,& incipit xvi. De hoc & 2. ſeqq.annis Tacitus lib.5.Annal.
75	30	2	783	17	C.Caſſius Longinus & M.Vinic. Quartinus.
76	31	3	784	18	Tiberius v.& L.Ælius Seianus.
77	32	4	785	19	Cn.Domit. Ahenob.& A.Vitell.Nepos.

Iuliani.	*Chriſti.*	*Olympiad.*	*V.C.*	*Imp. Rom. Tiberij.*	
78	33	203 1	786	20	Ser.Sulp.Galba & L.Cor.Sulla. Anno Dom. 33.diem 25.Martii incidiſſe in Feriam 4.bene aduertit Bellarminus lib.3. de cultu SS.
79	34	2	787	21	Pa. Fabius Perſicus & L.Vitellius Nepos.
80	35	3	788	22	C.Seſtius Gallus & M.Ser.Ruf.Nonianus.
81	36	4	789	23	Q.Plautius Lælianus & Sex.Papin.Gallienus.
82	37	204 1	790	*Cay Caligulæ.* 1	Cn. Acerron. Proculus, & C.Pont.Nigrinus. His Coſs. Tiberio ſuccedit C.Caligula 16. Martii. De hoc & ſeqq.annis Dio lib.59.
83	38	2	791	2	M. Aquilius Iulianus & Pub. Non.Aſprenas.
84	39	3	792	3	Caligula II.& L.Apron.Cæſianus. His Coſs. bene à Spondano & aliis annus 3, Olymp. 204.
85	40	4	793	4	Caligula III. ſine collega.

Iuliani.	*Chriſti.*	*Olympiad.*	*V. C.*	*Imp. Rom. Claudij.*	
86	41	205 1	794	1	Caligula IV.& Cn.Sent.Satur.Hoc anno Caligulæ ſuccedit Claudius initio Februarii. Hinc incipit Dio librum 60.
87	42	2	795	2	Claudius II. & C.Licin.Cecin.Largus.
88	43	3	796	3	Claudius III.& L.Vitellius II. His Coss.bene Spondanus & alii dant annum 3, Olymp. 205.
89	44	4	797	4	C.Criſpus II.& T.Stat.Taurus.
90	45	206 1	798	5	M.Vmicius Quartinus II.& M.Stat.Coruin⁹. Defectus Solis qui fuit his Coss. prima die Auguſti ſignat annum æræ Chriſti 45.
91	46	2	799	6	C.Valer.Aſiaticus,& M.Meſſala Silanus. Tacitus lib.xi.Annal.
92	47	3	800	7	Claudius IV. & L.Vitellius III. His Coss.celebratus eſt annus Vrbis 800.
93	48	4	801	8	A.Vitellius,& L.Vipſan.Poplicola.

C.Pomp.

Iuliani.	*Chriſti.*	*Olympiad.*	*V. C.*	*Imp. Rom.*	
94	49	207 1	802	*Claudij.* 9	C.Pomp.Long.Gallus & Q.Verrannius. Tacitus lib. XII.
95	50	2	803	10	C.Antiſtius Vetus & M.Sicil.Rufus.
96	51	3	804	11	Claudius V. & Ser.Corn.Scipio.Orfitus.
97	52	4	805	12	P.Cor.Sulla Fauſtus & L.Siluius Otho.
98	53	208 1	806	13	D.Iulius Silanus & Q.Hater.Antoninus.
99	54	2	807	14 *Neronis.* 1	Aſinius Marcellus & M.Acilius Auiola. His Coſs.Nero capeſſit Imperium 13.Octob.
100	55	3	808	2	Nero & L.Antiſtius Vetus.
101	56	4	809	3	Q.Voluſius Saturninus & P.Cor.Scipio.

Iulia-ni.	*Chri-ſti.*	*Olym-piad.*	*V. C.*	*Imper. Roma. Nero.*	
102	57	209 1	810	4	Nero II. & L. Calp. Piſo.
103	58	2	811	5	Nero III. & M. Valerius Meſſala.
104	59	3	812	6	C. Vipſanius Popl. Apron. & C. Fonteius Capito. His Coss. Sol defecit labente adhuc anno v. Neronis, die 30. Aprilis. Hic igitur eſt annus æræ Chriſti 59. Hinc initium ducit Tacitus lib. 14.
105	60	4	813	7	Nero IV. & Coſſus Cor. Lentulus.
106	61	210 1	814	8	C. Cæſonius Petus & C. Petron. Sabin. Turpill.
107	62	2	815	9	P. Marius Celſus & L. Aſinius Gallus.
108	63	3	816	10	L. Memmius Regulus & P. Virginius Rufus.
109	64	4	817	11	C. Lecanius Baſſus & M. Licin. Craſſus Frugi.

P. Silius

Iuliani.	Chriſti.	Olympiad.	V. C.	Imp. Rom.	
110	65	211 1	818	Nero. 12	P.Silius Nerua & C.Iulius Att.Veſtinus.
111	66	2	819	13	C.Suetonius Paulinus & C.Pontius Teles.
112	67	3	820	14	L.Fonteius Capito & C.Iulius Rufus. His Coſs.Principes Apoſtolorũ ſubiere martyrium,ſub finem anni 13. Neronis,die 29. Iunii.
113	68	4	821	Galba. Otho.	C.Silius Italicus,& M.Gal.Trach. His Coſs.interiit Nero.
114	69	212 1	822	Vitellius. Veſpaſianus. 1	Ser.Sulp.Galba,& T.Vi.Rufus. His Coſs.Veſpaſianus fit Imperator. Hinc inchoat Tacitus lib.1.Hiſtoriarum.
115	70	2	823	2	Veſpaſianus & Titus.Hoc anno Titus euertit Ieroſolyma,cum dies 8.Septembris in Sabbatum incidit,vt fatetur Spondanus:& Paſcha Iudæorum fuit 14. Aprilis. Hæ ſunt notæ anni æræ Chriſti ſeptuageſimi.

Circa hunc Catalogum Conſulum aduerte,in prima columna notari annos Iulianos;in ſecunda annos Chriſti;in tertia Olympiadum;in quarta Vrbis conditæ;in quinta Imperatorum Romanorum.

Anni Iuliani & Æræ Chriſti pari paſſu procedũt inchoati ab initio Ianuarii: anni

anni verò Olympiadum, Vrbis Conditæ, & Imperatorum hîc ſignati, intelliguntur ineuntes. *Verbi gratia:* Veſpaſiano & Tito Coſs. fluente anno Iuliano centeſimo decimo quinto, & Chriſti ſeptuageſimo; incepit annus 2. Olymp. 212. incepit Annus Vrb. cond. 823. & primus Imperii Veſpaſiani. Idem eſt de reliquis annis.

FINIS.

Digitized by Google